

LAXÅ
KOMMUN

Årsredovisning 2021

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
1.1 Fakta om Laxå	3
1.2 Majoriteten har ordet	4
1.3 Laxå kommuns vision	6
2 Årets resultat	7
3 Förvaltningsberättelse	9
3.1 Översikt över verksamhetens utveckling	9
3.2 Den kommunala koncernen	12
3.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	14
3.4 Händelser av väsentlig betydelse	17
3.5 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	18
3.6 God ekonomisk hushållning och ekonomins ställning	20
3.7 Balanskravsresultat	23
3.8 Väsentliga personalförhållanden	24
3.9 Förväntad utveckling	27
3.10 Balansräkning	28
3.11 Kommunfullmäktiges övergripande mål	31
4 Finansiella rapporter	48
4.1 Den sammanställda redovisningen	48
4.2 Resultaträkning	49
4.3 Balansräkning	50
4.4 Kassaflödesanalys	52
4.5 Noter	53
4.6 Driftredovisning	69
4.7 Investeringsredovisning	71
4.8 Nyckeltal	73
4.9 Ord och begrepp	74
5 Verksamhetsredovisning	75
5.1 Sammanfattning nämnder	75
5.2 Intern kontroll	85
5.3 Kommunägda bolag, förbund och gemensamma nämnder	91

1 Inledning

1.1 Fakta om Laxå

Kommunstyrelsen	
Ordinarie	Ersättare
Bo Rudolfsson (KD) ordförande	Nea Mustonen (KD)
Anette Schön (KD)	Karina Martinsson (KD)
Thorbjörn Bäckrud (KD) t.o.m. 2021-08-30	Regine Persson (KD)
Ivonne Falk (KD) fr.o.m. 2021-09-23	Paul Särholm (C) t.o.m. 2021-06-16
Jan Wallgren (KD)	Ann-Christin Johanson (C) fr.o.m. 2021-06-17
Sara Pettersson (MP) 1:e v. ordf.	Pernilla Reinholdsson (C) fr.o.m. 2021-04-22
Nils-Olof Tivemyr (C)	Arne Augustsson (C)
Ann-Christin Johanson (C) t.o.m. 2021-06-16	Mikael Wallin (M)
Paul Särholm (C) fr.o.m. 2021-06-17	Christer Johansson (S) t.o.m. 2021-09-22
Ylva von Scheele (M)	Kristina Johansson (S) fr.o.m. 2021-09-23
Therese Magnusson (S) 2:e vice ordf.	Eva Hermansson (S)
Kent Gustafsson (S)	Jerry Karjalainen (V)
Clara Dahlin (V)	Kenneth Lantz (V)

Invånare								
2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
5 596	5 676	5 686	5 637	5 643	5 709	5 656	5 664	5 580

Mandatfördelning KF	
KD	12
MP	1
C	3
M	3
S	7
V	3
SD	2
Summa	31

Skattesats	
Kommunen	22,18
Landstinget	11,55
Summa	33,73

1.2 Majoriteten har ordet

År 2021 har varit ett år till där huvudordet har varit Covid – nu med en svagare variant men vi fick alla lära oss det nya ordet Omikron. Lyckligtvis har denna fortsatta pandemi inte drabbat oss lika hårt som under 2020. Många har blivit sjuka men konsekvenserna har varit mildare. I slutet av året har det klingat av men restriktionerna var kvar drygt en månad in på 2022.

Verksamheterna inom Laxå kommun har under 2021 haft en mindre påverkan av Covid än under 2020 och till stor del har verksamheterna flutit på utan större ingrepp eller problem. Under vissa månader har smittspridningen varit stor i vår kommun och ett antal smittfall har trots försiktighetsåtgärder upptäckts bland personal inom skola, förskola och äldreomsorgen.

Allt detta tillsammans med ökad provtagning, skyddsutrustning, speciella rutiner, ökat hemarbete, etc resulterade i att statsmakterna beslutade om extraordinärt stora bidrag och stöd till landets kommuner precis som under 2020. Det ekonomiska resultatet för kommunen blev bättre än budget och förväntat. Årets resultat på + 14,8 mnkr (för koncernen 17,6 mnkr) visar på att vårt arbete för en hållbar ekonomi tillsammans med det statliga stödet gett resultat i kommunens resultaträkning.

I och med att 2022 har börjat så börjar också budgetarbetet för 2023. Kommunen ska därför fortsätta sitt arbete med att skapa en organisation som ger det nödvändiga överskottet och som samtidigt ger våra brukare en kvalitetsinriktad verksamhet med effektivitet och utvecklingsinriktad som ledstjärna.

Vi är en liten kommun med begränsade ekonomiska resurser som måste användas för att skapa en hållbar verksamhet – både ekonomiskt, ekologiskt och socialt. Denna verksamhet ska också kännetecknas av kvalitet, trygghet och trivsel för alla våra medborgare.

Under 2021 har arbetet gällande investeringar lokaler och gator fortsatt och vissa projekt har också färdigställts – den nya gatan på Storängens industriområde invigdes den 22 november efter en investering på 4,9 mnkr, säker skolväg Revirvägen och Idrottsvägen har färdigställts, även säker skolväg Ordensvägen i Finnerödja har blivit klart, inkl. det övergångsställe som en elev på Finnerödja skola skickade in som ett medborgarförslag för flera år sedan. Ett flertal inventarier till bild- och slöjdsalarna på Centralskolan har införskaffats. Särskolan har vuxit under året med många fler elever än vi trodde från början, från 7 elever när den öppnas hösten 2020 till 13 elever vid 2021 års slut. Ett servicehus med toaletter för Sannerud har inköpts under året och kommer om allt går bra att installeras under 2022.

Skolan och speciellt dess resultat har förbättrats senaste åren, så sommaren 2021 hade 73 % av pojkarna och 70 % av flickorna uppnått kunskapskraven i alla ämnen för årskurs 9, detta ger att 77 % av alla elever, inklusive nyanlända, var behöriga för gymnasiet. Många olika projekt och insatser pågår just nu i grundskolans alla stadier för att utveckla skolan och dess uppdrag.

Förutom skolan så är det sociala arbetet också en av kommunens kärnverksamheter. Året har inneburit mycket arbete med pandemin och dess hantering, men utveckling av Nära vård-arbetet tillsammans med regionen har fortsatt och mycket arbete har lagts ned på att stabilisera verksamheten efter att centraliseringen av särskilt boende inom äldreomsorgen genomförts.

Den kommunala satsningen på kultur ger också resultat, då Allaktivitetshuset verksamhet och Kulturskolan samt skolbiblioteken kunnat fortsätta men också utvecklats. Arbetet med ett Kulturs Hus har fortsatt under året och förhoppningsvis ska beslut kunna tas under 2022. Under sommaren togs första stegen i den blivande och återkommande Tiveden Americana musikfestival i Sannerud, som dock fick "bantas" på grund av pandemin.

Under året har projektet "Livskvalitet i landet Laxå" färdigställts genom presentationen av en rapport.

År 2021 såg vi avslutningen av de avfallshögar som fanns kvar efter att Röfors Miljöåtervinning AB gick i konkurs i slutet av 2020. Under större delen av våren pågick bortforsling av det kvarvarande

avfallet vilket genomfördes av Adriansson Schakt & Transport AB, Hallsberg och de sista lastbilslasterna avgick i augusti månad. Därefter hade kommunens servicelag i uppdrag att städa av området.

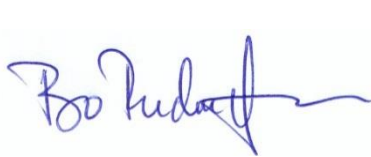
Årets resultat i Svenskt Näringslivs ranking av företagsklimatet visade att vi fortsatt gör ett sämre resultat än tidigare, från plats 107 till plats 154. På grund av pandemin har mycket av företagsbesök, träffar, rundabordsamtal fått ställas in men vi fortsätter med arbetet att få en stadigvarande hög ranking, som kan resultera i fler företag, fler anställda och ett långsiktigt bättre företagsklimat än tidigare mandatperioder.

Under året har kommunen fortsatt haft ett avtal med Länsstyrelsen gällande mottagande av 30 nyanlända, och till absolut störta delen har vi uppfyllt detta åtagande. Enligt beräkning av AMI-enheten har vi tagit emot 29 utifrån avtalet med Länsstyrelsen men också 8 – 9 egenbosatta personer i kommunen. Detta innebär att de egenbosatta har minskat med över 90 procent jämfört med tidigare år.

Arbetet inom Arbetsmarknads- och Integrationsenheten med utbildningar, kontakter med företag för arbetslösa personer har gett resultat då både den öppna arbetslösheten samt bland ungdomar och utlandsfödda sjunkit under året.

Vi har också ett fortsatt mycket gott resultat gällande arbete för nyanlända personer, dvs. de som fått uppehållstillstånd och som gått ur etableringsperioden på två år, med en självförsörjningsgrad på mellan 70 - 80 %. När det gäller bosättning i Laxå är det i samma grupp ca 60 % som fortfarande är boende i kommunen två år efter avslutad etablering.

Kristdemokraterna, Centerpartiet och Miljöpartiet fortsätter att arbeta tillsammans under 2022 för att skapa en hållbar kommun inom alla dess olika aspekter – ekonomisk hållbarhet, ekologisk hållbarhet och social hållbarhet. Dessa olika aspekter tillsammans med kvalitet i verksamheterna, trivsel och trygghet för invånarna är grundstenarna för en ökad livskvalitet för alla medborgare i Laxå kommun.

Bo Rudolfsson (KD)
KS ordförande

Sara Pettersson (MP)
KS v ordförande

Arne Augustsson (C)
Kulturnämndens ordförande

1.3 Laxå kommuns vision

”En välmående plats med hög trivselfaktor, stark sammanhållning och öppenhet mot omvärlden.”

Visionen är vårt långsiktiga mål, vår drömbild av hur platsen Laxå ska uppfattas 2030. Alla som bor och verkar i Laxå äger visionen och den ger oss livskraft. Tillsammans bygger vi steg för steg en ännu attraktivare plats.

2 Årets resultat

Årets resultat:

+14,8 miljoner kronor

Kommunens resultat för 2021 landade på 14,8 mnkr vilket överstiger budgeterat resultat med 10,7 mnkr. Jämfört med föregående år är det en minskning med 10,1 mnkr.

Detta resultat är ett fint resultat med tanke på att det innehåller såväl ökade verksamhetskostnader men också extraordinära kostnader som har tagits under året. Verksamhetskostnaderna har ökat med 15 mnkr och av dessa utgör ökad pensionsavsättning 4,7 mnkr och extra avsättning till Mosjödeponin med 3 mnkr. Därtill de extraordinära kostnaderna för bortforsling av avfall från Röfors på 9,1 mnkr.

De positiva effekterna på resultatet består av ökade skatteintäkter där prognosen tidigare har varit negativ, samt också av fortsatta extra tillskott av medel för höga sjuklönekostnader. Positiva effekter på resultatet som har varit svåra att prognostisera under året.

Trots minskad befolkning så har alltså skatteintäkterna påverkat resultatet positivt med hela 9,3 mnkr jämfört med föregående år. Årets kommunalskatt har minskat med 3,6 mnkr, men slutavräkningen för 2020 och prognosen för slutavräkning 2021 gav tillsammans en positiv effekt på 12,8 mnkr. Slutavräkningen för 2021 var prognostiserad negativ föregående år och även inledningsvis av 2021, så därav en stor effekt.

Även de generella statsbidragen och utjämningsbidragen har ökat jämfört med föregående år, hela 4,5 mnkr. Resultatet innehåller inga stora extra statsbidrag som föregående år, men positiv effekt från ökat inkomst- och kostnadsutjämningsbidrag, ökat regleringsbidrag och fastighetsavgift bland annat. Detta har bidragit till det positiva resultat Laxå Kommun uppvisar för året, trots en ökad kostnads massa jämfört med föregående år.

Årets resultat utgör 3,8% av skatteintäkter och statsbidrag. Vilket överträffar målet med 2,7%.

Av överskottet mot budget på 10,7 mnkr så står nämnderna och kommunstyrelsen tillsammans för ett överskott på 3,1 mnkr.

Av nämnderna så redovisade BUN (barn- och utbildningsnämnden) överskott med 6,9 mnkr, där ett överskott på personalkostnader och intäkter varit drivande, SON (social och omsorgsnämnden) redovisade ett underskott om -7,9 mnkr, där 5,6 mnkr kan hänförs till personalkostnader utöver budget. Kulturnämnden redovisade ett överskott på 0,6 mnkr och kommunstyrelsen ett överskott på sina verksamheter motsvarande 3,6 mnkr. Finanserna uppvisar ett överskott på 7,6 mnkr, och detta trots att kostnader för Röfors uppgående till 8,7 mnkr av totalt 9,1 mnkr har påverkat finansens utfall. Den positiva påverkan kommer från ökade skatteintäkter och ökade generella statsbidragen.

Personalkostnaderna har minskat med 0,3 mnkr. I det ligger en minskning till följd av att Sydnärkes miljönämnd flyttades över till Askersund vid årsskiftet, men denna minskning hålls tillbaka av en ökad pensionsavsättning. Personalkostnaderna uppgår till 56,2 % av kommunens totala kostnader.

I år liksom föregående år har kommunen fått ersättning för höga sjuklönekostnader. Ersättningen motsvarar ett belopp på 3,1 mnkr. De verkliga sjuklönekostnaderna har uppgått till 4,8 mnkr, vilket innebär att kommunen har fått kompensation för 64,6% av de totala sjuklönekostnaderna. En överkompensation då sjuklönekostnader ett normalår uppgår till ca 3 mnkr.

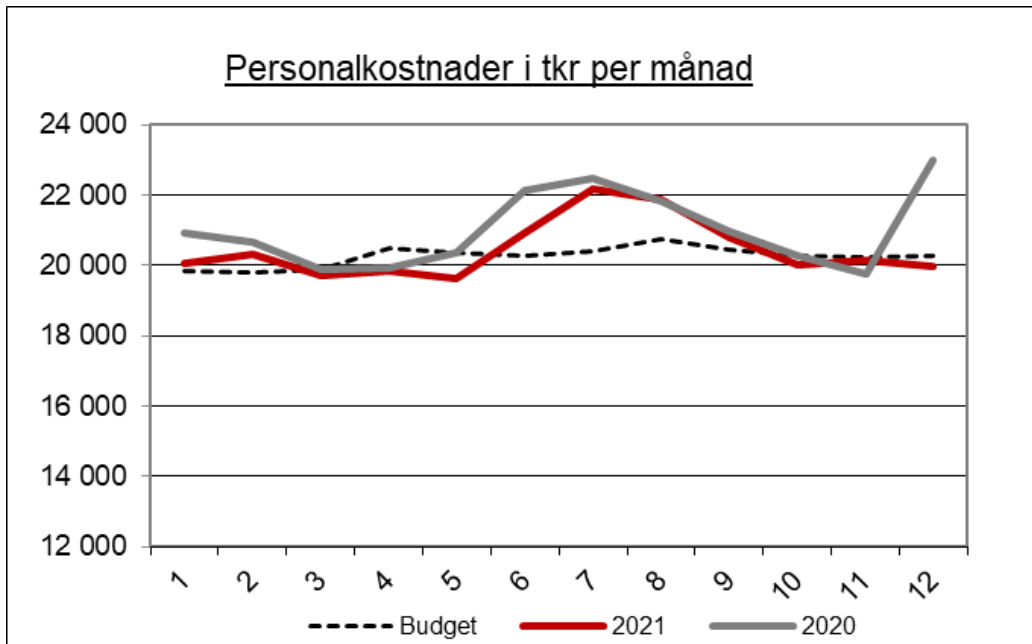
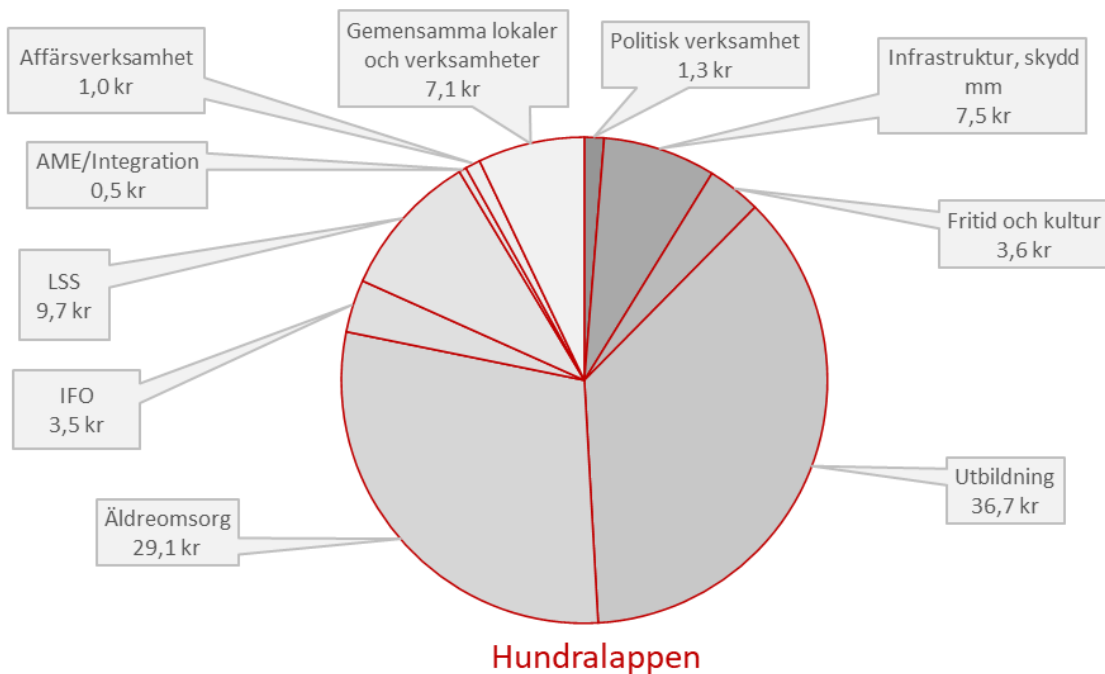

Diagram som visar personalkostnaderna i kommunen år 2021 och år 2020 samt budget

Hundralappen

Diagrammet visar på kommunens verksamheters nettokostnad under ett år, fördelat på en "100-lapp". Det vill säga hur varje 100 kr sedel fördelades i kommunen.

3 Förvaltningsberättelse

3.1 Översikt över verksamhetens utveckling

<i>Kommunen</i>	2021	2020	2019	2018	2017
Folkmängd	5 596	5 676	5 683	5 637	5 643
Kommunal skattesats (%)	22,18	22,18	22,18	22,18	22,18
Verksamhetens intäkter (tkr)	89 627	88 989	92 409	120 825	120 756
Verksamhetens kostnader (tkr)	-458 843	-443 865	-451 453	-460 258	-446 235
Årets resultat (tkr)	14 843	24 972	1 194	11 826	15 239
Soliditet	48,0 %	42,7 %	39,3 %	37,5 %	27,5 %
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser	-10,3 %	-19,0 %	-39,3 %	-40,9 %	-43,7 %
Investeringar (netto, tkr)	9 786	5 024	8 845	5 422	4 929
Självfinansieringsgrad	224 %	422 %	76 %	315 %	419 %
Långfristig låneskuld	0	10 500	12 400	22 900	22 900
Antal anställda (tillsvidareanställda)	403	398	434	483	426

Definitioner

Soliditet-Eget kapital/summa tillgångar

Soliditet inkl. totala pensionsförpliktelser - Eget kapital-Ansvarsförbindelse dividerat med balansslutningen

Självfinansieringsgrad definieras som årets resultat plus avskrivningar dividerat med nettoinvesteringar

Befolkningen i Laxå kommun har minskat mellan åren och senaste prognosen visar även den en minskad befolkning framåt. Laxå kommuns skatteintäkter är beroende av att invånarantalet är stabilt. Skattesatsen är oförändrad mellan åren.

Trots den minskade befolkningen så uppvisar ändå Laxå Kommun ökade intäkter jämfört med såväl budget som föregående år, tack vare positiv slutavräkning på skatten.

Årets kommunalskatt har minskat med 3,6 mnkr, men slutavräkningen för 2020 och prognosen för slutavräkning 2021 gav tillsammans en positiv effekt på 12,8 mnkr. Denna slutavräkning var prognostiserad negativ föregående år, därav en stor effekt. Jämfört med föregående år så har skatteintäkterna ökat med hela 9,3 mnkr.

Även de generella statsbidragen och utjämningsbidragen har ökat jämfört med föregående år, hela 4,5 mnkr. Inga stora extra statsbidrag som föregående år, men ökade inkomst- och kostnadsutjämningsbidrag, ökat regleringsbidrag och fastighetsavgift bland annat.

Detta har bidragit till det positiva resultat Laxå Kommun uppvisar för året, 14,8 mnkr trots en ökad kostnadsmassa jämfört med föregående år.

Laxå kommuns resultat för året är 14,8 mnkr, vilket överstiger budgeterat resultat med 10,7 mnkr. Vid jämförelse med föregående år är det en minskning av resultatet med 10,1 mnkr. Verksamhetens kostnader har ökat mer än vad intäkterna har gjort.

Verksamhetens intäkter har ökat mellan åren ökat med 0,6 tkr. Det är en relativt liten skillnad men det är några delar som visar på stora variationer mellan åren som är viktiga att nämna. Driftsbidrag från AMS, kommuner och regionen har tillsammans ökat med totalt 3,7 mnkr. Statsbidrag migrationsmedel har ökat med 0,6 mnkr. Bidrag från socialstyrelsen har minskat med 5,4 mnkr och ersättningar för höga sjuklönekostnader har jämfört med föregående minskat med 1,6 mnkr. Övriga

intäkter har ökat med 2,6 mnkr och övriga bidrag med 1,2 mnkr.

Verksamhetens kostnader har ökat kraftigt jämfört med 2020, + 15 mnkr. En stor post som påverkat denna ökning mellan åren är främst köp av huvudverksamhet som har ökat med hela 18,5 mnkr. Av dessa 18,5 mnkr utgör 9,4 mnkr kostnader som Askersunds kommun fakturerar för Sydnärkes miljönämnds personal, lokalhyra och övrig administration. Detta är att jämföra med föregående år då dessa personalkostnader återfanns i kommunen. Ökningen hålls tillbaka av att lokal och markkostnader har minskat med 1,1 mkr och likaså visar lämnade bidrag en minskning med - 2 mnkr jämfört med föregående år. I övrigt små förändringar mellan åren.

Flytten av Sydnärkes miljönämnd ger en minskning i personalkostnaderna mellan åren med 7,7 mnkr. Denna hålls dock tillbaka av den ökade pensionsavsättningen på 4,7 mnkr som har bokats upp. Personalkostnaderna uppgår till 56,2 % av kommunens totala kostnader.

I år liksom föregående år har kommunen fått ersättning för höga sjuklönekostnader. Ersättningen motsvarar ett belopp på 3,1 mnkr. De verkliga sjuklönekostnaderna har uppgått till 4,8 mnkr, vilket innebär att kommunen har fått kompensation för 64,6% av de totala sjuklönekostnaderna. En överkompensation då sjuklönekostnader ett normalår uppgår till ca 3 mnkr.

Soliditeten har utvecklats positivt i Laxå kommun med en ökning på 5,3 %, till 48%. Laxå kommun har kunnat sätta av 6 mnkr till resultatutjämningsreserven, vilket ger ytterligare beredskap inför framtiden. Även soliditeten inklusive ansvarsförbindelsen inom linjen har förbättrats till följd av det positiva resultatet och en minskning av ansvarsförbindelsen.

Investeringarna i Laxå kommun har kommit igång under 2021. De uppgick till 9,8 mnkr, vilket är en ökning med 4,8 mnkr i förhållande till föregående år. Investeringarnivån sattes i budget 2021 till 5 mnkr, ej nyttjade medel från 2020 flyttades över med 4,5 mnkr. Det största enskilda projektet är infrastrukturen vid nya ÅVC Storängen, men också stora investeringar i säkra skolvägar.

Den kommunala Koncernen	2021	2020	2019	2018	2017
Verksamhetens intäkter (tkr)	235 095	225 429	221 318	250 971	248 303
Verksamhetens kostnader (tkr)	-573 451	-547 877	-562 081	-570 813	-549 454
Årets resultat (tkr)	17 662	29 422	-4 984	10 381	18 348
Soliditet	13,7 %	11,8 %	8,4 %	14,7 %	14,9 %
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser	-6,5 %	-9,9 %	-14,7 %	-15,2 %	
Investeringar (netto, tkr)	56 521	47 513	64 233	117 364	45 902
Självfinansieringsgrad	77 %	115 %	28 %	27 %	85 %
Långfristig låneskuld	473 744	458 957	420 976	403 877	305 301
Antal anställda (tillsvidareanställda)	495	496	498	517	457

Verksamhetens intäkter i kommunkoncernen har ökat med 9,6 mnkr, denna ökning beror framförallt på ökade intäkter hos Laxå Vatten AB och Laxå Kommunfastigheter AB. Dock återfinns ökade kostnader i dessa två bolag som kan härröras till de ökade intäkterna. Verksamhetens kostnader i kommunkoncernen har ökat med 25,6 mnkr vilket i huvudsak avser ökade kostnader i kommunen med 14,9 mnkr och i Laxå kommunfastigheter AB med 7,1 mnkr.

Kommunkoncernen har i år gjort ett bra resultat. Detta beror framförallt på kommunens resultat på

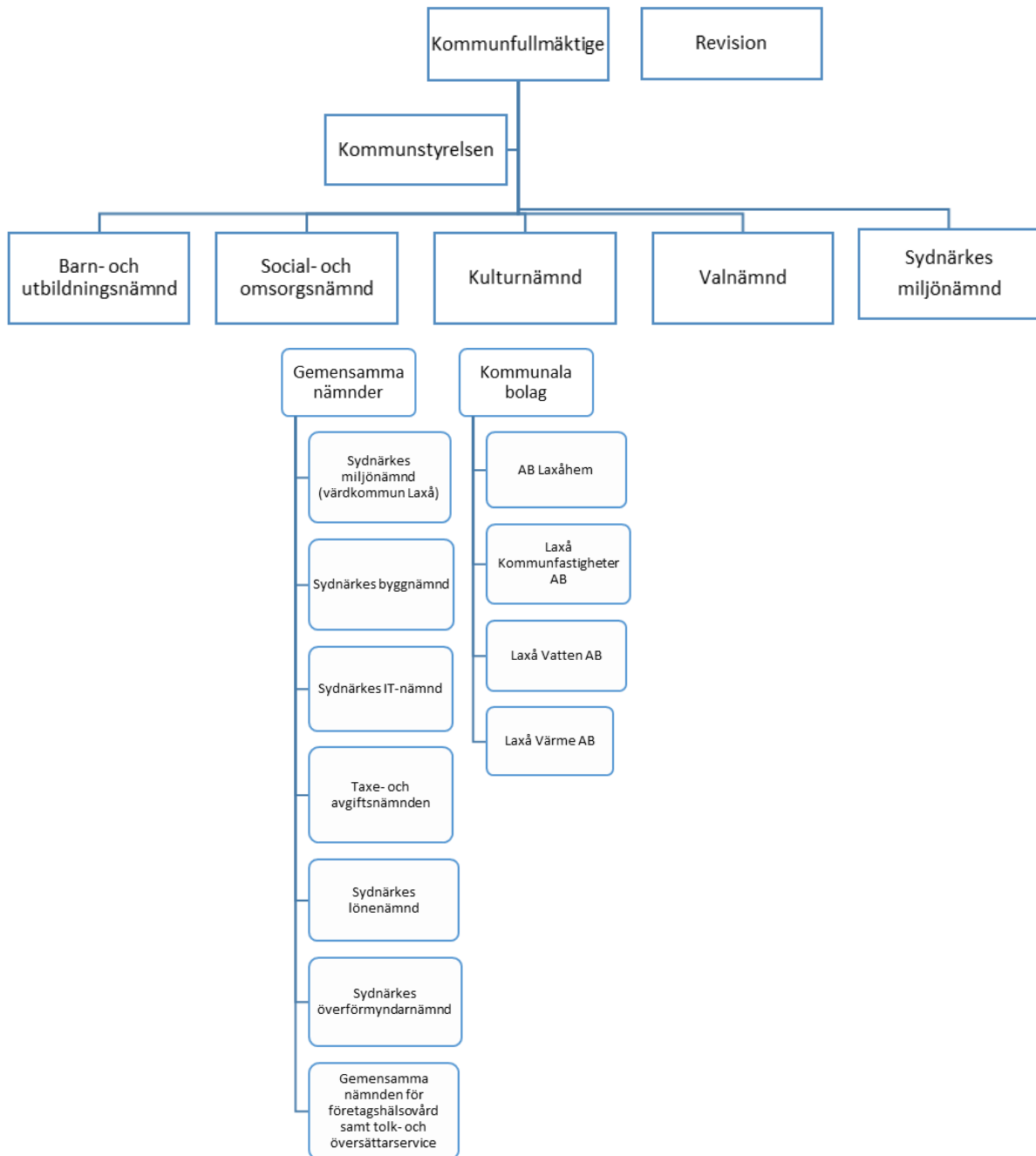
14,8 mnkr. De andra kommunägda bolagen gör också positiva resultat, Sydnärkes utbildningsförbund redovisar ett negativt resultat.

Årets resultat gör att soliditeten i koncernen har ökat med 1,9%.

Investeringstakten har varit hög de senaste åren i och med nybyggnationer av Finnerödja Skola, Nya Ramundergården, Lindåsens skola samt radhusen i centrala Laxå och en omfattande renovering av Ramundergården. I år har en ny väg till Storängens ÅVC färdigställts och även projekt för Säkra skolvägar har påbörjats. Investeringarna har dels självfinansierats, dels lånats upp hos Kommuninvest. Resultat och avskrivningar uppgår i år till 48 mnkr i kommunkoncernen och investeringarna uppgår till 57 mnkr.

Den långfristiga låneskulden har ökat med 15 mnkr. Ökningen beror framförallt på en ökning av lånen i Sydnärkes utbildningsförbund med 10 mnkr och i Sydnärkes kommunalförbund med 17 mnkr. Totalt har koncernen 12 mnkr som beräknas amorteras under nästa år och därav återfinns som en kortfristig skuld.

3.2 Den kommunala koncernen

Laxå kommun har fyra helägda dotterföretag LaxåVärme AB, Laxå Vatten AB, Laxå Kommunfastigheter AB samt AB Laxåhem.

Laxå kommun samarbetar via nämndverksamhet framförallt i Sydnärke genom Sydnärkes miljönämnd där Laxå är värdkommun, Sydnärkes Byggnämnd, Sydnärkes IT-nämnd, Sydnärkes taxe- och avgiftsnämnd, Sydnärkes överförmyndarnämnd samt Sydnärkes lönenämnd.

Laxå kommun är delägare de i fyra kommunalförbunden Nerikes Brandkår, Sydnärkes kommunalförbund, Sydnärkes utbildningsförbund och Samordningsförbundet Sydnärke. Samordningsförbundet lyder dock under lagen om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser.

3.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

De prognoser som gavs från SKR i slutet av 2020 baserade sig på ett scenario där konjunkturen skulle förstärkas under 2021 och att BNP och sysselsättning antogs få bättre fart under andra halvan av år 2021. Den ekonomiska utvecklingen bedömdes fortsatt vara osäker p.g.a. utvecklingen av den pågående pandemin.

När vi nu står i början av 2022 så visar SKR prognoser på att ekonomin och resultaten i den kommunala sektorn visar på snabb återhämtning och ökade skatteintäkter. Främst beror det på en snabb återhämtning av den svenska ekonomin, bland annat tack vare en rad statliga stimulanser av näringslivet. Skatteintäkterna har blivit 25 miljarder kronor högre än den information kommuner och regioner hade när budgeten för 2021 gjordes. Skatteunderlagsprognoserna har justerats upp succesivt under året och ökningen har därmed varit omöjlig att förutse eller budgetera för. Det här visar också hur snabbt ekonomiska förutsättningar kan förändras.

Andra bidragande orsaker till kommunala sektorns resultat är hög finansiell avkastning på placeringar och låga räntor på skulder. Dessutom har det varit en lägre efterfrågan av vissa verksamheter kombinerat med en lägre investeringstakt än normalt.

Kommunerna har totalt sett haft ett överskott de senaste tio åren, men för fem av dessa år har välfärdsverksamheterna ändå redovisat ett underskott. Resultaten har då stärkts av intäkter från finansnetto och exploateringsverksamhet.

Låga räntekostnader på lån under 2021 har också bidragit till det positiva finansnettot, som för året förbättrades med 3,8 miljarder kronor i kommunerna och 10 miljarder i regionerna. Därtill har rea- och exploateringsverksamhet, genom såld mark och intäkter från exploatörer, givit ett extra tillskott.

Det här är intäkter som skiftar väldigt mycket mellan åren beroende på både utvecklingen av byggande och på börsen. Börsen har gått ner rejält efter årsskiftet, redan innan invasionen i Ukraina, samtidigt som räntan är på väg upp.

I den kommunala ekonomin ska kostnaderna varje år täckas av de intäkter som beräknas i budgeten. Dessa kommer framför allt från skatteintäkter, generella och riktade statsbidrag. Årliga överskott går inte att använda till löpande verksamhet kommande år, men de stärker däremot den långsiktiga ekonomiska ställningen, soliditeten, och bidrar till att finansiera långsiktiga investeringar och betala av kommande pensionsskulder.

Laxå Kommuns ekonomiska situation har för 2021 ytterligare förstärkts i linje med den kommunala sektorn. Den ekonomiska situationen för Laxå Kommun stärktes redan under år 2020 efter att organisationen under år 2019 och 2020 anpassades till de ekonomiska förutsättningarna.

Att ha en positiv befolkningsutveckling är viktigt för kommunen såväl ur skatteintäktsperspektiv men även för samhällets utveckling i övrigt. Laxå kommun har under de senaste åren haft en positiv befolkningsutveckling, men under år 2021 har dock befolkningen minskat något jämfört med tidigare år. 2021 visar på en lägre inflyttning. Kommunens demografi är dock fortsatt ett relativt stort antal äldre och det avlider fler än det föds.

Förändring invånarantal:

	2021 Totalt	2020 Totalt	2019 Totalt	2018 Totalt	2017 Totalt
Födda	43	44	60	52	38
Döda	-72	-93	-78	-76	-73
Inflyttning	334	428	427	448	376
Utflyttning	-385	-386	-360	-422	-378
Förändring	-80	-7	49	2	-37

3.3.1 Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Identifierad risk	Beskrivning	Organisatorisk enhet	Hantering av risk
Omvärldsrisk			
Befolkning	Risk för befolkningsminskning de kommande tre åren	Kommunala koncernen	AME arbetar med att hjälpa nyanlända att etablera sig på arbetsmarknaden, arbeta på ett attraktivt näringsliv i Laxå
Konjunktur	Risk för lågkonjunktur år 2023 och 2024 enligt SKR och konjunkturinstitutet	Kommunala koncernen	Försiktighet i budgeteringen av invånarantal. Översyn av verksamheterna.
Åldrande befolkning	Ökat tryck på omsorgsverksamheten	Social- och omsorgsnämnden	Centraliserat äldreomsorgen och tillskapat fler platser
Verksamhetsrisk			
Personal	Oförmåga att upprätthålla planerad bemanning. Negativa effekter på personal och kvalitet.	Social- och omsorgsnämnden, Barn- och utbildningsnämnden	Friskvårdsinsatser, arbete med att tillskapa bättre kommunikationsmöjligheter för pendling, regionen, tågtrafik, utbildningsinsatser.
Finansiell risk			
Ränterisk	Ökande skuldsättning, betydande kostnadseffekter vid ökad räntenivå	Kommunala koncernen	Policy för räntebindning, investeringsprövning.

3.3.1.1 Ränterisk/finansieringsrisk

Per den 31 december 2021 uppgick den kommunala koncernens räntebärande skulder till 451 mnkr (f.å.449 mnkr), medan de räntebärande finansiella tillgångarna uppgick till 1,4 mnkr (f.å. 18 mnkr). Den kommunala koncernens räntebärande nettoskuld uppgick per balansdagen sålunda till 449,5 mnkr (f.å.431 mnkr). Skulden i kommunkoncernen har ökat i och med slutförandet av renoveringen av gamla Ramundergården samt investeringar inom Laxå Vatten AB.

Upplåningen inom den kommunala koncernen löper både med fast och rörlig ränta. Ränteswappar förekommer inte.

Finanspolicyn föreskriver att för att begränsa ränterisken ska lånestocken till minst 50 procent ha en längre räntebindningstid än 12 månader. Lånen ska även spridas på olika räntebindningsperioder så att de inte förfaller samtidigt utan med någorlunda jämna intervall. Räntebindningen uppgår till ca 3 år och kapitalbindningen till ca 3,0 år. Del av kapitalbindning som understiger ett år är 29,1 %. Genomsnittlig låneränta uppgår till 1,0 % i kommunkoncernen.

Koncernens policy är att upptagande av lån i utländsk valuta ej ska ske. Således föreligger ingen valutarisk. Inga lån i utländsk valuta finns upptaget.

3.3.1.2 Kredit- och likviditetsrisk

Kommunen har möjlighet att placera likviditet i räntebärande värdepapper. Finanspolicyn föreskriver var placeringarna får ske. Placeringarna ska göras i värdepapper med god likviditet och där löptiderna inte är längre än prognostiserat framtida utflöde av likviditet. Vid utgången av året så fanns inga placeringar i värdepapper. De löstes in under 2021 för att amortera på lånet.

För att samordning ska ske avseende betalningsflöden är kommunen samt bolagen anslutna till ett gemensamt koncernkonto med underkonton för kommunen samt respektive bolag.

Koncernens likvida medel ska placeras på kort och lång sikt. Kravet på maximal säkerhet i kommunens medelsplacering, innebär att kredit-, ränte- samt likviditetsrisker för olika placeringsformer ska minimeras. Det innebär att placering av koncernens likvida medel får ske på bankkonto samt räntebärande värdepapper utgivna av:

- A. Svenska staten (ex statsskuldväxlar, obligationer) och statliga verk
- B. Kommuner och landsting (ex kommuncertifikat, obligationer, reverser)
- C. Bostadsinstitut (ex Stadshypotek, Handelsbanken hypotek, Spintab mm)
- D. Kommuninvest i Sverige AB (publ)
- E. Svenska banker
- F. Andelar i värdepappersfond och liknande penningmarknadsfonder som omfattas av lag om värdepappersfonder och innehåller värdepapper enligt nedan.
- G. Företag med en rating från Standard & Poor's, skuggrating Swedbank eller Moody's där rating är minst BB- eller Ba3.
- H. Övriga värdepapper med kommunal borgen

3.3.2 Pensionsförpliktelse

De helägda kommunala aktiebolagen har ingen pensionsskuld utan intjänade pensioner försäkras bort, vilket innebär att de betalar in pengar till ett försäkringsbolag, vilka sedan betalar ut pensionerna när det är aktuellt.

Kommunens pensionsförpliktelser uppgick vid årets slut till 175,2 mnkr. Marknadsvärde av förvaltade medel var 28,7 mnkr.

Huvuddelen av pensionsförpliktelserna är pensionsrätter som intjänats före år 1998. Dessa ska enligt lag inte redovisas som en skuld i balansräkningen utan som en ansvarsförbindelse.

Pensionsförpliktelser

Arbetstagare som omfattas av det gamla pensionsavtalet (PA-KL) och som av olika skäl inte kunde gå över till det nya avtalet redovisas som en avsättning i balansräkningen. Dessa arbetstagare tjänar inte in några nya pensionsrätter utan skulden minskar i takt med utbetalningarna.

Förvaltade pensionsmedel

Pensionsförsäkringskapitalet hos KPA uppgick till 28,7 mnkr, varav 0,9 mnkr är överskottsmedel som kommunen kan ta ut alternativt använda till att finansiera nya premier.

i tkr	2021	2020
Avsättning pensioner inkl. löneskatt	12 504	7 626
Ansvarsförbindelser inkl. löneskatt	140 826	146 201
Pensionsförpliktelse som har tryggats i pensionsförsäkring	21 922	17 406
Summa pensionsförpliktelser	175 252	171 233

i tkr	2021	2020
Pensionsförpliktelse som har tryggats i pensionsförsäkring	21 922	17 406
Totalt pensionsförsäkringskapital*	28 746	25 214
*varav överskottsmedel	937	909

3.4 Händelser av väsentlig betydelse

Även året 2021 präglades av pandemin, om än i något mindre grad än föregående år. Framförallt har bemanningen av våra kärnverksamheter under perioder varit ansträngd. Samtidigt kunde vi under året se resultatet av de förändringar av verksamheterna som gjordes under föregående år. Äntligen infann sig, trots pandemin, en viss arbetsro.

Pandemin påverkade kommunens ekonomi på ett positivt sätt snarare än negativt. Staten var under året frikostig med bidrag och ersättningar som mer än väl kompenenserade för kommunens kostnader. De strukturella förändringar som tidigare genomförts inom SON och BUN gav under året effekt. De genomlysningar som gjort under året av både SONs och BUNs verksamheter visar i stort att verksamheterna bedrivs effektivt. Sammantaget har dessa faktorer gjort att det ekonomiska resultatet även detta år är gott.

Trots ansträngt bemanningsläge under året har SON haft en väl fungerande verksamhet. Under året kunde man se effekterna av den omfattande schemaomläggningen och centraliseringen som gjordes året innan. I stort sett har förväntade effekter infallit. Ett stort antal placeringar har medfört stora kostnader. Detsamma gäller kostnader för vikarier, vilket till viss del kan kopplas till pandemin. Utvecklingsarbetet inom ramen för Nära vård intensifierades.

Skolverksamheten påverkades naturligtvis också på ett mycket kännbart sätt. Både lärare och elever hade en stor frånvaro på grund av konstaterad eller misstänkt smitta. Undervisning kunde dock genomföras på ett i huvudsak tillfredställande sätt. Samtidigt har skolverksamheten, trots pandemin, utvecklats positivt. Det långsiktiga arbetet med att höja kvalitén i undervisningen börjar ge resultat.

Kommunchefen fick i uppdrag att samordna arbetet med att transportera bort och omhänderta det byggavfall som blivit kvar på fastigheten Rölfors 9:58 efter företaget Rölfors Miljöåtervinning AB:s konkurs. Arbetet påbörjades tidig vår och kunde avslutas i slutet av augusti. Totalt 13 655 ton avfall har transporterats bort med 492 långtradartransporter. Genom god sortering kunde 71 % av avfallet materialåtervinnas som sluttäckningsmaterial vid Mosjötippen och endast 29 % skickades till

förbränning. Nettokostnaden slutade på 9,1 miljoner kronor.

Det omfattande arbetet med täckningen av Mosjötippen påbörjades på allvar under året. Ur ekonomiskt perspektiv verkar läget gynnsamt tack vare att kommunen kunnat teckna fördelaktiga avtal med företag som levererar sluttäckningsmaterial. Det verkar som om kommunen kan få ersättning för att ta emot material snarare än att få betala för att få tag på lämpligt material.

Eftersom sluttäckningen av Mosjötippen påbörjades behövde en ny återvinningscentral byggas. Under året byggdes kommunens nya ÅVC på Storängsområdet. En väldigt fin anläggning som gör att tillgängligheten att lämna material för återvinning klart förbättras för kommunens invånare.

När detta skrivs är det tre veckor sedan kriget i Ukraina startade. Effekterna och påverkan på Laxå kommun är svåra att förutse. På kort sikt är det framför allt tillströmningen av flyktingar till Sverige som kommer att påverka även Laxå kommun. Det är rimligt att anta att ett relativt stort antal flyktingar kommer att bo i kommunen. För att möta detta behov pågår ett arbete att ta fram lämpliga bostäder av olika slag. En stor andel av flyktingarna från Ukraina är barn som kan behöva skolgång vilket naturligtvis är en utmaning att möta för skolverksamheten. Migrationsverket har lovat täcka kommunernas kostnader kopplade till ett flyktingmottagande från Ukraina.

På längre sikt finns det anledning att tro att priset på bland annat energi och livsmedel kommer att öka. Om kriget fortsätter en längre period, eller till och med utökas, finns det anledning att tro att påverkan på ekonomin kommer att bli väsentlig i alla avseenden.

Arbetet med att möta de utmaningar som kriget medför görs i nära samarbete med Länsstyrelsen och Migrationsverket.

3.5 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

I förvaltningsberättelsens kapitel den kommunala koncernen framgår organisationsöversikten av den kommunala koncernen.

Styrningen och uppföljningen är, så långt det är möjligt med hänsyn till verksamhetens art och lagstiftning, utformad med syftet att styra på ett likartat sätt oberoende av vilken verksamhet eller juridisk organisationsform som berörs. I detta avsnitt beskrivs utformningen av strukturen för styrning och uppföljning inom Laxå kommun.

Ansvarsstruktur

Inom Laxå kommunkoncern finns flera nivåer av politiskt styrande instanser - kommunfullmäktige, kommunstyrelse och nämnder samt styrelser för de kommunala bolagen. Därtill finns det en tjänstemannaorganisation till stöd för det politiska styret och för stöd för genomförandet av verksamheten.

Centrala styrdokument

Inom Laxå kommun används olika styrdokument. Styrdokumentet syftar till att förtydliga den politiska viljan och säkra en effektiv och säker verkställighet. Det kan handla om utveckling, förhållningssätt eller rättssäker hantering. Nedan anges de mest centrala dokumenten som används för styrning och uppföljning inom den kommunala koncernen.

Budget och verksamhetsplan

Varje år beslutar kommunfullmäktige om en budget för Laxå kommun för kommande år med tillhörande tvåårsplan. I budgeten framgår också fullmäktiges prioriterade mål för en god ekonomiska hushållning, mål och uppdrag.

Bolagspolicy

Kommunala bolag är instrument för kommunal verksamhet. Möjligheten att bedriva kommunal verksamhet i bolagsform regleras av kommunallagen, kapitel 3 § 11. Förutom lagar skall varje bolag

och dess förhållande till kommunen regleras genom följande dokument bolagspolicy, respektive bolags bolagsordning, ägardirektiv och kommunens borgenspolicy.

Koncerngemensamma policydokument

För att stärka effektivitet, samordning och ett gemensamt agerande inom den kommunala koncernen har följande styrdokument beslutats gälla för hela den kommunala koncernen:

- Finanspolicy
- Inköps- och upphandlingspolicy
- Borgenspolicy

Budgetprocessen

Kommunen har en budgetgrupp som består av kommunstyrelsen och kommunledningsgruppen. Kommunen har en traditionell budgetprocess där den slutliga budgeten fastställs av kommunfullmäktige i november. Budgetgruppen har fyra möten under året för framarbetande av budget och verksamhetsplan. Vid det första mötet anges förutsättningar för budgeten, andra mötet avser uppdatering av förutsättningar samt ställningstagande till preliminära ramar, möte nummer tre fokuserar på de övergripande målen för kommunen, möte nummer fyra är i samband med att slutlig budget ska fastställas.

De övergripande målen avseende de olika nämnderna framarbetas först i respektive nämnd.

Laxå kommun har i likhet med de flesta andra kommunerna i landet använt inkrementalistisk budgetering och ramtilldelning. Nämnderna Barn- och utbildningsnämnden samt Social- och omsorgsnämnden har under det sista året framarbetat resursmodeller.

Uppföljning under budgetåret

Kommunkoncernen följer upp de övergripande målen två gånger per år. Detta sker i delårsbokslutet och i årsredovisningen.

Vid fyra tillfällen under året ska nämnderna upprätta prognoser med tillhörande åtgärds paket/konsekvensbeskrivning för att hantera eventuella underskott. Dessa lämnas skriftligen och muntligen till kommunstyrelsen av respektive verksamhetschef. De fyra prognoser som ingår är februari, april, juni, augusti och oktober. Uppföljning mot budget görs även vid dessa tillfällen. Nämnderna ska månaderna däremellan bevaka det ekonomiska utfallet och rapportera eventuella avvikelser till kommunstyrelsen.

Ekonomiavdelningen ansvarar för att en samlad redovisning av uppföljningar och prognoser redovisas till kommunstyrelsen.

Nämnderna ansvarar för ekonomi och verksamhet inom sitt verksamhetsområde. Detta ansvar delegeras sedan till ansvariga verksamhetschefer som i sin tur delegerar vidare till övriga chefer.

Bokslut och årsredovisning

Arbetet med den kommunala koncernens bokslut och kommunens årsredovisning följer följande process och för 2021 gäller följande månader för processen utifrån årshjulet för KS och KF möten.

April 7: Årsredovisningen för Laxå kommun inklusive den kommunala koncernen behandlas av kommunstyrelsen

April 18: Årsredovisningen för Laxå kommun inklusive den kommunala koncernen fastställs av kommunfullmäktige.

Uppsiktsplikt

Kommunstyrelsen ska enligt kommunallagen (2017:725) ha uppsikt över nämnder, gemensamma nämnder, kommunalförbund samt hel- eller delägda kommunala bolag.

Kommunen har tagit fram en plan för uppsiktsplikten som beskriver vad uppsiktsplikten är, hur den kan göras samt vilka frågeställningar som ska användas.

Intern kontroll

Under år 2019 pågick ett arbete med att stärka arbetet med intern kontroll. Syftet var att inom kommunen få ett mer likartat arbetssätt för intern kontroll. Detta resulterade i ett nytt internt kontrollreglemente och nya tillämpningsanvisningar. Det finns även en samarbetsyta i systemet platina där riktlinjer och modeller för att bedöma väsentlighet och risk samt plan för utbildning ligger och där varje verksamhet har en mapp där intern kontrollarbetet samlas. Avrapportering sker tre gånger per år i samband med rapportering av de finansiella rapporterna vid tertiäl 1, 2 och 3.

Arbete med att stärka arbetet med intern kontroll fortgick under 2020, då verksamheterna tillsammans arbetade fram en intern kontrollplan utifrån den nya modellen för bedömning av väsentlighet och risk. Under 2021 har denna interna kontrollplan följts upp löpande och ny plan för 2022 har satts.

3.6 God ekonomisk hushållning och ekonomins ställning

3.6.1 Förändring av eget kapital ska under planperioden 2021–2023 uppgå till minst 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Beskrivning av målet

Förändringen av eget kapital visar årets resultat. Om årets totala intäkter för kommunen överstiger årets totala kostnader (inklusive avskrivningar och extraordinära kostnader) blir förändringen positiv. I företagsekonomiska termer uttrycks förändringen av eget kapital som vinst eller förlust. Målet är satt exklusive extraordinära intäkter.

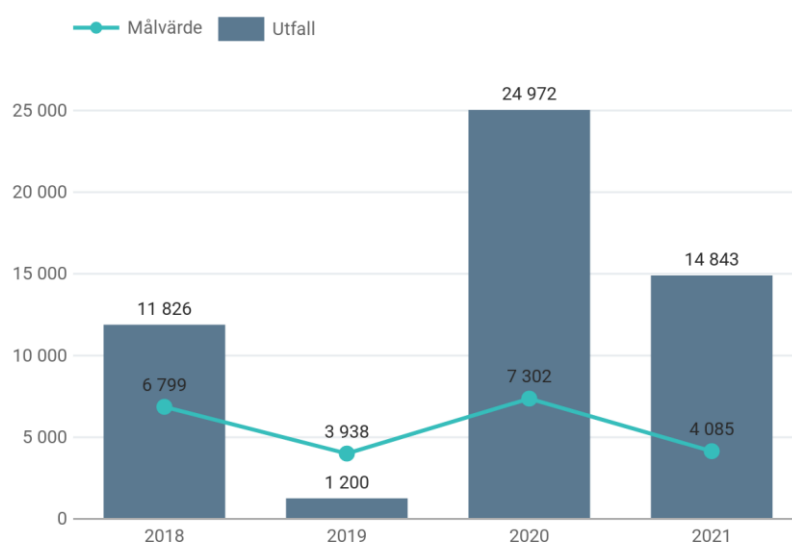
Kommentar

Kommunfullmäktige

Det redovisade resultatet för året på +14,8 mnkr innebär att det egna kapitalet förbättras, från tidigare +101,1 mnkr till +115,9 mnkr. Det innebär att det ursprungligt beslutade målet på en ökning av det egna kapitalet med +7,6 mnkr uppfylls. En nedsättning av målet har gjorts under året till 4,1 mnkr. Nedsättningen har gjorts för att finansiera borttransporten av avfallet i Rölfors.

Nyckeltal

Förändring av eget kapital

3.6.2 Soliditeten ska förbättras och långsiktigt uppgå till minst 50 % för Laxå kommun och för Laxå kommunkoncern långsiktigt uppgå till minst 15%.

Beskrivning av målet

Soliditeten visar hur stor del av kommunens/kommunkoncernens tillgångar som finansierats med egna medel, det vill säga eget kapital. Summa eget kapital ställs i relation till kommunens/kommunkoncernens totala tillgångar. Soliditetsutvecklingen är beroende av årets resultat (förändring av eget kapital) och av hur förändringen av tillgångarna finansieras. Om tillgångarna ökar i snabbare takt än det egna kapitalet sjunker soliditeten. För att få oförändrad soliditet eller höjd soliditet måste resultatet förbättras genom ökade intäkter eller minskade kostnader, och/eller att tillgångsökningen begränsas.

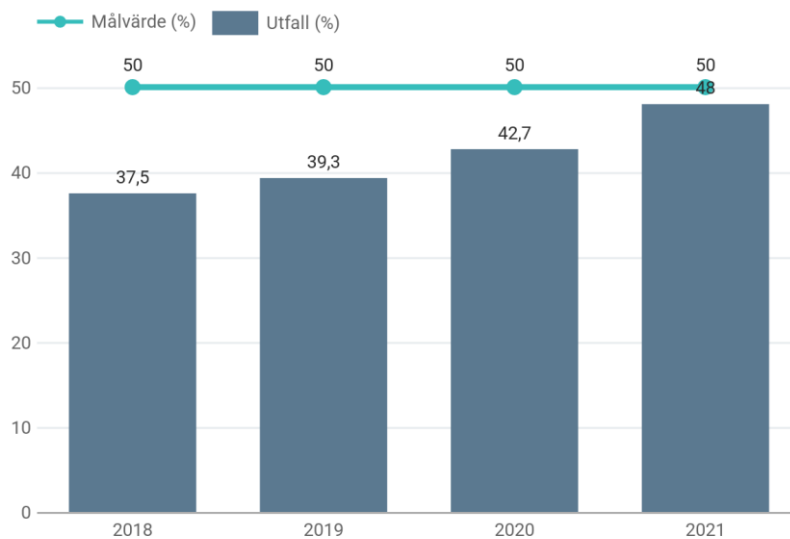
Kommentar

Soliditeten, det vill säga eget kapital i förhållande till totala tillgångar, var vid ingången av året + 42,7 % och är efter årets slut + 48,0 %. Även om kommunens soliditet har stärkts kraftigt under de senaste åren så är värdet relativt lågt i Sverige. Detta innebär att kommunen måste uppvisa goda resultat även i framtiden.

Räknar man in pensionsåtagandet (ansvarförbindelsen) på nuvarande 141 mnkr så hamnar kommunen istället på soliditeten -10,3 %, vilket åskådliggör vikten av att kommunen fortsätter att visa på ett positivt resultat för att klara av framtida pensionskostnader.

Nyckeltal

Soliditet

3.6.3 Likviditeten ska vid årets slut uppgå till minst en månads skatteintäkter och utjämningsbidrag.

Beskrivning av målet

Likviditeten utgörs av pengarna kommunen har på banken. Det vill säga medel som omgående kan omsättas.

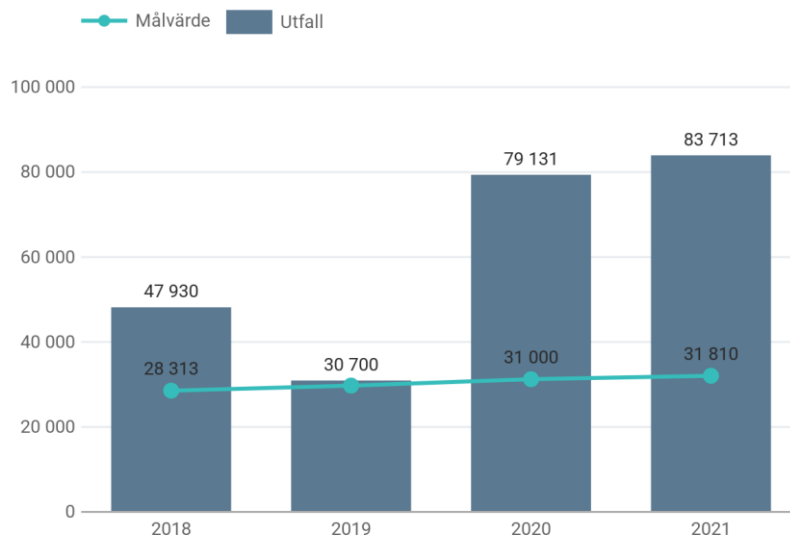
Kommentar

Likviditeten per den 31 december uppgår till 83,7 mnkr (f.å. 79,1 mnkr). Därmed nås målet där skatteintäkterna inklusive generella statsbidrag ska uppgå till 31 mnkr per månad. Kommunens likviditet har förbättrats under året, det beror framförallt på det goda resultatet och de tillskott som staten gjort till kommuner och regioner. Likviditeten har även påverkats av att de placeringar kommunen har haft har sålts och omsatts till likvida medel för att kunna amortera lånen.

Kommunen planerar att återbetala lån till Kommuninvest på 10,5 mnkr inom ett år.

Nyckeltal

Likviditet

3.6.4 Kommunens samtliga lån ska vara återbetalda senast år 2022. Kommande investeringar ska finansieras med egna medel.

Beskrivning av målet

Laxå kommun har de mesta av sina tillgångar (fastigheter mm) i sina bolag. De egna tillgångarna består av infrastruktur så som gator och vägar samt inventarier. Utifrån tillgångsperspektivet ska Laxå kommun inte ha egna lån i större utsträckning. Utifrån den framtida finansiella utvecklingen bör kommunen betala tillbaka resterande låneskuld. Kommande investeringsutgifter bör därför klaras av med egna medel.

Kommentar

Kommunfullmäktige

Laxå Kommun hade vid ingången av året en skuld till Kommuninvest uppgående till 22,9 mnkr. Under 2020 var planen att 10,5 mnkr skulle amorteras men p.g.a. det osäkra läget i världen och i Sverige på grund av den pågående Covid-19 pandemin så omsattes lånet till att löpa på en ny period om två år. Under 2021 har ett lån på 12,4 mnkr amorterats och under 2022 planeras resterande 10,5 mnkr att amorteras.

3.7 Balanskravsresultat

Kommunallagen kräver balans mellan resultaträkningens intäkter och kostnader (långsiktigt god ekonomisk hushållning). Eventuella underskott ska regleras inom tre år efter det att de uppkommit. Om det finns synnerliga skäl kan kommunfullmäktige besluta om att göra avsteg från balanskravet.

Det positiva resultatet om 14,8 mnkr efter balanskravsjustering 2021 innebär att kommunen har klarat balanskravet. Kommunen har således inget resultat att återställa.

Efter årets överföring av medel till resultatutjämningsreserven på 6,0 mnkr uppgår resultatutjämningsreserven till 27,9 mnkr.

Balanskravsutredning	2021	2020	2019
i tkr			
Årets resultat	14 843	24 972	1 195
Realisationsvinster som inte står i överenskommelse med god ekonomisk hushållning	-998	0	-1 063
Orealiserade förluster i värdepapper	78	370	84
Återföring av orealiserade förlust värdepapper	0	0	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	13 923	25 342	216
Medel till resultatutjämningsreserv	-6 000	-17 300	0
Medel från resultatutjämningsreserv	0	0	0
Årets balanskravsresultat	7 923	8 042	216

3.8 Väsentliga personalförhållanden

3.8.1 Medelantalet anställda

3.8.1.1 Tillsvidareanställningar

Totalt ökade antalet tillsvidareanställningar omräknat till heltidstjänster med 5,0 jämfört med årsskiftet 2020. Barn- och utbildningsnämnden ökade med 4,0 och social- och omsorgsnämnden minskade med 3,0. Kommunstyrelsen minskade antalet tillsvidareanställda omräknat till heltidstjänster med 7,0 sedan årsskiftet 2020.

* Kulturnämnden redovisas under Kommunstyrelsen under 2020

Tillsvidare-anställningar	2021	2020	Kvinnor	Män	Kvinnor %	Män %
Kommunstyrelsen	63	70	45	18	71	29
Barn- och utbildningsnämnd	122	118	105	17	86	14
Social- och omsorgsnämnd	207	210	191	16	92	8
Kulturnämnd	11		9	2	81	19
Totalt Laxå Kommun	403	398	350	53	87	13
AB LaxåHem	11	11				
Laxå Kommunfastigheter AB	8	8				
LaxåVärme AB	4	4				
Laxå Vatten AB	9	10				
Sydnärkes utbildningsförbund	57	62				
Sydnärkes kommunalförbund	3	3				
Totalt Laxå kommunkoncern	495	496	350	53		

3.8.1.2 Visstidsanställningar

De tidsbegränsade anställningarna omräknat till heltid minskade med 7,0 totalt sett. Barn- och utbildningsnämnden minskade med 1,0 sedan årsskiftet, social- och omsorgsnämnden minskade med 2,0 och kommunstyrelsen minskade med 5,0.

* Kulturnämnden redovisas under Kommunstyrelsen under 2020

Visstids-anställningar	2021	2020	Kvinnor	Män	Kvinnor %	Män %
Kommunstyrelsen	22	27	15	7	68	32
Barn- och utbildningsnämnd	27	28	22	5	81	19
Social- och omsorgsnämnd	8	10	7	1	88	12
Kulturnämnd	1		1	0	100	0
Totalt	58	65	45	13	78	22

3.8.2 Mertid och övertid

Vid en jämförelse av mer- och övertidstimmarna för året 2021 jämfört med föregående år har mer- och övertidstimmarna totalt sett minskat med 182 timmar. Kommunstyrelsen har minskat med 36 timmar, barn- och utbildningsnämnden har minskat med 14 timmar och social- och omsorgsnämnden har minskat med 238 timmar.

* Kulturnämnden redovisas under kommunstyrelsen 2020

Mertid och övertid (timmar)	2021	2020	2019
Kommunstyrelsen	124	160	542
Barn- och utbildningsnämnd	1 477	1 491	1 742
Social- och omsorgsnämnd	3 971	4 209	2 882
Kulturnämnd	106		
Totalt antal timmar	5 678	5 860	5 166

3.8.3 Timavlönad personal

Vid en jämförelse av antalet timmar för timavlönad personal vid bokslut 2021 jämfört med föregående år har antalet timmar för timavlönad personal totalt sett ökat med 11 827 timmar. Antalet timmar för timavlönad personal har ökat inom social- och omsorgsnämnden med 7953 timmar. Inom kommunstyrelsen har antalet timmar ökat med 1 101 timmar och inom barn- och utbildningsnämnden har antalet timmar ökat med 1 551.

*Kulturnämnden redovisas under Kommunstyrelsen under 2020

Timavlönad personal (timmar)	2021	2020	2019
Kommunstyrelsen	6 075	4 974	7 963
Barn- och utbildningsnämnd	14 646	13 095	13 898
Social- och omsorgsnämnd	75 426	67 491	59 558
Kulturnämnd	1 240		
Totalt antal timmar	97 387	85 560	81 419

3.8.4 Arbetsmarknadsåtgärder

Antalet personer fördelade mellan olika arbetsmarknadsåtgärder	2021	2020
Arbetspraktik	13	17
Extra tjänst	15	25
Offentligt skyddad anställning	1	1
Lönebidrag för trygghet i anställning	2	12
Arbetsutbildning/prövning	11	20
Lönebidrag (tillsvidareanställningar)	8	9
Nystartsjobb	7	9
Jobb- och utvecklingsgarantin	24	43
Totalt	81	136

3.8.5 Redovisning av sjukfrånvaron

Nyckeltal	Procent 2021	Procent 2020
Total sjukfrånvarotid i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid	8,3	8,2
Summa tid med långtidssjukfrånvaro (60 dagar eller mer) i förhållande till total sjukfrånvarotid	25,2	21,7
Summa sjukfrånvarotid för kvinnor i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid för kvinnor	9,2	9,0
Summa sjukfrånvarotid för män i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid för män	4,05	4,1
eller yngre i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid i åldersgruppen 29 år eller yngre	6,5	8,11
Summa sjukfrånvarotid i åldersgruppen 30-49 år i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid i åldersgruppen 30-49 år	8,9	8,1
Summa sjukfrånvarotid i åldersgruppen 50 år och uppåt	8,2	8,2

3.9 Förväntad utveckling

Efter några år präglade av strukturella förändringar och pandemin finns det anledning att hoppas på arbetsro. Förutsättningar för det finns, samtidigt som det alltid finns anledning att reflektera kring kärnuppdraget och om det finns möjlighet att driva verksamheten bättre och effektivare.

De stora nämnderna BUN och SON har dock fortfarande ekonomiska utmaningar för att klara tilldelad ram.

Skolresultaten behöver bli bättre och detta är den viktigaste utvecklingsfrågan och utmaningen för Laxå kommun. Skolan bedriver ett långsiktigt utvecklingsarbete som sakta men säkert börjar bära frukt. Samtidigt är det viktigt att konstatera att socioekonomiska förutsättningar och en stor andel barn med utländsk bakgrund ställer högre krav på skolverksamheten i Laxå kommun än i de flesta andra kommuner. Det kompensatoriska uppdraget är därför särskilt viktigt i Laxå kommun.

Äldreomsorgen har haft ett par tuffa år bakom sig. Om vi kan se ett slut på pandemin finns förutsättningar för en mer stabil bemanning, vilket verkligen skulle medföra en avlastning på verksamheten. Just bemanning och schemaläggning är områden där det finns anledning att fortsätta hitta nya, bättre och mer hållbara lösningar.

Kostnaden för olika former av placeringar har ökat dramatiskt för SON. Med en i jämförelse med andra kommuner liten verksamhet kan enstaka placeringar slå hårt mot SONs ekonomi. Det kan finnas anledning att fundera över hur detta ska hanteras rent budgetmässigt de kommande åren.

En ökad grad av arbetsro skapar förutsättningar att reflektera kring hur utvecklings- och förändringsprocesser genomförs i verksamheterna. En ökad grad av delaktighet och tillit i dessa processer är önskvärd. Med bland annat ett stöd av det program för ledarskapsutveckling och den utbildning i medarbetarskap som genomförts finns det anledning att tro på en positiv utveckling inom området. Även om det är ett långsiktigt arbete bör positiva resultat märkas redan under år 2022.

Under år 2021 tillskapades byggklara och attraktiva tomter, lämpliga för olika former av etablering, längs E-20. Det är inte alls omöjligt att vi ser en första ny etablering i Storängsområdet under år 2022.

Ett mycket spännande och intressant arbete med att tillskapa kommunens nya översiktsplan har påbörjats. Arbetet leds av utvecklingschefen och kommer att bygga på en hög grad av delaktighet och dialog med de som bor och verkar i kommunen. En tydlig koppling till hållbar utveckling kommer att göras och där hållbar utveckling definieras med ordet och begreppet livskvalitet.

Kulturverksamheten genomför en rad olika evenemang, utställningar och föreställningar under året som finner allt fler besökare och deltagare. Men det som kanske är mest intressant är arbetet med att tillskapa och utveckla olika former av mötesplatser. Utvecklingen av Kunskapens hus, Nytorget i Hasselfors och kanske till och med en kulturskola i Finnerödja är goda exempel på det. Första året med Tiveden Americana gav verkligen god eftersmak. Nu ser många fram emot årets upplaga i Sannerud.

Den antagna driftsbudgeten för år 2022 baserar sig på oktober månads skatteprognos gjord i modellen från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), och bygger på ett uppskattat invånarantal om 5 620 invånare. I mitten av februari 2022 kom en ny skatteprognos från SKR. Denna baserar sig på det faktiska invånarantalet per 1 november 2021, 5 585 invånare, vilket är 35 invånare färre än vad budget 2022 är baserad på. En nedgång av antal invånare påverkar kommunens skatteintäkter. SKR hade dock skrivit upp skatteunderlaget i stort för kommuner med 4,6 %, så trots den minskade befolkningen ger det en positiv prognos av intäkterna jämfört med budget. Så prognosen ser god ut inför 2022 trots vikande invånarantal. Det blir viktigt att följa och vara följsam med kommande prognoser, men detta ger ändå ett visst lugn inför 2022 där många delar ska igång efter åren med pandemi.

3.10 Balansräkning

3.10.1 Investeringar

Kommunfullmäktige har fastställt investeringsnivån till 5,0 mnkr för 2021 plus att medel på 4,5 mnkr har överförts från år 2020. Investeringar har skett med 9,7 mnkr under år 2021.

Årets investeringar fördelar sig på KS 7,7 mnkr, SON 0,1 mnkr, KN 0,4 mnkr samt BUN 1,5 mnkr. Det största enskilda projektet är den nya avfartsvägen till ÅVC Storängen.

3.10.2 Eget kapital

Kommunens eget kapital uppgick vid ingången av året till +101,1 mnkr. Årets resultat innebär att det egna kapitalet förbättras och hamnar på +115,9 mnkr. Soliditeten i kommunen uppgår per sista december till 48,0 % vilket är en ökning med 5,3 % i förhållande till föregående år.

Koncernens egna kapital, inklusive obeskattade reserver, var vid ingången av året 56,1 mnkr. Efter årets positiva resultat i koncernen uppgår det egna kapital till 85,5 mnkr. Detta innebär att koncernens soliditet ökar och slutar på en soliditet i koncernen på 11,8% (f.å. 8,5%).

3.10.3 Resultatutjämningsreserv

Kommunallagen ger förstärkt möjlighet för kommunerna att själva kunna utjämna intäkter över tid och därigenom möta konjunkturvariationer. Detta sker genom att möjliggöra för kommunerna att bygga upp en resultatutjämningsreserv (RUR) inom ramen för det egna kapitalet. RUR gör det möjligt att på ett ansvarsfullt sätt reservera den del av överskottet i goda tider och sedan använda medlen för att täcka underskott som uppstår till följd av en lågkonjunktur. Införandet av reserverna kan ses som ett förtydligande av det övergripande målet om god ekonomisk hushållning som kommuner ska ha i sin verksamhet.

Laxå Kommun har beslutat om "Riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserv".

Laxå Kommun har för år 2021, efter gjord balanskravsutredning, avsatt 6 mnkr till RUR. Laxå kommun har tidigare avsatt 21,9 mnkr (år 2018 och år 2020). Sammanlagt uppgår avsättning RUR till 27,9 mnkr.

3.10.4 Andra avsättningar

Processen med att täcka deponin påbörjades under år 2020. Osäkerheten var då stor avseende den slutliga kostnaden. Under 2020 gjordes ett konsultarbete med att kartlägga området som ska täckas vid deponin vid Mosjön. Området som ska täckas är 10 000 kvm större än vad som beräknades vid avsättningen år 2013. Konsulten gjorde då en uppskattning av hur mycket kostnaden för att täcka deponin beräknades bli. En svår uppskattning då det bygger på många antaganden. Svårigheten var att bedöma tillgången på massorna och om man kan få betalt för att ta emot vissa massor. En uppskattning gjordes där man räknade med att kunna få betalt för en del av massorna och där täckningen kommer att ske under ungefär en femårsperiod.

Uppskattningen från konsulten var 29,5 mnkr minus intäkter för massor på 10 mnkr d.v.s. netto 19,5 mnkr. Uppskattningen gjordes på hela processen.

Positivt under 2021 är att intäkter om ca 1.3 mnkr redovisats, där den största är Stena recycling AB som står för ca 0,9 mnkr. Samtidigt har givetvis kostnaden också ökat.

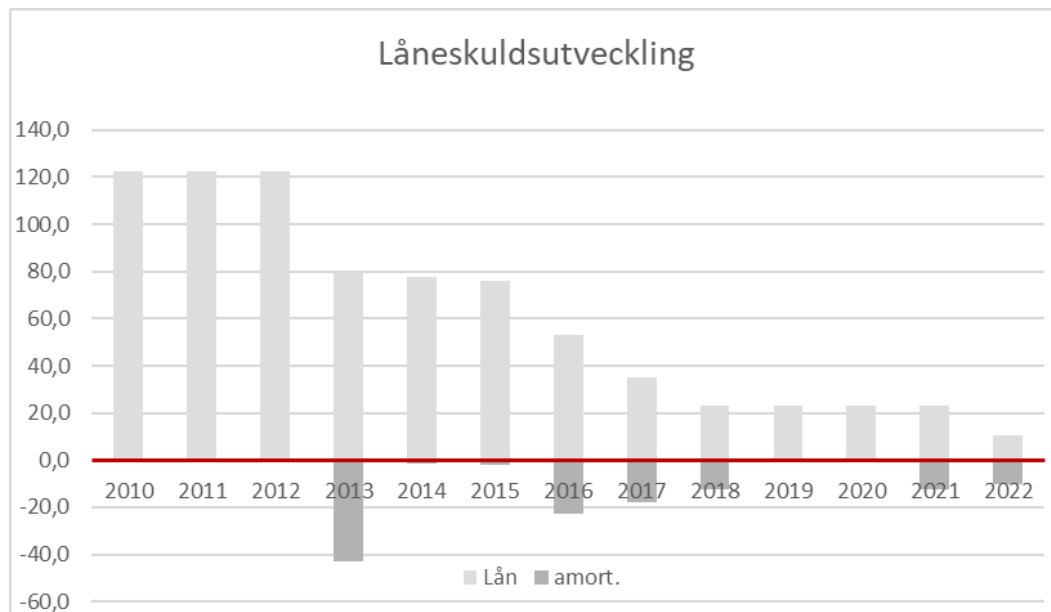
Per sista december är reserven för täckning av deponin Mosjön upptagen med 16,8 mnkr i Laxå kommun. Vid ingången av 2021 fanns en avsättning på 16,1 mnkr. Under året har såväl intäkter som kostnader påverkat de månadsvisa avstämningarna och bokats mot reserven. Dessa har tillsammans motsvarat en positiv justering om ca 3,2 mnkr. I samband med årsbokslut bedömdes dock behov finnas att göra en ytterligare avsättning för extra tillkommande kostnader om 3 mnkr.

Nästa avstämning mot prognos från Laxå Vatten kommer göras i samband med tertialbokslut.

3.10.5 Likviditet och lån

Likviditeten, dvs. pengarna på banken, uppgick vid ingången av 2021 till 79,1 mnkr. Likviditeten har ökat under året. Den 31 december uppgick likviditeten till 83,7 mnkr, vilket är en ökning från årsskiftet med 4,6 mnkr. Den goda likviditeten beror på att kommunen haft goda resultat de senaste åren.

Den kortfristiga låneskulden uppgår till 10,5 mnkr och lånet beräknas att amorteras i juni 2022. Under 2021 amorterades ett lån på 12,4 mnkr och i samband med det såldes de sista värdepappren.

3.10.6 Pensionsåtagande

Pensionsåtaganden uppkomna före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse och inte som en skuld. Vid årets ingång uppgick åtagandet till 146,2 mnkr. Den 31 december ligger åtagandena på 140,8 mnkr. Kostnaden för pensionsutbetalningarna avseende ansvarsförbindelsen uppgick till 9,1 mnkr för hela år 2021, till detta kommer särskild löneskatt på 2,2 mnkr. Totala pensionskostnader inklusive särskild löneskatt för år 2021 uppgår till 32,1 mnkr.

Medlen för pensionsåtaganden uppkomna före 1998 har tillfullo lånats åter i den kommunala verksamheten. Då kommunen inte har någon pensionsmedels-förvaltning för de kommande pensionsutbetalningarna är det av extra stor vikt att kommunens ekonomi fortsätter att stärkas så att inte framtida invånare får betala för detta.

Dagens intjänade pensioner försäkras bort, vilket innebär att kommunen efter 1998 betalar in pengar till ett försäkringsbolag, vilka sedan betalar ut pensionerna när det är aktuellt.

Kommunen har en ansvarsförbindelse att betala ut omställningsstöd till förtroendevalda med uppdrag på mer än 40 procent av en heltid, förutsatt att dessa innehaft uppdraget i en period av minst ett år. I dagsläget är det två personer som uppfyller kriterierna för då ett sådant åtagande kan bli aktuellt.

3.11 Kommunfullmäktiges övergripande mål

	Måluppfyllelse 2021
Grön, uppnådda mål	4
Gul, delvis uppnådda mål	5
Röd, ej uppnådda mål	6

3.11.1 Laxå kommuns folkmängd ska bibehållas eller ökas till år 2022 räknat från början av 2019.

Beskrivning av målet

Laxå kommuns folkmängd har sedan början av 1970-talet minskat, men under 2013 skedde ett trendbrott, vi fick för första gången på över 40 år en ökad folkmängd. Under 2014 fortsatte den positiva förändringen och folkmängden 31 december 2014 var 5 664, vilket vara 84 mer än samma tid året innan.

Under de efterföljande åren 2015 – 2019 har folkmängden varierat med den högsta siffran vid årsskiftet 2016/2017 då kommunen hade 5 709 invånare, vid början av år 2020 var folkmängden 5 683 för att minska till 5 698 invånare vid årsskiftet 2020-06-31.

En förklaring till befolkningsökningen är att skillnaden mellan antalet födselar och antalet döda har minskat betydligt. Tidigare år har antalet döda nästan varit dubbelt så många som antalet födselar.

En ännu viktigare faktor till att kommunen inte tappar i befolkning utan i stället ökar är att det har varit en stor inflyttning av utlandsfödda de senaste åren. Utan de utlandsfödda hade kommunen varit flera hundra färre invånare.

I 2019 års uppföljning av den regionala utvecklingsstrategin (RUS) har Partnerskapet för regional utveckling pekat ut Integration som ett prioriterat område för samverkan. Laxå kommun kommer därför att fortsätta arbetet med att matcha utlandsfödd arbetskraft med behoven på arbetsmarknaden. Detta arbete utförs först och främst av Integrations- och arbetsmarknadsenheten och Utvecklingsenheten bidrar vid behov. Att få utlandsfödda (flyktingar) i arbete är en framgångsfaktor för att kunna behålla Laxå kommuns folkmängd.

Kommentar

Befolkningen har minskat under 2021 trots inflyttning av barnfamiljer, vilket skapat problem i skolan avseende lokaler. Folkmängden den sista december var 5596, men den officiella statistiken som är säkerställd av SCB har inte inkommit ännu.

3.11.2 Antalet gästnätter i Laxå kommun ska minst uppgå till minst 70 000 per år fram till 2022.

Beskrivning av målet

Besöksnäringen är viktig för landsbygdens utveckling där de areella näringarna gradvis försvunnit. Laxå kommun är en EKO-turismkommun (Tiveden Ekoturismområde). Tiveden är en destination (en så kallad reseanledning). Laxå kommun har en stor andel utländska turister, merparten från Tyskland

och Nederländerna, och det i särklass viktigaste besöksmålet är Tivedens nationalpark.

Laxå kommun samverkar med länets kommuner, länsstyrelsen och regionen när det gäller marknadsföring och destinationsutveckling. Främst samarbetar vi med Askersunds kommun, Karlsborgs Turism AB och Länsstyrelsen i Örebro län i samverkansformen Destination Tiveden. Gullspångs kommun deltar också och Töreboda kommun förväntas gå med.

Besöksnäringen har identifierats som ett prioriterat område av aktörerna i Partnerskapet för regional utveckling och Laxå kommun fortsätter att satsa på att marknadsföra Tiveden som en reseanledning. Infrastruktur är också prioriterat område för samverkan och för Laxå kommun innebär det att vi ska bidra till att företagen utanför tätorten Laxå ska få möjlighet till bredband. Särskilt viktigt är detta för besöksnäringen runt Tivedens nationalpark där mobiltäckningen är dålig eller för vissa företag obefintlig. Antalet gästnätter under de senaste åren har ökat, från 65 890 år 2017, 70 429 år 2018 och 68 622 för 2019. Under 2020 och 2021 har antalet gästnätter varit betydligt lägre på grund av pandemin då de utländska besökarna till stor del uteblev. Under 2021 skedde en viss återhämtning.

Kommentar

Målet ej möjligt att nå på grund av pandemin.

Nyckeltal	Utfall	Mål	Måluppfyllelse
■ Antal gästnätter	60 333	70 000	86,2%

3.11.3 Senast år 2022 ska Laxå kommun vara bland de 50 högst rankade kommunerna på Svenskt Näringslivs ranking av företagsklimatet.

Beskrivning av målet

Laxå kommun är en viktig del av Örebroregionen och bidrar med ett starkt och högteknologiskt näringsliv med flera globala teknikföretag med internationell spetskompetens och hög med exportandel. Vi har också ett stort antal entreprenörer som gör stor skillnad i vår gemensamma samhällsutveckling.

Laxå kommun är en aktiv del av BRO (Business Region Örebro). Inom BRO samordnar vi flera delar inom näringslivsarbetet. Vi har alltid "kunden" i fokus för att skapa den regionala attraktionskraft som behövs för nya etableringar och ett växande befintligt näringsliv.

Företagsklimatet bidrar också till en stärkt regional attraktionskraft. Enkätsvaren från företagare i Laxå kommun gällande det sammanfattande omdömet (subjektivt) om företagsklimatet i Laxå kommun som visar på en klar förbättring under de senaste 10 åren.

Ett gott företagsklimat bidrar till företagens investeringsvilja och lockar nya företag att etablera sig. Laxå kommun har sedan 2013 gjort en fantastisk resa och förbättrat företagsklimatet från plats 195 till som högst 61 i Svenskt Näringslivs rankinglista. 2020 hamnade kommunen på plats 107. Endast Lekeberg ligger högre i Örebro län.

Partnerskapet för regional utveckling har pekat ut Kompetensförsörjning som ett prioriterat område för samverkan. För Laxå kommun innebär det att vi behöver bevaka att Laxå får fler tågstopp så att möjligheterna att arbetspendla med tåg förbättras, att arbetsmarknadskunskap i skolan förstärks och skolans kontakt med företag får större utrymme. Partnerskapet anser också att Infrastruktur är prioriterat och också här arbetar Laxå kommun för att tågtrafiken ska utökas så att fler kan

arbetspendla med tåg både mot Hallsberg/Örebro och mot Skövde, vilket ser ut att ske från trafikplan T22 (december 2021). Vi arbetar också för att länsbussarna ska få finnas kvar så att också kommunens ytterområden kan få del av utveckling och tillväxt.

Det finns ett samband mellan arbete och befolkningsmängd och Utvecklingsenheten anstränger sig med att förbättra företagsklimatet i de delar som går att påverka så att befintliga företag trivs och investerar och att nya företag etableras. Detta i sin tur skapar arbetstillfällen vilket påverkar integrationen positivt. De utlandsfödda kan också tillföra kompetens. Det prioriterade samverkansområdet Integration har en tydlig koppling till kommunens näringslivsarbete.

Kommentar

Laxå kommuns ranking har sjunkit och är nu på plats 154. Ansträngningar att vända trenden sker i samarbete med kommunens nybildade Näringslivsråd samt med branschspecifika råd. Ett antal företagsbesök har genomförts under hösten när så varit möjligt utifrån pandemin.

Nyckeltal	Utfall	Mål	Måluppfyllelse
 Ranking näringslivsklimat	154	Lägst 50	-108 %

3.11.4 Laxå kommun har som målsättning att hälften av alla flyktingar väljer att bo kvar i Laxå minst ett år efter att deras etableringsersättning upphör under perioden 2019–2022

Beskrivning av målet

Laxå kommun har under de senaste åren tagit emot många flyktingar och ensamkommande barn. Totalt ca 870 personer har flyttat till Laxå under perioden 2013 – 2020 och närmare 65 % bor kvar. Under 2019 och 2020 har hittills 143 nyanlända personer bosatt sig i Laxå (netto) och påbörjat sin etablering. Dessa siffror blir intressant att följa över en längre period! Detta har bidragit till en positiv befolkningsutveckling och det är viktigt att vi får en bra integration så att så många som möjligt väljer att etablera sig, d.v.s. fortsätta bo, arbeta, studera och leva i Laxå kommun.

Andelen självförsörjande nyanlända flyktingar var vid delårsbokslutet 2020-08-31 mellan 80 - 85%. Med självförsörjande menar vi att personerna arbetar eller studerar och försörjer sig via lön eller studiestöd/studielån, eller så är det självförsörjande genom föräldrapenning eller aktivitetsersättning från Försäkringskassan.

Kommentar

Total inflytt av nyanlända sedan 2013: 947

Antal som bor kvar: 401 st, 42%

Antal inflytt från 2016–2020 (som kan ha gått ur etableringen och valt att bo kvar minst ett år): 550 varav 250 personer bor kvar, 45,4%

Den stora anledningen till att siffrorna sjunker är att antalet inflyttade minskat kraftigt. För 2021 så är 30 av 38 personer inflyttade på anvisning från migrationsverket, alltså enbart 8 egenbosatta. Egenbosättningen brukar ligga på en betydligt högre nivå och utgöra majoriteten av den nyanlända som flyttar in under ett år. Detta kan delvis förklaras med att färre asylsökande vistas i Sverige, samt att bostadsmarknaden har förbättrats i hela Sverige.

Nyckeltal	Utfall	Mål	Måluppfyllelse
 Andel kommunplacerade flyktingar som bor kvar ett år efter att etableringsersättning upphört.	66%	50%	132%

3.11.5 Laxå kommuns totala sjukfrånvaro ska vid 2022 års utgång uppgå till max 6%.

Beskrivning av målet

För att få en säkerställd kvalitet och kontinuitet i verksamheterna är det viktigt att sjukfrånvaron minskar. Utgångsvärdet sjukfrånvaron 2017 som var 7 %.

För att stödja detta mål införde Laxå kommun under 2021 ett höjt friskvårdsbidrag till alla anställda med 500 kr så det uppgår till 2 000 kr per anställd och år.

Kommentar

Sjuktalet har, som en följd av Coronapandemin, ökat. Därmed nås inte målet.

Nyckeltal	Utfall	Mål	Måluppfyllelse
 Laxå kommuns totala sjukfrånvaro skall var maximalt 6 %	8,3 %	högst 6 %	61,2 %

3.11.6 Laxå kommunen ska nå miljömålen enligt fastställd tidsplan 2027.

Beskrivning av målet

Laxå kommun har 14 st övergripande miljömål som ansluter till de nationella miljökvalitetsmålen (14 st av 16 st. är relevanta för Laxå kommun). Fyra av de nationella miljömålen svarar också upp mot målen om god resurseffektivitet i RUS. Dessa är minskad klimatpåverkan, giftfri miljö, ökad biologisk mångfald och säkrad vattenförsörjning.

Agenda 2030 med 17 globala mål för hållbar utveckling syftar till att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och egenmakt för alla kvinnor och flickor samt säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser. Globala målen är integrerade och odelbara och balanserar de tre dimensionerna av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga.

Agenda 2030 är en agenda för förändring mot ett hållbart samhälle. Genomförandet innebär en successiv omställning av vårt samhälle som modern och hållbar välfärdsstat, på hemmaplan och som del av det globala systemet. Laxå kommun deltar idag i arbetet med de globala målen inom samarbetet Glokala Sverige.

Detta arbete kommer att fortsätta under 2021.

Laxå kommun är Sveriges första miljödiplomerade kommun. Den egna lokalvårdsenheten var först i Sverige med att städa utan kemikalier – man använder endast avjoniserat vatten och mikrofiberduk.

Kommunen är också först i Sverige med att ha utropat en hel kommun till ekoturismområde -Tiveden Ekoturismområde.

Kommentar

Det arbetas med samtliga nationella miljömål och aktiviteter finns för detta. Vissa mål kommer att uppnås medan vissa av målen behöver både förlängd tid och kompletterande aktiviteter.

3.11.7 Folkhälsoindex i Laxå kommun ska öka kontinuerligt för att år 2022 nå ett indikatorvärde på 79.

Beskrivning av målet

Laxå kommuns folkhälsoarbete utgår från ett långsiktigt och främjande arbetssätt med fokus på att stärka skyddsfaktorer för en god hälsa, samt i viss mån förebygga riskfaktorer. Huvudmålet med folkhälsoarbetet är att skapa förutsättningar för ett gott liv för alla invånare.

Strategiska målområden som ägnas särskild uppmärksamhet i folkhälsoarbetet är föräldrastöd, hälsofrämjande skolutveckling samt hälsosamt åldrande. Även utbildning, sysselsättning och integration är av stor vikt för en socialt hållbar utveckling med en mer jämlikt fördelad hälsa. Därmed ansluter också Laxå kommuns folkhälsoarbete till den Regionala utvecklingsstrategins prioriterade område Hälsofrämjande arbete och hälso- och sjukvård. Enligt den Regionala utvecklingsstrategin är lokal och regional samverkan viktig och det är också en förutsättning för att nå Laxå kommuns övergripande mål.

Kommunens samhällsplanering är ett utvecklingsområde inom folkhälsan då den skapar förutsättningar för bland annat fysisk aktivitet och sociala mötesplatser. Samtliga verksamheter inom kommunen har ett ansvar för invånarnas jämställdhet, delaktighet och inflytande.

Folkhälsoindex bygger på indikatorer för föräldrastöd, hälsofrämjande skolutveckling samt hälsosamt åldrande. Flertalet indikatorer i folkhälsoindexet är hämtade från befolkningsundersökningar som genomförs med flerårig tidsintervall, vilket gör att indexet inte kan uppdateras årligen i sin helhet som övriga kommunala nyckeltal. Detta är beroende av att det är svårt att hitta andra relevanta indikatorer för att följa folkhälsans utveckling, men saknar också större betydelse då folkhälsans utveckling bör följas över tid och sällan påverkas nämnvärt på ett år. Flera indikatorer och många aktiviteter följs ändå upp varje år vilket indikerar vart vi är på väg.

År 2015 uppnådde folkhälsoindexet ett värde på 77,6. Folkhälsoindex ska slutligen, senast år 2022, uppnå ett indexvärde på 79.

Kommentar

Under 2021 har arbetet med de aktiviteter som kopplats till folkhälsoindex Laxå kommun fortgått där samtliga verksamheter inom kommunen identifierat verksamhet som har bärning på indexets tre fokusområden; Trygga uppväxtförhållanden, Hälsofrämjande skolutveckling samt Hälsosamt åldrande.

Folkhälsoindex utvecklades under 2015 som ett försök att följa folkhälsans utveckling utifrån ett flertal indikatorer. Under 2021 har aktiviteter identifierats och relevant statistik för barn och unga rapporteras där, under 2022 kommer ett nytt värde av indexet att rapporteras i sin helhet då ny statistik för målgruppen 18-84 år kommer finnas tillgänglig.

Nyckeltal	Utfall	Mål	Måluppfyllelse
 Folkhälsoindex	78	79	98,7%

3.11.8 Andelen kommuninnevånare som är nöjda med utbudet och upplevelser av kultur ska öka under planperioden. Målsättningen är att nå en andel på minst 75 % nöjda eller mycket nöjda till år 2022.

Beskrivning av målet

Kulturchefen ansvarar för att utveckla kommunens utbud av kultur och kulturaktiviteter.

Kommuninvånarna ska ha tillgång till ett brett spektrum av utbud- och aktiviteter av god kvalitet. Laxå kommun är en direktleverantör av kultur till exempel genom biblioteket och Allaktivitetshuset. Men minst lika viktigt är det samarbete kommunen har med föreningar och arrangörer som verkar i Laxå kommun och som också levererar kultur- och kulturaktiviteter. Samarbetet består bland annat av ekonomiskt stöd.

Genom återkommande undersökningar av kommuninnevånarnas upplevelser av kultur och kulturutbud ges en lägesbild och möjligheter att kartlägga behov och möjliga förbättringar.

Kommunens kulturplan ansluter till den regionala kulturplanen som i sin tur tar stöd i den regionala utvecklingsstrategins prioriterade områden. Utpekade områden inom den regionala kulturplanen är solidariskt fördelad kultur och kultur och hälsa, vilka stämmer väl med kommunens uttalade mål för kulturområdet.

Kommentar

Kommunfullmäktige har angivit som mål att minst 75 % av kommuninnevånarna ska vara nöjda med utbudet av kultur och upplevelser till år 2022.

Under tertialet har inga publika arrangemang genomförts p.g.a. restriktionerna. Under hösten genomförs flera aktiviteter som kommer att uppmärksammas, BAW-utställningen, Tiveden Americana och Hasselhoppa som säkerligen ger genomslag i kommande enkäter.

Bedömningen för tertial 3 och för helåret är att vi inte närmast oss målet eller kunna avläsa nöjdhet på motsvarande sätt då mycket av publika kulturverksamhet - såväl egen som föreningsarrangerad varit inställd.

Nyckeltal	Utfall	Mål	Måluppfyllelse
 Andel kommuninnevånare som är nöjda med utbudet av kultur- och fritidsaktiviteter i kommunen	70%	75%	93,3%

3.11.9 Andelen kommuninnevånare som är nöjda med utbudet och upplevelser av fritidsaktiviteter ska öka under planperioden. Målsättningen är att nå en andel på minst 75% nöjda eller mycket nöjda till år 2022.

Beskrivning av målet

Kulturchefen ansvarar för att utveckla kommunens utbud och upplevelser av fritidsaktiviteter.

Kommuninvånarna ska ha tillgång till ett brett spektra av fritidsaktiviteter av god kvalitet. Laxå kommun är en direktleverantör av fritidsaktiviteter genom exempelvis Allaktivitetshuset men också via kommunens anläggningar för idrott och friluftsliv. Minst lika viktigt är det samarbete kommunen har med föreningar som verkar i Laxå kommun och arrangerar fritidsaktiviteter. Samarbetet består bland annat av ekonomiskt stöd.

Under 2021 fyller Laxå kommun 50 år. Vid kommunreformen 1971 bildades Laxå kommun genom en ombildning av Laxå köping.

1 januari 1971 infördes en enhetlig kommuntyp, då samtliga tidigare landskommuner, städer och köpingar ombildades till enbart kommuner. Samtidigt upphörde de få kvarvarande municipalsamhällena. Genom att de flesta kommuner innefattade såväl landsbygds- som tätortsområden och alla hade samma juridiska ställning fanns ingen anledning att ha kvar skilda benämningar. (Wikipedia om Laxå kommun)

De kommunfester som hittills (2018 – 2019) genomförts i Hasselfors och Finnerödja kommer 2021 att genomföras i Laxå tätort, samtidigt som kommunen fyller 50 år. Genom återkommande undersökningar av kommuninnevånarnas upplevelser för fritid och fritidsaktiviteter ges en lägesbild och möjligheter att kartlägga behov och möjliga förbättringar.

Kommentar

Under första tertialet har inga publika arrangemang genomförts p.g.a. restriktionerna. Under hösten genomförs flera aktiviteter som kommer att uppmärksammas, BAW-utställningen, Tiveden Americana och Hasselhoppa som säkerligen ger genomslag i kommande enkäter.

Bedömningen för tertial 3 och för helåret är att vi inte närmast oss målet eller kunna avläsa nöjdhet på motsvarande sätt då mycket av publika kulturverksamhet - såväl egen som föreningsarrangerad varit inställd.

3.11.10 Minst 85 % av eleverna ska år 2022 ha behörighet till ett nationellt yrkesprogram.

Beskrivning av målet

Betygsstatistik för Laxå kommuns grundskolor vårterminen 2020 finns för närvarande enbart i form av intern statistik. Statistiken över slutbetyg i årskurs 9 baserar sig på samtliga inskrivna elever i årskurs 9 på Centralskolan. Officiell statistik finns enbart på riksnivå.

Vid läsårsslut juni 2020 var 61,3 % av samtliga elever i årskurs 9 behöriga till ett yrkesprogram i gymnasieskolan. År 2019 var denna siffra 75,9, år 2018 57,7 %, år 2017 64,2 % och år 2016 53,7 %. För gymnasiebehörigheten bland elever exklusive nyanlända vårterminen 2020 finns inga uppgifter.

Andelen elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen läsåret 2019/2020 var 53,3 %. Läsåret

2018/2019 var andelen 61,1 %, 2017/2018 46,5 %. Uppgift om måluppfyllelse bland elever exklusive nyanlända finns inte tillgänglig.

Elevantalet i årskurs 9 vårterminen 2020 var 75. Andelen pojkar ökade med en procentenhet till 60 %, medan andelen flickor minskade till 40 %, vilket är en större skillnad i könsfördelning än riksgenomsnittet. Vårt att ha i åtanke är att statistiken baseras på få elever, vilket medför att varje elev bär ca 1,3 % av resultatet. Det gör att enskilda individers resultat får stor påverkan på det genomsnittliga resultatet.

Sammantaget sjönk betygsresultatet vårterminen 2020 tydligt jämfört med årskurs 9 vårterminen 2019. Laxå kommuns resultat 2020 låg också betydligt lägre än riksgenomsnittet. Dock låg det över resultatet för årskurs 9 vårterminen 2018 vad gäller gymnasiebehörighet.

Andelen elever med utländsk bakgrund i grundskolans årskurser 1-9 ökade ht 2019 till 32 %, vilket ligger väl över såväl länssnittet som riksgenomsnittet på 27 respektive 26 %.

Andelen elever i grundskolans årskurser 1-9 med föräldrar med eftergymnasial utbildning minskade ht 2019 till 36 %, vilket är en betydligt lägre andel än i länet och riket i övrigt.

Vårt viktigaste uppdrag, enligt Laxå kommuns vision, är att ge alla barn och elever, oavsett förutsättningar, en bra start i livet, en start med goda uppväxtvillkor som stimulerar tidig utveckling, inläring och hälsa. För att skapa förutsättningar för det livslånga lärandet och för att barn och unga ska kunna skapa sig en god framtid behöver andelen elever i Laxå kommun som klarar kunskapskraven i alla ämnen öka. Att ha en bred behörighet till nationella program inom gymnasieskolan är viktigt för att alla ungdomar ska kunna forma sin framtid utifrån en god grundutbildning.

Detta mål och kommunens vision för barn och unga ansluter till Regional utvecklingsstrategi för Örebro län 2018-2030, särskilt vad gäller de prioriterade utvecklingsområdena "Kunskapslyft och utbildning", "Kompetensförsörjning och matchning" och "Hälsofrämjande arbete och hälso- och sjukvård".

Indikatorer:

Årliga statistiska redovisningar från Skolverket och Kolada över betygsresultaten i årskurs 9. Årliga och terminsvisa uppföljningar av progressionen över tid på årskursnivå, klassnivå och individnivå vad gäller måluppfyllelse och betygsresultat.

Kommentar

Elevantalet i årskurs 9 vt 2021 var 57. Andelen pojkar minskade till knappt 53 %, medan andelen flickor ökade till 47 %. Statistiken baseras på få elever, vilket medför att enskilda individers resultat får stor påverkan på det genomsnittliga resultatet.

Andelen elever med utländsk bakgrund i åk 1-9 ökade ht 2020 till 33 %, vilket ligger väl över riksgenomsnittet på 28 %. Andelen elever i åk 1-9 med föräldrar med eftergymnasial utbildning ökade till 41 %. Det är dock fortfarande en betydligt lägre andel än i riket i övrigt (61 %).

Andelen elever som nådde behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram vt 2021 var 77,2 %. Detta var en ökning med 15,9 procentenheter (dvs 25,9 %) jämfört med åk 9 vt 2020.

Resultatet exkl. nyanlända elever var 84,3 %. Detta var en ökning med 11 procentenheter (15 %) jämfört med årskurs 9 vt 2020. Laxås resultat för denna grupp elever nådde 95,4 % av riksgenomsnittet för motsvarande grupp elever (88,4 %).

Resultatet för gruppen elever med enbart svensk bakgrund var 84,4 %, vilket var en ökning med 7.5 procentenheter (9,8 %). Resultatet för denna grupp låg alltså i nivå med resultatet för den grupp där samtliga elever exkl. elever som är nyanlända eller som har okänd bakgrund ingår. Resultatet för elever med svensk bakgrund nådde 93 % av riksgenomsnittet för motsvarande grupp av elever (90,8 %).

Resultatet för elever med föräldrar med förgymnasial eller gymnasial utbildning var 65,5 %. Detta var en ökning med 1.9 procentenheter (3 %). Andelen elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning som nådde gymnasiebehörighet var nära 100 %, ett resultat på samma nivå som vt 2020. Detta resultat var högre än riksgenomsnittet för motsvarande grupp (93,5 %).

En jämförelse mellan flickor och pojkar visar att det var en högre andel flickor än pojkar som nådde gymnasiebehörighet (77,8 % jämfört med 76,7 %).

Analys

Under vt 2021 höjde 96 % av eleverna sina betygsresultat i ett eller flera ämnen. Sammanlagt stod 4 nyanlända elever och 6 elever med problematisk skolfrånvaro för 89 % av de icke godkända betygen. Andelen nyanlända elever eller elever med utländsk bakgrund samt föräldrars utbildningsnivå är faktorer som generellt påverkar elevernas resultat.

Sammantaget ökade betygsresultatet vt 2021 tydligt jämfört med årskurs 9 vt 2020 och var det högsta på flera år. Resultatet som helhet låg dock fortfarande under riksgenomsnittet. I relation till riksgenomsnittet var resultatet högst vad gäller måluppfyllelse i alla ämnen. Det tyder på att Centralskolan lyckats relativt sett bättre med att få elever att nå kunskapskraven än att nå högre betyg än E. Detta gäller både när man tittar på hela elevgruppen och när man räknar bort elever med okänd bakgrund och nyanlända elever.

Nedbruten statistik tyder på att elever med utländsk bakgrund samt elever med utländsk bakgrund som vistats i Sverige i mer än fyra år bidrog till ökad måluppfyllelse. Elever med högutbildade föräldrar såg till att nå kunskapskraven i alla ämnen och gymnasiebehörighet i ungefär samma utsträckning som i riket i övrigt men hade ett lägre genomsnittligt meritvärde än motsvarande grupp på riksnivå.

En jämförelse av resultatet per kön visar att pojkar nådde kunskapskraven i alla ämnen i högre grad än flickor. Skillnaden var cirka 3 procentenheter. Däremot hade flickor ett högre genomsnittligt meritvärde än pojkar och en högre behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram. Skillnaden i gymnasiebehörighet var liten, cirka en procentenhet. Skillnaden i meritvärde var större, drygt 9 poäng. Sammantaget hade alltså flickor ett högre betygsresultat än pojkar.

Riktade insatser för ökad måluppfyllelse under läsåret har bland annat varit utveckling av undervisningen genom kollegialt lärande och förstärkt arbete för ökad skolnärvaro. Som stöd för detta har Centralskolan deltagit i ett forskningsprojekt tillsammans med Örebro universitet om kollegialt lärande och ett projekt för ökad skolnärvaro i samverkan med Centralt skolstöd i Örebro kommun.

Elever som inte når målen är ofta nyanlända elever eller elever med problematisk skolfrånvaro. Nyanlända elever hindras i sin måluppfyllelse i flera ämnen på grund av svårigheter med språket eller på grund av tidigare oregelbunden skolgång. Enligt Skolverkets statistik ökade andelen elever med utländsk bakgrund men också andelen elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning mellan 2019/2020 och 2020/2021 för Laxå kommuns grundskola 1-9 som helhet. Under tertiäl 2 och 3 skrevs ett stort antal nyanlända elever in i grundskolan. Detta har ofta påverkat måluppfyllelsen i flertalet ämnen. Samtidigt blir det svårt för elever som inte har med sig tillräckliga kunskaper från lägre årskurser att komma ikapp högre upp i årskurserna.

Det är tänkbart att elevernas betygsresultat också påverkats av den turbulens och oro som präglade verksamheten under perioden. Under 2020/2021 präglades verksamheten av coronapandemin, och

på Centralskolan byttes rektor ut två gånger. Även höstterminen 2021 har präglats av pandemin med hög frånvaro bland både elever och lärare. Resurspedagoger har ofta fått vikariera, vilket har påverkat kontinuiteten i stödet till eleverna.

Ämneslärarorganisationen på Centralskolans mellanstadium har inneburit att eleverna har haft ett stort antal lärare redan från årskurs 4. Detta har skapat otrygghet och oro genom att de olika lärarna har olika arbetssätt och rutiner. Från och med augusti gjordes arbetslagsorganisationen om, vilket medför att eleverna möter färre lärare i sin undervisning och ger lärarna bättre förutsättningar att samverka om undervisningen av de gemensamma eleverna.

Det kollegiala lärandet i matematik har utvecklat undervisningen på så sätt att den utvecklats i en riktning där fler elever ges ökade möjligheter att visa kunskaper på de lägre betygsstegen.

Elever som behöver det har fått viss undervisning i svenska som andraspråk och studiehandledning på modersmålet samt stöd av speciallärare. Läxhjälp och lovskola har erbjudits.

Under läsåret 2021/2022 behöver fokus fortsatt läggas på steg 3 i kartläggningen av nyanlända elever. Denna berör elevernas ämnesspecifika kunskaper och ger underlag för en mer precis bedömning av deras förkunskaper och stödbehov.

Under återstoden av läsåret fortsätter läxhjälp att erbjudas samtliga elever. Utvecklingen av lovskolan fortsätter efter beslut i barn- och utbildningsnämnden om en försöksverksamhet för årskurs 9 att erbjuda lovskolan som feriearbete. På Centralskolan läggs också ökat fokus på analys av orsaker till den lägre måluppfyllelsen i matematik och no-ämnen samt på orsaker till att måluppfyllelsen sjunker mellan årskurs 6 och 7.

Även arbetet med tillgängliga lärmiljöer och varierad undervisning för alla elever behöver fortsätta. För äldre elever kommer större fokus att läggas på utredning av behovet av särskilt stöd till elever som inte har godkända kunskaper i matematik, och stöd kommer att sättas in i form av gruppdelning, flexgrupper och liknande.

Fler speciallärare och eventuellt specialpedagoger samt lärare i svenska som andraspråk behöver anställas och förmågan att anpassa ordinarie undervisning till elevernas behov och förutsättningar behöver utvecklas ytterligare. Även rutiner för resursfördelning inom enheten samt former för stöd och handledning från elevhälso teamet till arbetslagen behöver utvecklas. För elever med behov av mer komplexa insatser behöver stödet skolan kan och har i uppdrag att ge kompletteras med insatser av mer behandlande karaktär från främst hälso- och sjukvård samt socialtjänst. Inom skolan behöver elevhälso teamen utökas med fler kompetenser än vad skollagen anger i form av exempelvis logoped och utbildad socialpedagog.

Rutinpärmen för elevhälsoarbetet har reviderats och behöver fortsätta implementeras, så att arbetsgången för elevhälsoarbetet blir tydligare och effektivare.

Den kompensatoriska delen av barn- och utbildningsnämndens nyligen beslutade resursfördelningsmodell har stärkt kopplingen mellan resurstilldelningen och elevernas stödbehov.

Bedömningen är att samtliga barn och elever i behov av extra anpassningar och särskilt stöd får sådant. Arbetet behöver dock utvecklas ytterligare, så att insatserna blir mer precisa och fler elever når måluppfyllelse. Det kollegiala lärandet om utveckling av undervisningen och ämneskonferenserna för ökad pedagogisk kontinuitet mellan verksamheter och stadier behöver fortsätta i syfte att utveckla undervisningen mot läroplanens mål. Steget före särskilt stöd i form av inkluderande lärmiljö och extra anpassningar behöver utvecklas, så att fler elever får sina behov tillgodosedda inom ramen för ordinarie undervisning. Kompetensutveckling (språkutvecklande arbetssätt, bedömning, neuropsykiatriska funktionshinder, undervisning av nyanlända med mera) och fler digitala lärverktyg kan behövas som stöd för en sådan utveckling.

Mot bakgrund av resultat och analys är de viktigaste åtgärderna för ett ökat resultat fortsatt utveckling av undervisningen genom kollegialt lärande, fortsatt utveckling av det förebyggande och

främjande arbetet mot skolfrånvaro, utökad tillgång till speciallärare, studiehandledning på modersmålet och lärare i svenska som andraspråk samt en utveckling av arbetet med mottagande och kartläggning av nyanlända elever. Detta arbete fortsätter under 2022.

Gymnasie- behörighet, yrkesprogram %		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Laxås andel av riksgenomsnittet	83,4%	96,0%	96,7%	81,4%	64,6%	77,8%	68,4%	90,0%	71,6%	89,6%
Laxå/SIRIS	Samtliga elever	73,0	84,1	84,0	69,7	53,7	64,2	57,7	75,9	61,3	77,2
Laxå intern	Samtliga elever							57,8	74,7	61,3	77,2
Riket	Samtliga elever	87,5	87,6	86,9	85,6	83,1	82,5	84,4	84,3	85,6	86,2
Laxå	Exkl. okänd/nyinv.	77,6	90,3	84,0	83,6	85,7	87,0	66,1	84,8	73,3	84,3
	Laxås andel av riksgenomsnittet	87,1%	101,0%	94,4%	93,8%	94,9%	98,1%	74,4%	96,6%	82,8%	95,4%
Riket	Exkl. okänd/nyinv.	89,1	89,4	89,0	89,1	90,3	88,7	88,9	87,8	88,5	88,4

3.11.11 Meritvärdet i skolår 9 ska 2022 vara i nivå med rikets genomsnitt (230 poäng för 2019*)

Beskrivning av målet

*Detta gäller för elever som vistats och gått i skola i Sverige minst fyra år

Betygsstatistik för Laxå kommuns grundskolor vårterminen 2020 finns för närvarande enbart i form av intern statistik. Statistiken över slutbetyg i årskurs 9 baserar sig på samtliga inskrivna elever i årskurs 9 på Centralskolan. Officiell statistik finns enbart på riksnivå.

Det genomsnittliga meritvärdet för samtliga elever i årskurs 9 vårterminen 2020 var 162,3 poäng. År 2019 var det var det 199,4 poäng 2018 174 poäng, 2017 163,8 poäng och 2016 147,3 poäng.

För det genomsnittliga meritvärdet bland elever exklusive nyanlända vårterminen 2020 finns inga uppgifter.

Andelen elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen läsåret 2019/2020 var 53,3 %. Läsåret 2018/2019 var andelen 61,1 %, 2017/2018 46,5 %. Uppgift om måluppfyllelse bland elever exklusive nyanlända finns inte tillgänglig.

Elevantalet i årskurs 9 vårterminen 2020 var 75. Andelen pojkar ökade med en procentenhet till 60 %, medan andelen flickor minskade till 40 %, vilket är en större skillnad i könsfördelning än riksgenomsnittet. Värt att ha i åtanke är att statistiken baseras på få elever, vilket medför att varje

elev bär ca 1,3% av resultatet. Det gör att enskilda individers resultat får stor påverkan på det genomsnittliga resultatet.

Sammantaget sjönk betygsresultatet vårterminen 2020 tydligt jämfört med årskurs 9 vårterminen 2019. Laxå kommuns resultat 2020 låg också betydligt lägre än riksgenomsnittet.

Andelen elever med utländsk bakgrund i grundskolans årskurser 1-9 ökade ht 2019 till 32 %, vilket ligger väl över såväl länssnittet som riksgenomsnittet på 27 respektive 26 %.

Andelen elever i grundskolans årskurser 1-9 med föräldrar med eftergymnasial utbildning minskade ht 2019 till 36 %, vilket är en betydligt lägre andel än i länet och riket i övrigt.

Att det genomsnittliga meritvärdet ökar innebär att eleverna får ökad konkurrenskraft vid ansökan till nationella gymnasieprogram och förbättrade möjligheter att påverka sin framtid genom att få behörighet till högskole- eller universitetsstudier.

Detta mål och kommunens vision för barn och unga ansluter till Regional utvecklingsstrategi för Örebro län 2018-2030, särskilt vad gäller de prioriterade utvecklingsområdena "Kunskapslyft och utbildning", "Kompetensförsörjning och matchning" och "Hälsofrämjande arbete och hälso- och sjukvård".

Indikatorer:

Årliga statistiska redovisningar från Skolverket och Kolada över betygsresultaten i årskurs 9.

Årliga och terminsvisa uppföljningar av progressionen över tid på årskursnivå, klassnivå och individnivå vad gäller måluppfyllelse och betygsresultat.

Kommentar

Elevantalet i årskurs 9 vt 2021 var 57. Andelen pojkar minskade till knappt 53 %, medan andelen flickor ökade till 47 %. Statistiken baseras på få elever, vilket medför att enskilda individers resultat får stor påverkan på det genomsnittliga resultatet.

Andelen elever med utländsk bakgrund i åk 1–9 ökade ht 2020 till 33 %, vilket ligger väl över riksgenomsnittet på 28 %. Andelen elever i åk 1–9 med föräldrar med eftergymnasial utbildning ökade till 41 %. Det är dock fortfarande en betydligt lägre andel än i riket i övrigt (61 %).

Det genomsnittliga meritvärdet räknat på 17 ämnen vt 2021 var 213,5 poäng. Detta var en ökning med 28,9 poäng (dvs 15,7 %) jämfört med åk 9 vt 2020. Laxås resultat nådde upp till 92 % av riksgenomsnittet för samtliga elever (232.1 poäng).

Resultatet för nyanlända elever var 226,7 poäng. Detta var en ökning med 31,1 poäng (15,9 %) jämfört med årskurs 9 vt 2020. Laxå resultat för denna grupp elever nådde upp till 96,1 % av riksgenomsnittet för motsvarande grupp elever (235,9 poäng).

Resultatet för gruppen elever med enbart svensk bakgrund var 226 poäng, vilket var en ökning med 28.5 poäng (14,4 %). Resultatet för denna grupp låg alltså strax under resultatet för den grupp där samtliga elever exklusive elever som är nyanlända eller som har okänd bakgrund ingår. Resultatet för elever med svensk bakgrund nådde 93,9 % av riksgenomsnittet för motsvarande grupp av elever (240.6 poäng).

Resultatet för elever med föräldrar med förgymnasial eller gymnasial utbildning var 199.3 poäng. Detta var en ökning med 23,3 poäng (13,2 %). Detta resultat låg nära riksgenomsnittet (98,2 % av riksgenomsnittet) för motsvarande grupp (202,9 poäng). Det genomsnittliga meritvärdet för elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning var 240,2, en ökning med 13 poäng (5,7 %) jämfört med vårterminen 2020. Detta resultat nådde 94,8 % av riksgenomsnittet för motsvarande grupp (253,3 poäng).

En jämförelse mellan flickor och pojkar visar att flickor hade ett högre genomsnittligt meritvärde än pojkar (218,7 respektive 209 poäng).

Analys

Under vt 2021 höjde 96 % av eleverna sina betygsresultat i ett eller flera ämnen. Sammanlagt stod 4 nyanlända elever och 6 elever med problematisk skolfrånvaro för 89 % av de icke godkända betygen. Andelen nyanlända elever eller elever med utländsk bakgrund samt föräldrars utbildningsnivå är faktorer som generellt påverkar elevernas resultat.

Sammantaget ökade betygsresultatet vt 2021 tydligt jämfört med årskurs 9 vt 2020 och var det högsta på flera år. Resultatet som helhet låg dock fortfarande under riksgenomsnittet. I relation till riksgenomsnittet var resultatet högst vad gäller måluppfyllelse i alla ämnen. Det tyder på att Centralskolan lyckats relativt sett bättre med att få elever att nå kunskapskraven än att nå högre betyg än E. Detta gäller både när man tittar på hela elevgruppen och när man räknar bort elever med okänd bakgrund och nyanlända elever.

Nedbruten statistik tyder på att elever med utländsk bakgrund samt elever med utländsk bakgrund som vistats i Sverige i mer än fyra år bidrog till ökad måluppfyllelse. Elever med högutbildade föräldrar såg till att nå kunskapskraven i alla ämnen och gymnasiebehörighet i ungefär samma utsträckning som i riket i övrigt men hade ett lägre genomsnittligt meritvärde än motsvarande grupp på riksnivå.

En jämförelse av resultatet per kön visar att pojkar nådde kunskapskraven i alla ämnen i högre grad än flickor. Skillnaden var cirka 3 procentenheter. Däremot hade flickor ett högre genomsnittligt meritvärde än pojkar och en högre behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram. Skillnaden i gymnasiebehörighet var liten, cirka en procentenhet. Skillnaden i meritvärde var större, drygt 9 poäng. Sammantaget hade alltså flickor ett högre betygsresultat än pojkar.

Riktade insatser för ökad måluppfyllelse under läsåret har bland annat varit utveckling av undervisningen genom kollegialt lärande och förstärkt arbete för ökad skolnärvaro. Som stöd för detta har Centralskolan deltagit i ett forskningsprojekt tillsammans med Örebro universitet om kollegialt lärande och ett projekt för ökad skolnärvaro i samverkan med Centralt skolstöd i Örebro kommun.

Elever som inte når målen är ofta nyanlända elever eller elever med problematisk skolfrånvaro. Nyanlända elever hindras i sin måluppfyllelse i flera ämnen på grund av svårigheter med språket eller på grund av tidigare oregelbunden skolgång. Enligt Skolverkets statistik ökade andelen elever med utländsk bakgrund men också andelen elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning mellan 2019/2020 och 2020/2021 för Laxå kommuns grundskola 1-9 som helhet. Under tertiäl 2 och 3 skrevs ett stort antal nyanlända elever in i grundskolan. Detta har ofta påverkat måluppfyllelsen i flertalet ämnen. Samtidigt blir det svårt för elever som inte har med sig tillräckliga kunskaper från lägre årskurser att komma ikapp högre upp i årskurserna.

Det är tänkbart att elevernas betygsresultat också påverkats av den turbulens och oro som präglat verksamheten under perioden. Under 2020/2021 präglades verksamheten av coronapandemin, och på Centralskolan byttes rektor ut två gånger. Även höstterminen 2021 har präglats av pandemin med hög frånvaro bland både elever och lärare. Resurspedagoger har ofta fått vikariera, vilket har påverkat kontinuiteten i stödet till eleverna.

Ämneslärarorganisationen på Centralskolans mellanstadium har inneburit att eleverna har haft ett stort antal lärare redan från årskurs 4. Detta har skapat otrygghet och oro genom att de olika lärarna har olika arbetssätt och rutiner. Från och med augusti gjordes arbetslagsorganisationen om, vilket medför att eleverna möter färre lärare i sin undervisning och ger lärarna bättre förutsättningar att samverka om undervisningen av de gemensamma eleverna.

Det kollegiala lärandet i matematik har utvecklat undervisningen på så sätt att den utvecklats i en

riktning där fler elever ges ökade möjligheter att visa kunskaper på de lägre betygsstegen.

Elever som behöver det har fått viss undervisning i svenska som andraspråk och studiehandledning på modersmålet samt stöd av speciallärare. Läxhjälp och lovskola har erbjudits.

Under läsåret 2021/2022 behöver fokus fortsatt läggas på steg 3 i kartläggningen av nyanlända elever. Denna berör elevernas ämnesspecifika kunskaper och ger underlag för en mer precis bedömning av deras förkunskaper och stödbehov.

Under återstoden av läsåret fortsätter läxhjälp att erbjudas samtliga elever. Utvecklingen av lovskolan fortsätter efter beslut i barn- och utbildningsnämnden om en försöksverksamhet för årskurs 9 att erbjuda lovskolan som feriearbete. På Centralskolan läggs också ökat fokus på analys av orsaker till den lägre måluppfyllelsen i matematik och no-ämnen samt på orsaker till att måluppfyllelsen sjunker mellan årskurs 6 och 7.

Även arbetet med tillgängliga lärmiljöer och varierad undervisning för alla elever behöver fortsätta. För äldre elever kommer större fokus att läggas på utredning av behovet av särskilt stöd till elever som inte har godkända kunskaper i matematik, och stöd kommer att sättas in i form av gruppdelning, flexgrupper och liknande.

Fler speciallärare och eventuellt specialpedagoger samt lärare i svenska som andraspråk behöver anställas och förmågan att anpassa ordinarie undervisning till elevernas behov och förutsättningar behöver utvecklas ytterligare. Även rutiner för resursfördelning inom enheten samt former för stöd och handledning från elevhälsoteamet till arbetslagen behöver utvecklas. För elever med behov av mer komplexa insatser behövs stödet skolan kan och har i uppdrag att ge kompletteras med insatser av mer behandlande karaktär från främst hälso- och sjukvård samt socialtjänst. Inom skolan behöver elevhälsoteamen utökas med fler kompetenser än vad skollagen anger i form av exempelvis logoped och utbildad socialpedagog.

Rutinpärmen för elevhälsoarbetet har reviderats och behöver fortsätta implementeras, så att arbetsgången för elevhälsoarbetet blir tydligare och effektivare.

Den kompensatoriska delen av barn- och utbildningsnämndens nyligen beslutade resursfördelningsmodell har stärkt kopplingen mellan resurstilldelningen och elevernas stödbehov.

Bedömningen är att samtliga barn och elever i behov av extra anpassningar och särskilt stöd får sådant. Arbetet behöver dock utvecklas ytterligare, så att insatserna blir mer precisa och fler elever når måluppfyllelse. Det kollegiala lärandet om utveckling av undervisningen och ämneskonferenserna för ökad pedagogisk kontinuitet mellan verksamheter och stadier behöver fortsätta i syfte att utveckla undervisningen mot läroplanens mål. Steget före särskilt stöd i form av inkluderande lärmiljö och extra anpassningar behöver utvecklas, så att fler elever får sina behov tillgodosedda inom ramen för ordinarie undervisning. Kompetensutveckling (språkutvecklande arbetssätt, bedömning, neuropsykiatriska funktionshinder, undervisning av nyanlända med mera) och fler digitala lärverktyg kan behövas som stöd för en sådan utveckling.

Mot bakgrund av resultat och analys är de viktigaste åtgärderna för ett ökat resultat fortsatt utveckling av undervisningen genom kollegialt lärande, fortsatt utveckling av det förebyggande och främjande arbetet mot skolfrånvaro, utökad tillgång till speciallärare, studiehandledning på modersmålet och lärare i svenska som andraspråk samt en utveckling av arbetet med mottagande och kartläggning av nyanlända elever. Detta arbete fortsätter under 2022.

Genomsnittligt meritvärde, 17 ämnen		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Laxå/SIRIS	Samtliga elever	185,9	147,3	163,8	174	199,4	184,6	213,5
Laxå/intern	Samtliga elever				169,23	188,86	162,27	206,5
Riket	Samtliga elever	224,7	224,1	223,5	228,7	229,8	231,1	232,1
Laxå	Exkl.okänd/nyinv.				191,4	215,6	195,6	226,7
Riket	Exkl.okänd/nyinv.				236,2	235,7	236,1	235,9

3.11.12 Personer över 65 år boende i Laxå kommun ska kunna åldras i trygghet med tillgång till en god vård och omsorg och kvalitetsindexet på 4,5 ska bibehållas eller förbättras under åren 2019–2022

Beskrivning av målet

Nämndens delmål stödjer den regionala utvecklingsstrategin (RUS) övergripande mål om hög och jämlik livskvalitet, det prioriterade området är hälsofrämjande arbete och hälso- och sjukvård. Effektmålet en god och jämlik hälso-och sjukvård.

I all verksamhet vi bedriver är målet att de som åldras i Laxå kommun ska ges förutsättningar att åldras i trygghet, genom god vård och omsorg. För att mäta detta används sju olika indikatorer. Indikatorerna handlar bland annat om brukarbedömning av hemtjänst och särskilt boende, utförda åtgärder vid fall, trycksår och undernäring och olämpliga läkemedel. Målet för kvalitetsindex ändrades till 4,5 i maj 2017, vilket uppnåddes på helåret 2017 och som sedan höjdes 2018 till 4,6 på en femgradig skala.

Kommentar

2021 års framräknade index är 3,7 mot målvärde 4,5. Indexet består av sju indikatorer. Tre indikatorer handlar om utförda åtgärder vid risk för fall, trycksår och undernäring. Här ses lägre resultat än tidigare år; 28 % för trycksår, 58 % för undernäring och 64 % för fall. Det är dessa tre värden som drar ner det sammanlagda indexet för året. Om resultaten beror på att färre åtgärder har utförts eller om det beror på färre registreringar i senior alert behöver analyseras. En indikator handlar om andelen biståndshandläggare med adekvat utbildning och resultatet är 100 %. Andelen äldre med olämpliga läkemedel ligger på 10 %, en ökning med 0,1 jämfört med året innan. Värdet har ett års eftersläpning och avser 2020. De två sista indikatorerna som mäter brukarnöjdhet inom hemtjänst och särskilt boende tas från Kolada, och även här ses en eftersläpning då Socialstyrelsen inte gjort någon mätning under 2021. Värdena är 92 respektive 94 %.

Nyckeltal	Utfall	Mål	Måluppfyllelse
 Kvalitetsindex äldreomsorgen	3,7	4,5	82,2%

3.11.13 Laxå kommun ska genom att verka för en god folkhälsa bibehålla eller minska andelen över 65 år som har hemtjänst.

Beskrivning av målet

För att nå målet krävs att vi har en rätt dimensionerad äldreomsorg som motsvarar invånarnas aktuella behov. Den enskilde ska vara trygg med att det finns tillgång individuellt anpassat stöd och hjälp att få när behov finns.

De insatser som ges ska vara av god kvalitet och ges av personal med rätt kompetens för uppdraget. I vilken mån målet uppnås mäts genom indikatorer som följer brukarnas bedömning av hemtjänst och särskilt boende, vidtagna åtgärder vid risk för fall, trycksår och undernäring, andel biståndshandläggare med rätt utbildning samt förekomst av olämpliga läkemedel.

Kommentar

Andelen har ökat, men statistiken är osäker på grund av att ett värde är från 2020 och att ett värde är manuellt framräknat då värdet saknades i Kolada. Målet, att understiga 13 % är dock uppnått.

Nyckeltal	Utfall	Mål	Måluppfyllelse
 Andel över 65 år som har hemtjänst eller bor i särskilt boende	12,5%	13%	103,8%

3.11.14 Laxå Kommun ska genom att verka för god folkhälsa bibehålla eller minska andelen över 65 år som vårdas på korttidsvården eller bor i särskilt boende.

Beskrivning av målet

2017 utökades antalet korttidsplatser för att möta den nya hemtagningslagen som trädde i kraft 1 januari 2018 och som innebar att kommunen ska ta hem utskrivningsklara patienter från slutenvården inom tre dagar, i stället för fem vardagar som tidigare. I januari 2020 återgick antalet korttidsplatser till tidigare nivå, från sexton till nio platser och verksamheten har även efter reduktionen klarat att ta hem individer från sjukhus i tid utan betalansvar. För att ha lågt nyttjande av korttidsvård krävs att individen kan få nödvändig vård, omsorg och anpassningar i hemmet och ges tillgång till rehabiliterande insatser i tidigt skede.

Genom hälsofrämjande och förebyggande insatser och genom att öka den enskildes självständighet är det möjligt att i vissa fall skjuta fram tidpunkten för flytt till särskilt boende. Kommunen har en hög andel invånare med demenssjukdom och därmed har efterfrågan på demensplatser varit högre än till somatiska platser. Demensdagvård, växelvård och anhörigstöd är insatser som erbjuds målgruppen. De som har behov av särskilt boende erbjudas plats efter biståndsprövning.

Beläggning på korttidsvård och särskilt boende följs upp månatligen.

Kommentar

Verksamheten arbetar med aktiviteter inom ramen för omställningen till nära vård under ledning av en processledare. Syftet med omställningen är att genom tidiga och hälsofrämjande insatser senarelägga tidpunkten för när samhällets hjälp behövs.

Den nya hemtagningslagen ställer stora krav på hög beredskap och en effektiv samverkan mellan organisationens olika professioner för att den enskilde med kort varsel ska få god vård på rätt vårdnivå. Organisationen har, med viss förstärkning under korta perioder, klarat uppdraget under 2021 i befintlig hemtjänstorganisation och med aktuellt antal korttids- och särskilt boendeplatser utan att betalansvar har uppstått till regionen.

Nyckeltal	Utfall	Mål	Måluppfyllelse
 Andel som har hemtjänst eller bor i särskilt boende.	12,5%	13%	103,8%

3.11.15 De som kommer i kontakt med individ- och familjeomsorgen, socialpsykiatri och LSS ska uppleva god tillgänglighet, ges möjlighet till delaktighet och inflytande och få ett bra bemötande. Andelen personer som känner att personalen lyssnar på dem ska senast 2022 vara 85 %.

Beskrivning av målet

Målet har uppnåtts under flera år, så verksamheten har att fortsatt hålla den höga nivån när det gäller god tillgänglighet, delaktighet och inflytande och ge ett bra bemötande. Målet mäts genom årlig brukarundersökning. Under 2021 planeras insatser för att öka tillgängligheten på individ- och familjeomsorgen utanför kontorstid genom digitalisering och e-tjänster.

Laxå kommun kommer även under 2021 att fortsätta betala en s.k. habiliteringsersättning, vilket är en mindre summa till de brukare som finns inom kommunens dagliga verksamhet.

Kommentar

Brukarundersökning har gjorts inom verksamheterna med gott resultat på frågorna om bemötande, tillgänglighet och delaktighet. Målvärdet är uppnått med god marginal.

Nyckeltal	Utfall	Mål	Måluppfyllelse
 Andelen som upplever god tillgänglighet och bra bemötande inom Ifo, socialpsykiatri och LSS.	94,5%	85%	111,2%

4 Finansiella rapporter

4.1 Den sammanställda redovisningen

Den sammanställda redovisningen är upprättad enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Årets sammanställda redovisning är baserad på respektive bolags fastställda årsredovisning för år 2021. Kommunens redovisningsprinciper har varit vägledande vid upprättandet av koncernredovisningen. Komponentavskrivning skedde för kommunens investeringar med början 2014, medan Laxå Vatten AB och Laxå Värme AB redovisade enligt K2 metoden. Under år 2018 övergick två av de helägda bolagen AB Laxåhem och Laxå Kommunfastigheter AB till att redovisa enligt K3, vilket bl.a. innebär komponentredovisning av anläggningstillgångarna och omräkning även bakåt i tiden. Någon justering för olikheter i avskrivningsprinciper har inte gjorts i den sammanställda redovisningen för de bolag som fortfarande redovisar enligt K2. Någon justering har heller inte gjorts på gamla investeringar i kommunen. De flesta byggnader återfinns i bolagen. Skattesatsen för att beräkna uppskjuten skatt på dotterföretagens obeskattade reserver uppgår till 20,6%

Utdelning från Laxå Kommunfastigheter AB till kommunen gjordes under året med 0,3 mnkr, vilket föreslogs i bolagets årsredovisning för år 2020. Laxå Kommunfastigheter föreslår även i år i sin vinstdisposition en utdelning till ägaren Laxå Kommun.

I den kommunala koncernen ingår ett kommunalförbund, se tabell, där kommunens andel understiger 20 %. Förbundet är ändå medtaget eftersom det kräver stort engagemang, har relativt stor omsättning samt att kommunen ingått solidarisk borgen för förbundets långfristiga skulder.

Koncernens ekonomiska resultat uppgick till mnkr 17,6 mnkr (29,4 mnkr). Koncernens soliditet har förbättrats p.g.a. det goda resultatet soliditeten uppgår procent vid årets slut 13,7% (11,8 %). Koncernens ekonomiska situation har förbättrats men soliditeten måste fortsatt stärkas eftersom den är fortsatt svag och det ekonomiska arbetet måste vara prioriterat även framöver. Kassaflödet under året var negativt med 4,1 mnkr.

Konsoliderade företag

Företag	Ägarandel %
AB Laxåhem	100
Laxå Kommunfastigheter AB	100
Laxå Vatten AB	100
LaxåVärme AB	100
Sydnärkes utbildningsförbund	19
Sydnärkes kommunalförbund	14

4.2 Resultaträkning

(tkr)	Not	Kommunen			Koncernen	
		Budget 2021	2021	2020	2021	2020
Verksamhetens intäkter	3	96 431	89 627	88 989	235 095	225 429
Verksamhetens kostnader	4,5	-467 325	-458 505	-443 865	-573 113	-547 877
Avskrivningar och nedskrivningar	6	-6 638	-5 563	-5 393	-26 119	-24 867
Verksamhetens nettokostnader		-377 532	-374 441	-360 269	-364 137	-347 315
Skatteintäkter	7	248 064	257 391	248 139	257 391	248 139
Generella statsbidrag	8	131 148	138 147	133 653	138 147	133 653
Verksamhetens resultat		1 680	21 097	21 523	31 401	34 477
Finansiella intäkter	9	2 800	3 278	4 312	659	1 422
Finansiella kostnader	10	-395	-457	-863	-5 313	-6 477
Resultat efter finansiella poster		4 085	23 918	24 972	26 747	29 422
Extra ordinära poster	11		-9 075	0	-9 075	0
ÅRETS RESULTAT		4 085	14 843	24 972	17 672	29 422

4.3 Balansräkning

(tkr)	Not	Kommunen			Koncernen	
		Budget 2021	2021	2020	2021	2020
TILLGÅNGAR						
Anläggningstillgångar						
Immateriella anläggningstillgångar	12		485	625	660	849
Materiella anläggningstillgångar						
<i>Mark, byggnader, tekn.anl.</i>	13		40 654	35 757	506 212	475 535
<i>Maskiner och inventarier</i>	14		10 329	10 321	47 126	37 759
<i>Pågående investeringar</i>	15		0	1 226	2 122	11 693
<i>Övriga materiella anläggningstillgångar</i>						
Finansiella anläggningstillgångar	16		50 364	66 442	1 425	17 851
Summa anläggningstillgångar		99 400	101 832	114 371	557 545	543 687
Omsättningstillgångar						
Förråd, exploateringsfastigheter	17		3 362	3 310	4 414	4 145
Fordringar	18	38 600	51 993	39 895	68 402	52 062
Kassa och bank	19	64 480	83 713	79 131	121 893	126 021
Summa omsättningstillgångar		103 080	139 068	122 336	194 709	182 228
SUMMA TILLGÅNGAR		202 480	240 900	236 707	752 254	725 915

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER						
Eget kapital						
Årets resultat	20		14 843	24 972	17 672	29 422
Resultatutjämningsreserv	20		27 900	21 900	27 900	21 900
Övrigt eget kapital	20		73 170	54 197	57 741	34 210
Summa eget kapital		90 980	115 913	101 069	103 313	85 532
Avsättningar						
Avsättning för pensioner och likn.förpliktelser	21		12 504	7 626	12 574	7 698
Andra avsättningar	22		16 780	16 070	19 603	21 589
Summa avsättningar		20 300	29 284	23 696	32 177	29 287
Skulder						
Långfristiga skulder	23	10 500	1 774	11 885	473 744	458 957
Kortfristiga skulder	24	80 700	93 929	100 057	143 020	152 139
Summa skulder		91 200	95 703	111 942	616 764	611 096
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		202 480	240 900	236 707	752 254	725 915
PANTER OCH ANSVARFÖRBINDELSER	25					
Panter och därmed jämförliga säkerheter						
Ansvarsförbindelser						
<i>Borgensåtagande för kommunägda bolag</i>			477 842	447 122		
<i>Pensionförpliktelser som inte tagits upp bland skulderna eller avsättningarna</i>			140 826	146 200	152 409	157 309
<i>Framtida lokalhyreskostnader (koncerninterna)</i>			379 493	395 333	379 493	
<i>Framtida leasingkostnader (extern operationell)</i>			4 097	2 802	4 962	2 254

4.4 Kassaflödesanalys

(tkr)	Not	Kommunen		Koncernen	
		2021	2020	2021	2020
Årets resultat		14 843	24 972	17 672	29 422
Just. för poster som inte ingår i kassaflödet mm	27	11 078	9 422	29 160	29 734
Medel från verksamheten före förändring av rk		25 921	34 394	46 832	59 156
Ökning(-) / minskning(+) kortfristiga fordringar		-12 098	-6 221	-16 341	-3 946
Ökning(-) / minskning(+) förråd och varulager		-52	-180	-269	264
Ökning(+) / minskning(-) kortfristiga skulder		-6 128	13 360	-3 199	-2 252
Kassaflöde från den löpande verksamheten		7 643	41 353	27 023	53 222
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i immateriella tillgångar	12	0	-96	0	-243
Investering i materiella tillgångar	13, 14	-9 102	-7 186	-56 521	-47 270
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		0	0	0	6
Investering i finansiella anläggningstillgångar	16	0	-1 000	0	-1 000
Avyttring/amort. finansiella anläggningstillg.	16	16 000	14 000	16 348	14 050
Kassaflöde från investeringsverksamheten		6 898	5 718	-40 173	-34 457
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupptagna lån		0	0	27 451	41 011
Amortering av långfristiga skulder		0	0	-2 609	-1 897
Uppräkning avsättning		0	0	0	0
Ökn./Minsk av långfristiga skulder		-10 500	0	-10 500	0
Nyttjad checkräkningskredit		0	0	-5 861	-198
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-10 500	0	8 481	38 916
Bidrag till Infrastruktur		541	1 388	541	1 388
Utbetalning av bidrag infrastruktur		541	1 388	541	1 388
ÅRETS KASSAFLÖDE		4 582	48 459	-4 128	59 069
Likvida medel vid årets början	26	79 131	30 672	126 021	66 952
Likvida medel vid årets slut	26	83 713	79 131	121 893	126 021
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL		4 582	48 459	-4 128	59 069

4.5 Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning, LKBR, (2018:597) och i enlighet med RKR redovisningsrekommendationer.

Redovisningsprinciperna är oförändrade i förhållande till föregående år.

Enligt skatteprognosen från Sveriges kommuner och regioner så har slutavräkningen för Laxå kommun år 2020 korrigerats. Totalt uppgår korrigeringen till 0,9 mnkr och den har i sin helhet påverkat resultat under år 2021.

Enligt skatteprognosen från Sveriges kommuner och regioner så har även slutavräkningen för Laxå kommun år 2021 korrigerats. Korrigeringen uppgår till 6,4 mnkr och har bokförts år 2021.

Statsbidrag som klassificeras som generella, till exempel den s.k. skolmiljarden och bidrag för att säkerställa god vård och omsorg om äldre personer har bokförts som generella bidrag enligt RKR:s rekommendationer och återfinns i not 8.

Uppskrivning av materiella anläggningstillgångar i koncernen som gjordes år 2018 har eliminerats i koncernredovisningen. Detta har påverkat posten för materiella anläggningstillgångar och eget kapital.

Redovisningen syftar till att följa god redovisningssed och ge en rättvisande bild av kommunens ställning och resultat för perioden.

Intäkter och kostnader som är kända vid upprättandet av bokslutet periodiseras till den period som intäkten genererats och utgiften kostnadsförs den period då förbrukning skett. Periodisering sker inte för poster under 10 tkr men detta bedöms inte påverka resultatet eftersom samma gräns gäller de senaste åren.

Leverantörsfakturor inkomna efter perioden, men hänförliga till redovisningsperioden har i huvudsak skuldbokförts och belastat verksamhetsperiodens redovisning.

Utställda fakturor efter periodskiftet, men hänförliga till redovisningsperioden har fordringsbokförts och tillgodogjorts periodens redovisning.

Löner som inte betalats ut inom räkenskapsåret men avser räkenskapsåret har periodiserats i årsbokslutet. Principen ändrades år 2018. Löneskulden avseende december är upptagen som kortfristig skuld.

Sociala avgifter har bokförts som procentuella personalomkostnadspålägg i samband med löneredovisningen. Personalomkostnadspålägget varierar beroende på ålder på personalen, men den absolut största gruppen har ett pålägg på 40,15 procent.

Semesterlöneskuld respektive **okompenserad övertid** bokförs som en kortfristig skuld. Ökning eller minskning av den kortfristiga skulden påverkar finanserna.

Övriga löneförmåner som inte betalats ut inom perioden har i likhet med tidigare inte periodiserats, men redovisade kostnader avser 12 månader.

Avsättning för pensioner intjänade från och med 1998 redovisas i balansräkningen som avsättning. Pensioner intjänade före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse i enlighet med den kommunala redovisningslagen.

Pensionsskulden är beräknad utifrån RIPS 07 enligt rekommendationer från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Beräkningen bygger förenklat på livslängdsantagande (hur länge vi lever) samt en kalkylränta som fastställs av SKR. Pensionsskulden motsvarar nuvärdet av de framtida pensionsutbetalningarna.

Kommande års amorteringar på långfristiga lån bokförs som en kortfristig skuld i årsboks slutet året innan amorteringsåret.

Räntor tillhörande redovisningsperioden har periodiserats.

Anläggningstillgångar skrivs av med planenliga avskrivningen utifrån tillgångens förväntade nyttjandeperiod. Komponentavskrivning skedde för kommunens investeringar för 2014 men bolagen redovisade då enligt K2 metoden. Fastighetsbolagen gick över till att redovisa enligt K3 år 2018, vilket innebär komponentansats vid avskrivning. Någon justering för olikheter i avskrivningsprinciper har inte gjorts i den sammanställda redovisningen. Någon justering har heller inte gjorts på gamla investeringar i kommunen. De flesta byggnader återfinns i bolagen.

De avskrivningstider som används är:

- Byggnader 33 år – delas från 2014 upp i komponenter enligt nedan
- Gator och vägar – ytskikt, bedömning görs för varje enskild gata 10-15-20 års avskrivning. Vägkärna/Väggkropp har en avskrivningstid på 100 år
- Byggnadsinventarier 20 år
- Fordon 10 år
- Lekturstycke 10 år
- Möbler 10 år
- Kompensatoriska hjälpmedel 5 år
- IT investeringar 3-5 år
- Vissa specifika inventarier skrivs av under 15 år

Avskrivning beräknas inte för mark. Linjär avskrivningsmetod tillämpas. Internränta beräknas på bokfört värde för de anläggningstillgångar som verksamheterna brukar. Internräntan för 2021 är 1,25 %.

Utgifter för löpande reparation och underhåll på fastigheter redovisas som kostnader.

Realisationsvinst respektive realisationsförlust vid avyttring av en anläggningstillgång redovisas som Övrig rörelseintäkt respektive Övrig rörelsekostnad.

Immateriella anläggningstillgångar har en avskrivningstid på fem år

Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod. När tillgångarnas avskrivningsbara belopp fastställs, beaktas i förekommande fall tillgångens restvärde. Mark har obegränsad nyttjandeperiod och skrivs inte av. Linjär avskrivningsmetod används för övriga typer av materiella tillgångar.

Immateriella anläggningstillgångar har en avskrivningstid på fem år

Följande avskrivningstider tillämpas på fastigheter (i kommunen anskaffat efter år 2014):

Byggnader

- Stommar 50-100 år
- Tak 30 år
- Badrum och kök 30 år
- Värme och sanitet 40-50 år
- El, ventilation, styr- och övervakning 15-40 år

- Inre ytskikt 10-15 år
- Fasader, dörrar, yttertak, fönster 40-50 år
- Hissar 25 år

Inga låneutgifter aktiveras.

Nedskrivningar av icke-finansiella tillgångar

När det finns en indikation på att en tillgångs värde minskat, görs en prövning av nedskrivningsbehov. Har tillgången ett återvinningsvärde som är lägre än det redovisade värdet, skrivs den ner till återvinningsvärdet. Vid bedömning av nedskrivningsbehov grupperas tillgångarna på de lägsta nivåer där det finns separata identifierbara kassaflöden (kassagenererande enheter). För tillgångar, andra än goodwill, som tidigare skrivits ner görs per varje balansdag en prövning av om återföring bör göras.

Finansiella anläggningstillgångar

Placeringar i räntebärande instrument med benämning Obligationer, förlagsbevis mm i not 16 är värderade till marknadsvärdet på balansdagen. Nedskrivning av anskaffningsvärdet till marknadsvärdet på balansdagen har skett.

Övriga finansiella anläggningstillgångar är upptagna till anskaffningsvärde. Prövning av om nedskrivningsbehov finns har skett.

Leasing

Kommunens samtliga leasingavtal har klassificerats som operationella avtal och redovisas därför inte som anläggningstillgångar. Utgångspunkten för klassificeringen är korta avtalstider och att äganderätten inte övergår till leasetagaren när leasingtiden löpt ut. En inventering av samtliga leasingavtal är planerad och ska genomföras med nya bedömningar av dessa.

Exploateringsfastigheter

En värdering utfördes inför bokslut 2014 på exploateringsfastigheterna och det uppskattade marknadsvärdet är avsevärt högre än det bokförda värdet. Minsta värdets princip har använts och därför har ingen justering gjorts på det bokförda värdet.

Nettoredovisning har till och med 2012 skett av utgifter och inkomster på anläggningstillgångar. Rådet för kommunal redovisning kom 2010 ut med en ny rekommendation, RKR 18, avseende redovisning av intäkter. Detta missades när investeringsbidrag erhöles 2010-2012. Intäkterna redovisades i investeringsuppföljningen, men har nettoredovisats i anläggningstillgångarna. 5 860 tkr avser bidrag för renovering av resecentrum och har en avskrivningstid på 33 år och 878 tkr avser renovering av Ramundeboda och har en avskrivningstid på 20 år.

Statliga investeringsbidrag som erhöles 2013 och under 2014 har redovisats som en förutbetalad intäkt, vilken kommer att lösas upp i takt med anläggningstillgångarnas avskrivningstid.

För att en investering ska klassificeras som en anläggningstillgång ska den ha en ekonomisk varaktighet (mer än tre år) och värdet måste uppgå till minst ett prisbasbelopp, vilket för 2021 är 47 600 kr.

Åtaganden i form av framtida hyreskostnader och leasingavgifter redovisas från och med 2012 under panter och ansvarsförbindelser.

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Enligt gjord bedömning så har inte redovisningen påverkats av effekter av ändrade uppskattningar och bedömningar som har redovisats under tidigare räkenskapsår.

Kostnaderna för att transportera avfallet i Rölfors har redovisats som extraordinära kostnader

eftersom de uppfyller följande tre kriterier:

- Händelsen saknar klart samband med kommunens ordinarie verksamhet
- Händelsen är av sådan typ att den inte kan förväntas inträffa ofta eller regelbundet
- Kostnaden uppgår till väsentligt belopp

Täckningen av Deponin Mosjön pågår och en konsult har gjort en uppskattning på en nettokostnad på 19,5 mnkr. Uppskattningen är dock byggd på många antaganden då det är svårt att bedöma tillgången på massorna och hur mycket intäkter man kan få för inlämnade massor. Under året har både intäkter och kostnader påverkat reserven. I samband med bokslutet bedömdes det att det fanns behov av ytterligare avsättning med 3,0 mnkr.

Not 3 Verksamhetens intäkter

	Kommunen		Koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Måltidsavgift äldreomsorg	3 076	3 178	3 076	3 178
Avgifter för barnomsorg	3 143	3 197	3 143	3 197
Hemtjänstavgift	3 471	3 942	3 471	3 942
Hysesintäkter äldreomsorg	4 881	3 905	4 881	3 905
Hysesintäkter	0	0	40 675	39 469
Statsbidrag skolverket	10 157	10 301	10 157	0
Statsbidrag migrationsverket	16 457	15 904	16 457	15 904
Driftbidrag från AMS	9 117	7 371	9 117	7 371
Driftbidrag från kommuner	3 984	3 246	3 984	3 246
Driftbidrag regionen	1 584	331	1 584	0
Ers f-kassa personliga ass.	2 186	2 899	2 186	2 899
Bidrag socialstyrelsen	1 160	6 516	1 160	6 516
Ers höga sjuklönekostnader	3 138	4 782	3 138	4 782
Taxor och avgifter	0	0	37 512	29 750
Utförda externa tjänster	0	0	11 409	7 010
Övriga intäkter	19 083	16 447	74 955	87 772
Övriga bidrag	8 190	6 970	8 190	0
Försäljning av utsläppsrester	0	0	0	6 488
<i>Varav jämförelsestörande post, försäljning av mark</i>	<i>998</i>	<i>0</i>	<i>998</i>	<i>0</i>
Summa	89 627	88 989	235 095	225 429

Not 4 Verksamhetens kostnader

	Kommunen		Koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Inköp av anläggningstillgångar	251	96	251	96
Materialkostnad anläggningstillgångar	119	194	119	194
Lämnade bidrag	6 976	8 972	6 976	8 972
Köp av huvudverksamhet	102 014	84 281	90 648	69 826
Råvaror och förnödenheter	0	0	16 116	15 162
Personalkostnader	262 939	263 212	290 484	289 627
Lokal och markhyror	40 274	41 339	4 207	5 489
Fastighetskostnader- entreprenader	1 397	1 091	31 100	12 014
Bränsle, energi, vatten mm	3 746	2 926	3 746	17 982
Hyra/leasing anläggningstillgångar	855	750	855	750
Förbrukning och material	12 461	12 428	12 461	12 428
Kontorsmaterial och trycksaker	515	652	515	652
Rep. och underhållmaskiner och inventarier	595	292	595	292
Verksamhetssystem- service	6 378	6 294	6 378	6 294
Tele, IT-komm. o post.	711	987	711	987
Kostnader för transportmedel	2 339	2 019	2 339	2 019
Övriga kostnader	16 935	18 332	105 543	105 222
Bolagsskatt	0	0	69	-129
Summa	458 505	443 865	573 113	547 877

Not 5 Arvode och kostnadsersättning till förtroendevalda revisorer och biträden

	Kommunen		Koncernen	
	2021	2020	2021	2020
<i>PWC, biträde till förtroendevalda revisorer</i>				
Totalt arvode	500	500		
<i>varav räkenskapsrevision</i>	<i>120</i>	<i>120</i>		
Kostnad förtroendevalda revisorer				
Totalt arvode	206	164		
<i>varav räkenskapsrevision</i>	<i>47</i>	<i>39</i>		

Not 6 Avskrivningar

	Kommunen		Koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Byggnader och tekniska anläggningar	0	0	17 110	15 841
Maskiner, inventarier	140	77	3 892	4 379
Verksamhetsfastigheter	107	66	571	66
Publika fastigheter	2 747	2 475	2 747	2 475
Annan fastighet	257	257	257	257
Maskiner	152	151	152	151
Inventarier	2 075	2 004	2 288	2 143
Övrigt	85	363	134	382
Årets avskrivning på uppskrivet belopp	0	0	0	0
Återförd nedskrivning	0	0	-1 032	-827
Summa	5 563	5 393	26 119	24 867

Not 7 Skatteintäkter

	Kommunen		Koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Årets kommunalskatt	249 992	253 587	249 992	253 587
Föregående års slutavräkning	938	-1 383	938	-1 383
Prognos innevarande års slutavräkning	6 461	-4 065	6 461	-4 065
Summa	257 391	248 139	257 391	248 139

Not 8 Generella statsbidrag och utjämningsbidrag

	Kommunen		Koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Extra statsbidrag	0	10 678	0	10 678
Statsbidrag	0	4 237	0	4 237
Inkomstutjämningsbidrag	74 388	71 614	74 388	71 614
Kostnadsutjämningsbidrag	24 856	25 639	24 856	25 639
Regleringsbidrag	16 807	5 820	16 807	5 820
Bidrag för LSS-utjämning	4 544	4 006	4 544	4 006
Fastighetsavgift	13 335	11 312	13 335	11 312
Generella bidrag från staten	3 807	0	3 807	0
Övriga skatter	410	348	410	348
Summa	138 147	133 654	138 147	133 654

Not 9 Finansiella intäkter

	Kommunen		Koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Räntor kommunal inlåning	124	222	124	222
Utdelning placeringar	146	677	146	677
Utdelning dotterföretag	315	690	0	0
Borgensavgifter	2 413	2 321	0	0
Övriga ränte- och finansiella intäkter	280	402	389	523
Summa	3 278	4 312	659	1 422

Not 10 Finansiella kostnader

	Kommunen		Koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Räntor Kommuninvest	250	345	250	5 278
Övriga ränte- och finansiella kostnader	207	518	5 063	1 199
<i>Varav jämförelsestörande post, förlust värdepapper</i>	<i>78</i>	<i>370</i>	<i>78</i>	<i>370</i>
Summa	457	863	5 313	6 477

Not 11 Extraordinära kostnader

	Kommunen		Koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Röfors, entreprenör	8 534	0	8 534	0
Röfors, konsult	473	0	473	0
Röfors, övrigt	68	0	68	0
Summa	9 075	0	9 075	0

Not 12 Immatriella tillgångar

	Kommunen		Koncernen	
	2021	2020	2021	2020
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>				
Vid årets början	702	606	945	606
Nyanskaffningar	0	96	0	243
Avyttringar och utrangeringar	0	0	0	96
Vid årets slut	702	702	945	945
<i>Akkumulerade avskrivningar</i>				
Vid årets början	-77	0	-96	0
Avyttringar och utrangeringar	0	0	0	0
Årets avskrivningar	-140	-77	-189	-96
Vid årets slut	-217	-77	-285	-96
Redovisat värde vid årets slut	485	625	660	849
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	5	5	5	5

Not 13 Mark, byggnader och tekniska anläggningar

	Kommunen		Koncernen	
	2021	2020	2021	2020
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>				
Vid årets början	72 012	68 178	769 169	720 063
Nyanskaffningar	6 782	3 834	37 014	4 904
Omklassificering	1 226	0	13 418	47 858
Uppskrivning	0	0	34 705	35 443
Eliminering av uppskrivning i koncernen	0	0	-34 705	-35 443
Avyttringar och utrangeringar	0	0	-22	-3 658
Vid årets slut	80 020	72 012	819 579	769 167
<i>Akkumulerade avskrivningar</i>				
Vid årets början	-36 255	-33 458	-257 021	-239 133
Avyttringar och utrangeringar	0	0	0	1 658
Avskrivning på uppskrivning	0	0	-737	-737
Eliminering av avskrivning på uppskrivning	0	0	737	737
Årets avskrivningar	-3 111	-2 797	-20 766	-19 545
Vid årets slut	-39 366	-36 255	-277 787	-257 020
<i>Akkumulerade nedskrivningar</i>				
Vid årets början	0	0	-36 612	-38 285

	Kommunen		Koncernen	
Omklassificering	0	0	0	640
Återförd nedskrivning	0	0	208	1 033
Omförd nedskrivning från pågående arbete	0	0	824	0
Årets nedskrivningar	0	0	0	0
Vid årets slut	0	0	-35 580	-36 612
Redovisat värde vid årets slut	40 654	35 757	506 212	475 535
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	32	32	29	29

Not 14 Maskiner och inventarier

	Kommunen		Koncernen	
	2021	2020	2021	2020
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>				
Vid årets början	43 184	41 581	118 094	113 603
Nyanskaffningar	2 320	2 126	10 727	5 548
Avyttringar och utrangeringar		-523	-601	-1 036
Omklassificering		0	4 932	-21
Vid årets slut	45 504	43 184	133 152	118 094
<i>Ackumulerade avskrivningar</i>				
Vid årets början	-32 863	-30 764	-80 334	-75 832
Avyttringar och utrangeringar	0	420	508	920
Omklassificeringar	0	0	0	837
Årets avskrivningar	-2 312	-2 519	-6 197	-6 259
Vid årets slut	-35 175	-32 863	-86 023	-80 334
Redovisat värde vid årets slut	10 329	10 321	47 129	37 760
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	15	16	11	11

Not 15 Pågående investeringar

	Kommunen		Koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Vid årets början	1 226	0	11 693	24 280
Investeringar	0	1 226	8 778	36 822
Nedskrivning	0	0	0	0
Omklassificering	-1 226	0	-18 349	-49 409
Omklassificering av nedskrivning	0	0	0	0
Kostnadsfört	0	0	0	0
Vid årets slut	0	1 226	2 122	11 693
Redovisat värde vid årets slut	0	1 226	2 122	11 693

Not 16 Finansiella anläggningstillgångar

	Kommunen		Koncernen	
	2021	2020	2021	2020
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>				
Vid årets början	67 698	80 698	19 107	32 504
Förvärv	0	1 000	0	1 000
Likvidation av Sydnärkes Renhållning	0	0	0	0
Avyttring	-16 000	-14 000	-16 000	-14 397
Vid årets slut	51 698	67 698	3 107	19 107
<i>Ackumulerade nedskrivningar</i>				
Vid årets början	-1 256	-886	-1 256	-886
Årets nedskrivningar	-78	-370	-426	-370
Vid årets slut	-1 334	-1 256	-1 682	-1 256
Redovisat värde vid årets slut	50 364	66 442	1 425	17 851

Finansiella anläggningstillgångar

	Kommunen		Koncernen	
	2021	2020	2021	2020
<i>AB Laxåhem</i>	4 000	4 000	0	0
<i>Laxå Kommunfastigheter AB</i>	35 100	35 100	0	0
<i>LaxåVärme AB</i>	5 919	5 919	0	0
<i>Laxå Vatten AB</i>	4 000	4 000	0	0
<i>Aktier övriga</i>	42	42	42	390
<i>Marknadsvärde obligationer, förlagsbevis mm</i>	0	16 078	0	16 078
<i>Långfristiga fordringar</i>	1 000	1 000	1 080	80
<i>Insatskapital Kommuninvest ekonomiska förening</i>	303	303	303	1 303
Summa	50 364	66 442	1 425	17 851

Not 17 Förråd och exploateringsfastigheter

	Kommunen		Koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Varulager	356	304	1 408	1 139
Fastigheter för exploatering	3 006	3 006	3 006	3 006
Försäljning	0	0	0	0
Summa	3 362	3 310	4 414	4 145

Not 18 Fordringar

	Kommunen		Koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Kundfordringar	3 016	4 430	8 049	7 940
Osäkra kundfordringar	-81	-346	-165	-470
Diverse kortfristiga fordringar	18 940	16 343	18 940	16 343
Upplupna skatteintäkter	14 498	5 817	15 986	6 131
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	15 620	13 651	22 146	13 569
Övriga	0	0	3 446	8 549
Summa	51 993	39 895	68 402	52 062

Not 19 Kassa och bank

	Kommunen		Koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Kassa	117	8	117	8
Bank	83 596	79 123	121 776	126 013
Summa	83 713	79 131	121 893	126 021

Not 20 Eget kapital

	Årets resultat	Resultatutjämnings-reserv	Övrigt eget kapital
Kommunen			
Vid ingången av år 2020	1 194	4 600	70 302
Resultatdisposition	-1 194	0	1 194
Årets resultat	24 972	17 300	-17 300
Eget kapital vid utgången av år 2020	24 972	21 900	54 196
Vid ingången av år 2021	24 972	21 900	54 196
Resultatdisposition	-24 972		24 972
Årets resultat	14 843	6 000	-6 000
Eget kapital vid utgången av år 2021	14 843	27 900	73 168

Kommunkoncernen			
Vid ingången av år 2020	-4 984	4 600	56 497
Förändring mellan åren	0	0	0
Resultatdisposition	4 984	0	-4 984
Årets resultat	29 422	17 300	-17 300
Eget kapital vid utgången av år 2020	29 422	21 900	34 213
Vid ingången av år 2021	29 422	21 900	34 213
Förändring mellan åren	0	0	0
Resultatdisposition	-29 422	0	29 422
Årets resultat	17 672	6 000	-6 000
Effekt av ändrad bolagsskatt	0	0	106
Eget kapital vid utgången av år 2021	17 672	27 900	57 741

Not 21 Avsättning för pensioner och liknande förpliktelse

	Kommunen		Koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Ingående avsättning	7 626	2 936	7 698	3 004
Ingående avsättning tillkommande	0	0	0	0
Sänkning av diskonteringsräntan	0	0	0	0
Ränte- och basbeloppsuppräknig	3 926	3 201	3 927	3 203
Årets utbetalningar	0	0	-8	-8
Arbetstagare som pensionerats	0	0	0	0
Ändrad samordning	0	0	0	0
Övrig post	0	0	5	2
Intjänad PA-KL	0	0	0	8
Årets förändring särskild löneskatt	952	1 489	952	1 489
Summa	12 504	7 626	12 574	7 698

Not 22 Andra avsättningar

	Kommunen		Koncernen	
	2021	2020	2021	2020
<i>Sluttäckning deponin</i>				
Ingående värde	16 070	12 916	18 727	17 113
Förändrad redovisningsprincip nuvärdesberäknad	0	0	0	0
Avsättning	3 000	2 827	3 000	1 287
Indexuppräknig	0	327	0	327
lanspråktagen avsättning	-2 289	0	-4 947	0
Summa	16 781	16 070	16 780	18 727
Övriga avsättningar				
Uppskjuten skatt	0	0	2 823	2 862
Summa	16 781	16 070	19 603	21 589

Not 23 Långfristiga skulder

	Kommunen		Koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Ingående skuld	11 885	12 400	458 957	420 976
Återföring årets beräknade amorteringar	0	10 500	0	0
Amorteringar	0	0	-571	-1 460
Överföring nästa års ber.amorteringar till kortfristiga skulder	-10 500	-12 400	-12 481	-2 955
Nya långfristiga lån	0	0	27 451	41 011
Bidrag infrastruktur Trafikverket	541	1 388	541	1 388
Ackumulerad återföring bidrag infrastruktur	-152	-3	-152	-3
Summa	1 774	11 885	473 745	458 957

Not 24 Kortfristiga skulder

	Kommunen		Koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder	10 500	12 400	29 324	37 012
Skuld till avfallskollektivet	0	0	1 700	1 004
Leverantörsskulder	19 758	11 109	23 282	20 811
Skulder till staten	164	69	649	475
Personalens skatter, avgifter och löneavdrag	7 974	9 437	11 032	11 913
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	15 964	16 909	28 437	21 092
Semesterlöneskuld	14 951	16 109	17 543	20 070
Ej kompenserad övertid	0	0	0	0
Upplupen löneskuld	3 271	2 663	3 271	2 663
Kortfristig pensionsskuld inklusive löneskatt	17 629	17 452	17 629	17 452
Förutbetald skatteintäkt	0	0	0	0
Övriga kortfristiga skulder	3 718	13 909	10 153	19 647
Summa	93 929	100 057	143 020	152 139

Not 25 Panter och ansvarsförbindelser

	Kommunen		Koncern	
	2021	2020	2021	2020
Borgen för kommunala bolag (nyttjad)	477 842	447 122		
Borgen för kommunala bolag (beviljad)	483 642	450 945		
Pensionsåtaganden före 1998				
Ingående ansvarsförbindelse	145 896	151 684	157 309	163 256
Ränteuppräknig	1 012	1 050	1 212	1 392
Basbeloppsuppräknig	1 553	3 505	1 553	3 505
Utbetalningar	-10 831	-10 252	-11 622	-11 017
Ändrat livlängdantagande i RIPS	4 523	0	5 162	0
Övrig post	-1 418	-91	-1 296	173
Ansvarsförbindelse vid årets slut	140 735	145 896	152 318	157 309
Ansvarsförbindelse förtroendevalda	91	304	91	304
Framtida lokalhyreskostnader				
därav förfaller inom ett år	34 705	33 796	34 705	33 796
därav förfaller mellan ett och fem år	97 120	110 620	97 120	110 620
därav förfaller senare än fem år	247 668	250 917	247 668	250 917
Framtida leasingkostnader (operationell)				
därav förfaller inom ett år	2 075	1 175	2 889	2 028
därav förfaller mellan ett och fem år	4 097	1 627	4 962	3 023

Not 26 Likvida medel

	Kommunen		Koncernen	
	2021	2020	2021	2020
<i>Följande delkomponenter ingår i likvida medel</i>				
Kassa och bank	83 713	79 131	121 893	126 021
Summa	83 713	79 131	121 893	126 021

Not 27 Övriga upplysningar till kassaflödesanalysen

	Kommunen		Koncernen	
	2021	2020	2021	2020
<i>Justering för poster som inte ingår i kassaflödesanalysen</i>				
Justering för avskrivningar	5 563	5 393	26 119	24 867
Utrangering av inventarier	0	103	0	2 103
Justering för nedskrivningar	78	370	78	370
Justering för avsättningar	5 589	3 559	5 218	2 023
Justering för ianspråktaga avsättningar	0	0	-2 289	0
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	-152	-3	34	371
Summa	11 078	9 422	29 160	29 734

4.6 Driftredovisning

Belopp i tkr						
Driftsredovisning	Utfall intäkter		Utfall kostnader		Netto budget	Budget-avvikelse
	2021	2020	2021	2020	2021	2021
Kommunstyrelsen						
Politisk verksamhet	-596	-523	4 013	3 276	4 904	-1 487
Infrastruktur, skydd mm	-2 488	-2 325	27 559	25 308	25 436	-366
Fritid o Kultur	0	0	25	324	0	25
Pedagogisk verksamhet	0	0	36 795	33 415	34 491	2303
Vård och omsorg	0	0	2 014	1 904	60	1 954
Särskilt riktade insatser	-15 149	-14 815	16 719	18 955	2 614	-1 044
Affärsverksamhet	-495	-484	3 821	4 969	4 331	-1 005
Adm. och samhällsbyggnad	-21 981	-21 130	46 776	46 173	28 762	-3 965
Kommunstyrelsen	-40 709	-39 277	137 722	134 324	100 598	-3 585
Barn- och utbildningsnämnd						
Politisk verksamhet	0	0	496	541	611	-115
Pedagogisk verksamhet	-22 725	-22 859	114 820	113 143	98 868	-6 773
Barn- och utbildningsnämnd	-22 725	-22 859	115 316	113 684	99 479	-6 888
Social- och omsorgsnämnd						
Politisk verksamhet	0	0	635	595	565	70
Infrastruktur, skydd mm	0	-2	0	8	0	0
Vård och omsorg	-28 686	-29 119	175 435	179 399	138 931	7 869
Särskilt riktade insatser	0	-3 007	1	35	0	1
Social- och omsorgsnämnd	-28 686	-32 128	176 070	180 036	139 445	7 939
Sydnärkes miljönämnd						
Politisk verksamhet	-103	-151	56	34	-99	52
Tillsynsverksamhet	-11 434	-9 222	12 608	10 781	1 226	-52
Sydnärkes miljönämnd	-11 537	-9 372	12 664	10 815	1 127	0
Kultur- och fritidsnämnd						
Politisk verksamhet	0	0	87	98	101	-14
Infrastruktur, skydd mm	0	0	0	2	0	0
Fritid o kultur	-1 938	-1 478	14 702	12 293	13 350	-587

Belopp i tkr						
Pedagogisk verksamhet	0	0	15	0	0	15
Kultur- och fritidsnämnd	-1 938	-1 478	14 804	12 392	13 452	-586
SUMMA VERKSAMHET	-105 595	-105 114	456 576	451 250	354 100	-3 119
Finansförvaltning	-398 468	-401 655	32 643	30 547	-358 185	-7 639
SUMMA TOTALT	-504 063	-506 769	489 219	481 796	-4 085	-10 758

4.7 Investeringsredovisning

tkr	Utfall 2021	Budget 2021	Över- förda medel 2020	Beslut budget- justering 2021	Avvikelse 2021	Överförs till 2022
Kommunstyrelsen						
Köp av mark Sveaskog	57	0	0	0	-57	0
Ny avf.väg 205.an Storängen	4 919	2 018	2 233	0	-668	0
Asfalt Smedjeg/Arvid Rödings v	255	0	0	0	-255	0
Säker skolväg Ordensvägen	978	0	920	0	-58	0
Bidrag Trafikverket Ordensvägen	-541	0	0	0	541	0
Utegyrn/grusad stig Finnerödja	263	0	290	0	27	0
Säker skolv/p.pl Revirv/Idrottsv	791	400	0	0	-391	0
Säker skolv. Idrottsv	415	150	0	0	-265	0
Servicehus Sannerud	516	500	0	185	169	169
Ny avloppsanl. Sockenstugan	0	157	0	-157	0	0
Transportskåp matleverans	119	120	0	0	1	0
Ny gatubelysning	0	0	200	0	200	200
Ställplatser	0	0	45	0	45	45
Parkbänkar	0	100	0	-28	72	72
Till KS förfogande	0	325	85	-325	85	85
Kommunstyrelsen	7 772	3 770	3 773	-325	-554	571
Barn- och utbild.nämnd						
Utbyggnad IKT	570	570	0	0	0	0
Interaktiva tavlor	159	160	0	0	1	0
Lekutrustning förskola	0	100	0	0	100	100
Klassrumsmöbler C-skolan	133	100	0	0	-33	0
Ljudabsorberande skärmar	17	50	0	0	33	0
Inventarier till bild-/slöjdsal	607	0	250	325	-32	0
Inventarier särskola	44	50	0	0	6	0
Barn- och utbild.nämnd	1 530	1 030	250	325	75	100
Social- och omsorgsnämnd						
Möbler Tallbacken	52	50	0	0	-2	0
Möbler Björkebo	0	50	0	0	50	0
Gläntan Bladder-scanner	67	100	0	0	33	0
Social- och omsorgsnämnd	119	200	0	0	81	0
Miljönämnden						

tkr	Utfall 2021	Budget 2021	Över- förda medel 2020	Beslut budget- justering 2021	Avvikelse 2021	Överförs till 2022
Miljönämnden	0	0	0	0	0	0
Kultur- och fritidsnämnd						
Hasselhoppan	365	0	495	0	130	130
Kultur- och fritidsnämnd	365	0	495	0	130	130
TOTALT	9 786	5 000	4 518	0	-268	801

4.8 Nyckeltal

Kommunen	2021	2020	2019	2018	2017
Folkmängd	5 596	5 676	5 683	5 637	5 643
Kommunal skattesats (%)	22,18	22,18	22,18	22,18	22,18
Verksamhetens intäkter (tkr)	89 627	88 989	92 409	120 825	120 756
Verksamhetens kostnader (tkr)	458 833	443 865	451 453	460 258	446 235
Årets resultat (tkr)	14 843	24 972	1 194	11 826	15 239
Tillgångar, kr/invånare	43 049	41 703	34 037	35 413	40 663
Soliditet	48,0 %	42,7 %	39,3 %	37,5 %	27,5 %
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser	-10,3 %	-19,0 %	-39,3 %	-40,9	-43,7 %
Investeringar (netto, tkr)	9 787	5 024	8 845	5 422	4 926
Självfinansieringsgrad	197 %	422 %	75,7 %	315 %	
Långfristig låneskuld	0	10 500	12 400	22 900	22 900
Låneskuld till kreditinst. kr/invånare	0	4 062	4 062	4 062	6 256
Totala skulder och avsättningar, kr/inv	22 335	23 896	20 646	22 126	22 102
Antal anställda (tillsvidareanställda)	403	398	434	483	426
Koncernen	2021	2020	2019	2018	2017
Likvida medel, (tkr)	121 893	126 021	66 951	81 042	87 363
Finansnetto (tkr)	-5 029	-5 055	-2 741	-1 821	-2 811
Resultat efter finansiella poster	17 672	29 422	-4 984	10 381	19 399
Skuldsättningsgrad, totala skulder och avsättningar i % av totala tillgångar	86 %	88 %	91 %	90 %	85 %
Soliditet, eget kapital i % av totala tillgångar	13,7 %	11,8 %	8,5 %	9,8 %	14,9 %

4.9 Ord och begrepp

Sambandet mellan redovisningsmodellens olika delar kan åskådliggöras på följande sätt:

Resultaträkningen visar hur förändringen av det egna kapitalet under året har uppkommit. Det egna kapitalets förändring kan även utläsas av balansräkningen. **Balansräkningen** visar den ekonomiska ställningen och hur den förändrats under året. Tillgångarna visar hur kommunen har använt sitt kapital (i anläggnings- och omsättningstillgångar) respektive hur kapitalet har anskaffats (lång- och kortfristiga skulder samt eget kapital).

Kassaflödesanalysen visar hur årets drift-, investerings- och låneverksamhet mm har påverkat rörelsekapitalet.

5 Verksamhetsredovisning

5.1 Sammanfattning nämnder

Nämnderna och styrelsen redovisade tillsammans ett överskott på 3,1 mnkr, vilket är samma överskott som föregående år. Störst överskott redovisade barn- och utbildningsnämnden med 6,9 mnkr delvis på grund av oförbrukad budget för oförutsedda kostnader 0,9 mnkr samt överkompensation från staten avseende sjuklöner med ca 1,1 mnkr. Nämndernas resultat är mycket glädjande då de gått från ett underskott på 16,5 mnkr år 2019 till ett överskott på 3,1 mnkr för både år 2020 och år 2021.

Barn- och utbildningsnämnden redovisar ett positivt utfall utifrån budget med 6,9 mnkr, social- och omsorgsnämnden redovisar en negativ avvikelse mot budget på 7,9 mnkr, kulturnämnden redovisar en positiv avvikelse med 0,5 mnkr, miljönämnden redovisar ett nollresultat och kommunstyrelsen redovisar en positiv avvikelse med 3,6 mnkr. Så sammantaget redovisar nämnderna och kommunstyrelsen en positiv avvikelse på 3,1 mnkr.

Nämndernas ramar har förändrats under året med kompensation för 2021 års lönerrevision.

Ramanslag	Ursprung	Bun	Son	Ks	Kn	Miljö
Grundram 2020	-323 484	-85 659	-130 147	-97 358	-9 139	-1 181
Lönejustering 2019		-1966	-2476	-719	-130	-218
Lönejustering 2020						
Uppräkning med 1,5% (PKV)		-547	-661	-560	-103	-17
Övertag av anställda från AME				-160		
Uppräkning Nerikes Brandkår 1,9%				-147		
Uppskattad förändring Sydn. Utb.f. Vår andel 17,63%				-1 128		
Uppräkning Gata och park 2,0% (PKV)				-167		
Uppräkning IT-nämnden 3,6%+Sydnet 2.0				-408		
Renovering av scenen på Laxå torg, tillfälligt tillskott				-100		
Flyttad budget för Kunskapens hus till Kn				1 563	-1 563	
Kompensation för hyreshöjningar		-42		-47	-170	
Välfärdssatsning, hyror skolan		-4000				
Kortidsplatser, SON			-2000			
Kultursatsning					-2000	
Ramjustering SMN ny fördelningsnyckel mm						156
Tillfälligt tillskott till BUN		-4000				
Laxåfesten, tillfälligt tillskott					-100	
Höjning av friskvårdsbidrag				-100		
Habiliteringsersättning till brukare				-200		
Aktuell nämndram		-96 214	-135 284	-99 531	-13 205	-1 260

5.1.1 Kommunstyrelsen

5.1.1.1 Verksamhet och mål

Två saker satte stor prägel på kommunstyrelsens verksamhet under året 2021: Pandemin fortsatte på sitt andra år och bortforslingen och omhändertagandet av avfallshögarna i Röfors.

Pandemin fortsatte att påverka verksamheterna i omgångar under året. Kommunstyrelsens verksamheter var dock, precis som föregående år, mindre påverkade än de andra verksamheterna i kommunen. Många medarbetare kunde arbeta hemifrån under långa perioder av året. I slutet av året slog den fjärde vågen, nu med virusvarianten omicron, till.

Ett par månader efter årsskiftet stod det klart att konkursboet efter Miljöätvinnning i Röfors AB inte

hade medel att finansiera bortforsling och omhändertagande av avfallet i Rölfors. Inte heller staten såg någon möjlighet att bidra till en lösning. När det visade sig att det fanns en uppenbar brandrisk i avfallshögarna beslutades att kommunen tog ansvar för att transportera bort och omhänderta avfallet på ett ur miljösynpunkt acceptabelt sätt. Arbetet påbörjades under våren och kunde avslutas en bit in på sommaren. Totalt kördes nästan 500 fullastade långtradare med osorterat byggavfall från området för sortering i Hallsberg och vidaretransport till omhändertagande till en nettokostnad på 9,1 miljoner kronor.

Utvecklingsenheten förstärktes på ett märkbart sätt genom att tjänsten som näringslivsutvecklare kunde tillsättas. Bland annat innebar det att ett relativt stort antal företagsbesök, trots pandemin, kunde genomföras. Tecknandet av ett reservationsavtal för byggande av tretton lägenheter i Laxå får ses som ett genombrott.

Det viktiga kostpolitiska programmet antogs under året som anger inriktning för kostverksamhetens arbete med måltider för gamla och unga. Ramundergårdens lunchrestaurang är fortsatt väldigt uppskattad av Laxås seniorer. Beslut om omfattande renovering av Centralskolans kök togs under året.

Integration och arbetsmarknadsenhetens samverkan med kommunens lokala företag och utvecklingsenheten har resulterat i att ett stort antal individer kommit in på arbetsmarknaden.

HR-enheten har under året gett ett gott stöd åt både chefer och enskilda medarbetare. Enheten har under året också arbetat med en översyn av policys och riktlinjer. För att stärka kunskapen om samverkan och samverkansprocessen togs en film fram med samtliga medarbetare och chefer som målgrupp.

Lokal och miljöservice blev nominerade till årets miljöföretag. Ett tydligt erkännande av enhetens fina miljöarbete. Nästan hela bilparken har under året bytts ut, i huvudsak till nya elbilar.

Enheten för internservice spelar en viktig roll i kommunens digitaliseringsarbete. Bland annat har enheten köpt in ett e-arkiv som möjliggör en digitalisering av alla nya och gamla handlingar. Enheten samordnar också framgångsrikt arbetet med e-tjänster.

Ekonomienheten har under året utvecklat förmågan att använda våra digitala verktyg vilket effektiviserat framförallt rapporteringen. En ny ekonomichef tillträdde sin tjänst i början av november.

5.1.1.2 Ekonomi

5.1.1.2.1 Årets resultat

Kommunstyrelsen redovisar ett utfall på 97 mnkr och ett positivt utfall mot budget uppgående till 3,5 mnkr vid årets slut.

Den politiska verksamheten redovisar ett överskott på 386 tkr vilket beror på minskade möten och färre ledamöter. Integration och arbetsmarknad utvisar underskott mot budget med 954 tkr. Underskottet beror bland annat på att man inte har kunnat arbeta med vissa projekt p.g.a. pandemin och då inte kunnat använda dessa projektmedel. Verksamheten har även haft höga kostnader för återställande och reparationer av lägenheter. Utvecklingsenhetens utfall är positivt med 647 tkr, detta beror bland annat på att avskrivningar på investeringar inte har startat då alla delar i investeringarna inte har varit helt klara.

Gata och park verksamheten redovisade ett överskott på 531 tkr, vilket framförallt beror på mindre kostnader för snöröjning. Även Sydnärkes IT-nämnd redovisar ett överskott. Däremot så har Sydnärkes Byggförvaltning redovisat ett underskott mot budget med 302 tkr.

Den budgeterade planeringsreserven på 992 tkr har inte nyttjats fullt ut, utan 145 tkr kvarstår vilket har påverkat resultatet positivt. Av planeringsreserven har 473 tkr nyttjas för konsultkostnader i samband med avfallshanteringen i Rölfors.

5.1.1.2.2 *Investeringar*

Kommunstyrelsens budget för investeringar under 2021 uppgick till 7 543 tkr varav 3 773 tkr var överförda medel från 2020. Under året har beslut tagits att omfördela medel till BUN från KS, 325 tkr flyttades från KS investeringsbudget till BUN

Årets största investeringsprojekt var anläggande av väg på Storängsområdet, tillkommande kostnader för fiber och asfaltering på en sträcka av den befintliga vägen gör att utfallet blir större än budgeten. Kostnaden för fibern kommer årligen faktureras Sydnärkes kommunalförbund.

Bidrag från Trafikverket för projekt säker skolväg och parkeringsplats vid Revirvägen/Idrottsvägen finns beviljat och utbetalning sker när projekten är färdigställda.

5.1.2 Social och omsorgsnämnden

5.1.2.1 Verksamhet och mål

Kommunfullmäktiges övergripande mål

Kommunfullmäktige har satt upp tre mål för social- och omsorgsnämnden. Det första målet inriktas mot att våra invånare ska kunna åldras i trygghet och ha tillgång till god vård och omsorg. Årets framräknade brukarindex som utgår från sju olika indikatorer ligger på 3,7. Detta är en sänkning jämfört med 2020 (4,0).

Det andra målet handlar om att verksamheten genom att verka för en god folkhälsa ska kunna bibehålla eller minska andelen över 65 år som är i behov av hemtjänst, korttidsvård eller boende. Andelen ligger på 12,5 % vilket är under målvärdet på 13 %. Värdet, som tas från databasen Kolad, har ett års eftersläpning och avser 2020. 2021 fortsatte efterfrågan på hemtjänst och särskilt boende att ligga lågt, medan efterfrågan på korttidsvård och hemsjukvård fortsatt låg högre.

Det tredje målet handlar om att de som är i kontakt med nämndens verksamheter ska uppleva god tillgänglighet, delaktighet och gott bemötande. På grund av pandemin genomförde Socialstyrelsen inte undersökningen "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?" 2021, men de interna brukarundersökningar som gjorts på individ- och familjeomsorgen, LSS-verksamheten och socialpsykiatrien visar på ett gott resultat och god målpuppfyllelse.

Utveckling av årets verksamhet och ekonomi

Några av årets fokusområden omställningen till nära vård, arbete utifrån folkhälsoplanen bland annat med insatser för att minska den ofrivilliga ensamheten hos våra äldre, digitalisering, arbetsmiljöåtgärder och förbättrad systematik när det gäller verksamhetens brandskyddsarbete. Takten i utvecklingsarbetet har påverkats av att verksamheten även under detta år har haft särskilda utmaningar att hantera i form av pandemin, hög sjukfrånvaro och svårigheter med vikarie- och kompetensförsörjning.

Med externa medel finansierade verksamheten en processledare för arbetet med nära vård och en halvtidstjänst som digitaliseringsledare. Riktade statsbidrag mot äldreomsorgen bidrog till att vi kunde bibehålla bemanningsnivån på särskilt boende på Ramundergården och kunde bedriva en demensvård i linje med nationella riktlinjer. Övriga satsningar med externa medel gjordes mot digitalisering, våld i nära relation och psykisk hälsa. EU-medel möjliggjorde ett projekt för att motverka ofrivillig ensamhet för äldre. Flera av satsningarna, inte minst mot äldreomsorgen, kommer

att fortsätta även 2022.

En extern ekonomisk genomlysning av social- och omsorgsnämndens ekonomi och budgetförutsättningar genomfördes under tertial ett. Utredarnas slutsatser, som grundade sig på statistik och underlag från 2019 och 2020, var att de omstruktureringar och kostnadsreduceringsåtgärder som gjorts inte är tillräckliga. Äldreomsorgens kostnader ligger fortfarande för högt i jämförelse med likartade kommuner och i förhållande till det förväntade (nettokostnadsavvikelsen). Utredarna menade att det bör finnas potential för ytterligare kostnadsänkningar och avslutade rapporten med ett antal åtgärdsförslag. Flera av åtgärdsförslagen var dock redan genomförda under 2020 och 2021 då verksamheten var i omställning. Resterande förslag har legat till grund för årets fortsatta arbete med kostnadsreduceringar.

Idag, vid utgången av 2021 konstateras att de omfattande omstruktureringsåtgärder och schemaomläggningar som gjorts 2019-2021 har sänkt verksamheternas personalkostnader, exklusive löneökningar, med ca åtta miljoner mellan 2019 och 2021. Trots detta är social- och omsorgsnämndens budget fortfarande inte i balans och året slutar med ett betydande budgetunderskott som förenklat beror på en överskriden personalbudget och kostnadsökningar utanför budget för nya barn-, unga- och skyddsplaceringsärenden och bostadsanpassningsärenden.

Förväntad utveckling

Organisatoriskt gick verksamheten i mål efter flera års omställning och förändringar 2020. Den nya organisationen skapar goda förutsättningar för ett effektivt resursutnyttjande och en verksamhet av hög kvalitet. Framåt vill vi fortsätta att utveckla verksamheten så att den följer och motsvarar kommuninvånarnas aktuella behov och detta sker inom ramen för omställningen till nära vård. Där pågår arbete med att förbättra interna processer, utveckla patientsäkerhetsarbetet och vårt ledningssystem, utbildning och kompetensförsörjningsfrågor och förbättrad intern och extern samverkan. Vidare kommer insatser att krävas för att upprätthålla verksamheten parallellt med renoveringsåtgärder i hemtjänstens verksamhetslokaler på Tivedsvägen 34.

5.1.2.2 Ekonomi

5.1.2.2.1 Årets resultat

Social- och omsorgsnämnden redovisade ett underskott med 7 939 tkr för år 2021. Utfallet blev 147 384 tkr mot en budget på 139 445 tkr.

Socialchef och övergripande funktioner redovisade ett underskott med 568 tkr. Äldreomsorgen inklusive bemanningsenheten redovisade ett underskott med 4 086 tkr och IFO/LSS redovisade ett underskott med 2 906 tkr. Planeringsreserven redovisade ett överskott på 604 tkr. Budgetdifferensen redovisade ett underskott på 983 tkr.

Sista helårsprognosen från oktober visade på ett underskott på 6 469 vilket var 1 470 tkr lägre än utfallet. Årets två sista månader fick ett utfall på 25 677 tkr vilket var 2 426 tkr över budget för perioden. Största avvikelserna fanns hos Ramundergården med 626 tkr, hemtjänsten med 415 tkr, socialchefen med 350 tkr och bemanning & service med 317 tkr. De största kostnadsslagen med avvikelser i december var köp av huvudverksamhet inom IFO och LSS med 2 670 tkr över budget, timvikarier 491 tkr inom hemtjänst, särskilt boende Ramundergården och bostadsanpassningsbidragen med 354 tkr.

Handlingsplan för budget i balans presenterades för nämnden i maj och i september. I oktober vände sig social- och omsorgsnämnden till kommunstyrelsen med en begäran om kompensation med 3 800 tkr för att täcka kostnadsökningen på IFO och LSS. Ärendet gick till kommunfullmäktige som i november beslutade att inte tillföra ytterligare medel utan att acceptera motsvarande budgetavvikelse.

Äldreomsorgen

Äldreomsorgen sammantaget redovisade ett underskott med 4 086 tkr. Underskottet handlar till stor del om högre kostnader för timvikarier, 11 140 tkr, än vad budgetramen 4 642 tkr ger utrymme för. Avvikelsen mot budgeten är 6 498 tkr. Kostnaden för el inom äldreomsorgen var i december månad 310 tkr dyrare än budget pga. höga elpriser och hög volym pga. kyla.

Individ- och familjeomsorgen och LSS-verksamheten

Under 2019-2021 har flera beslut om barn- unga- och skyddsplaceringar tillkommit och dessa kostnader har inte gått att inrymma i årets budget, som bygger på tidigare årsutfall och prognoser. Placering av barn och unga utgör den största, enskilda orsaken till nämndens budgetunderskott 2021. Det pågående LVU-ärendet som omfattar flera barn har förlängts i omgångar av social- och omsorgsutskottet vilket innebär fortsatta kostnader med 300 tkr/månad. Preliminär bedömning är att ärendet kommer att fortsätta under många år vilket ger en kostnadsökning per år med 3 650 tkr. I slutet av året tillkom två skyddsärenden till en kostnad på ca 200 tkr/månad, utanför budget.

LSS-verksamheten har både avslutat och påbörjat ärenden under året och det sammanlagda underskottet förklaras av att bemanning dagtid har behövt sättas in på Björkebo med anledning av att två boende har "gått i pension" från daglig verksamhet.

Personalkostnader

Bruttokostnaden för personal har fortsatt nedåt, men verksamheten har inte klarat att komma ner till den nivå som krävs för att klara budget. Bruttokostnaden för personal 2021 var 123 130 tkr, en avvikelse mot budget med 4 847 tkr, vilket ska jämföras med 125 032 tkr 2020 och 130 723 tkr 2019.

Det finns ingen budget för sjuklön eller övertid. Ersättning för höga sjuklönekostnader har erhållits med 1 497 tkr mot kostnaden på 2 061 för 2021. År 2020 var sjuklönekostnaden 2 442 tkr dvs 381 tkr högre. Årets kostnad för övertid var 780 tkr exkl. PO.

Planeringsreserven

I enlighet med kommunfullmäktiges direktiv har social- och omsorgsnämnden en planeringsreserv. Reserven var 1 353 tkr, vilket motsvarar 1 % av tilldelad budgetram som var 139 445 tkr före löneökningarna för år 2021. Planeringsreserven har utnyttjats med 750 tkr vilket gav ett överskott på 604 tkr.

Budgetdifferens SON

Social- och omsorgsnämnden kom inte i tilldelad ram för år 2021 och hade en budgetdifferenspost på 983 tkr som redovisades på en egen rad. Differensen har inte kunnat arbetas in under året.

De största enskilda avvikelseposterna till det negativa resultatet på helår är följande:

- Högre personalkostnader än lagd personalbudget, 4 847 tkr.
- Högre kostnader än budgeterat för bostadsanpassning, 427 tkr
- Högre kostnader än budget för lägenheter med hyresgaranti
- Volymökning och obudgeterade placeringskostnader IFO barn & ungdom 3 123 tkr
- Dagbemanning på Björkebo (LSS) pga pensionerad brukare
- Budgetdifferensen har inte kunnat arbetats in med 983 tkr
- Elkostnader pga. höga elpriser och volymer 276 tkr

5.1.2.2.2 Investeringar

Korttidsvården har investerat i en ny Bladder-scanner. budgeten var på 100 tkr. Möbler till Tallbacken har investerats i enlighet med budgeten. Möbler till Björkebo har anskaffats men har inte kunnat klassats som investeringar utan har redovisats som förbrukningsinventarier.

5.1.3 Barn- och utbildningsnämnden

5.1.3.1 Verksamhet och mål

Verksamheten omfattar:

Jordgubbens förskola

Junibackens förskola med pedagogisk omsorg för årskurs 1-6

Lindåsens förskola

Saltängens förskola

Tiveds förskola med pedagogisk omsorg för årskurs 1-6

Centralskolan 4-9 med grundsärskola 1-9 och pedagogisk omsorg för grundsärskola 1-6

Saltängsskolan F-3 med fritidshem

Finnerödja skola F-6 med fritidshem

Övergripande verksamhet inom barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde

Verksamheten gick in i 2021 med ett betydande budgetunderskott. Beslut om åtgärder för budget i balans har inte fattats. Årets resultat visade dock överskott.

Pandemin fortsatte att påverka verksamheten negativt.

Antalet barn och elever, särskilt nyanlända, ökade, vilket har medfört brist på lokaler och ökat resursbehov. Antalet elever i grundsärskolan ökade. Pedagogisk omsorg inrättades för grundsärskolans elever.

Alla förskolor ingick i ett forskningsprojekt för hållbar och likvärdig förskola samt arbetade Grön flagg. Läroplansanknytningen och resultatuppföljningen utvecklades.

Fritidshemmens undervisning mot läroplansmålen synliggjordes.

Måluppfyllelsen i förskolan samt i årskurserna 6 och 9 ökade under vårterminen 2021 jämfört med tidigare år. I årskurs 3 var dock måluppfyllelsen lägre.

Arbetet med kollegialt lärande fortsatte, liksom utvecklingen av tillgängliga lärmiljöer och pedagogisk kontinuitet. Även utvecklingen av digitala lärmiljöer intensifierades. En analys av förskolornas och skolornas elevhälsokompetens påbörjades. På Centralskolan fortsatte projektet för ökad skolnärvaro.

Förstelärarnas roll och uppdrag utvecklades.

Grundskolan och förskoleklassen genomförde forskningsprojekt i samverkan med Örebro universitet. Arbetet för pedagogisk kontinuitet fortsatte. Ny ansökan om fortsatt forskningsprojekt för utveckling av undervisningen genom kollegialt lärande gjordes inför 2022 och beviljades för både grundskola och förskola.

Ny rektor för Centralskolan rekryterades och tillträdde i augusti. Ny rektor för Saltängsskolan och Finnerödja skola rekryterades och tillträdde i september.

Verksamheterna behöver driva de utvecklingsområden som framkommit i det systematiska kvalitetsarbetet. Bemanningen av verksamheten behöver anpassas till elevernas behov genom rekrytering av fler speciallärare och eller specialpedagoger samt lärare i svenska som andraspråk. Andelen legitimerade lärare behöver öka.

Arbetsmiljöarbetet, uppföljning av sjukfrånvaron och förbättring av förutsättningarna för ett nära pedagogiskt ledarskap behöver fortsätta.

Arbetet för ökad måluppfyllelse behöver fortsätta. Arbete för ökad pedagogisk kontinuitet och inkluderande lärmiljöer ur olika perspektiv samt ökad närvaro i skola och förskola blir viktiga fokusområden. Mottagande och undervisning av nyanlända elever behöver fortsätta ses över parallellt med detta

5.1.3.2 Ekonomi

5.1.3.2.1 Årets resultat

Resultatet per sista december uppgick till 92 591 tkr och var 6 888 tkr bättre än budget för året. Årets budget uppgick till 99 479 tkr. I samband med att budgeten upprättades identifierades ett högre behov än vad budgetramen medgav, och verksamheten gick in i året med en budgetavvikelse som uppgick till 4 879 tkr på helår, men trots detta höll verksamheten sin tilldelade ram.

Intäkterna var betydligt bättre än budgeterat, ca 3,2 mnkr, och de var även högre i jämförelse med år 2020. Det var framförallt bidragen som genererat ett högre utfall än budgeterat, både från Skolverket men även från arbetsförmedlingen. Under året beslutade regeringen att tillskjuta ett riktat generellt bidrag, skolmiljarden. Del av skolmiljarden fördelades till barn- och utbildningsnämnden, och resterande belopp till Sydnärkes utbildningsförbund. Under 2021 fick verksamheten statlig ersättning för onormalt höga sjuklönekostnader. Ersättningen uppgick till 1 mnkr och fanns inte med i budget.

Personalkostnaderna var vid årets slut nästan 4,9 mnkr bättre än budgeterat. Verksamheten hade under hela året haft ett lägre utfall än budget, och hade ett marginellt högre utfall i jämförelse med föregående år. Avvikelserna avsåg bland annat kompensatorisk resurs och modersmålsundervisning. För kompensatorisk resurs hade del av tjänsterna varit vakanta under året, men avvikelsen berodde även på att medarbetare hade en lägre lön än budgeterat. Avvikelsen på modersmålsundervisning/studiehandledning berodde på att behovet inte varit i nivå med budget. Inom flera verksamheter förekom det även att medarbetare gått ned i tid och ersätts med vikarier med lägre lön än budgeterat. Personalbudget som var avsatt för eventuella utökningar genererade en positiv avvikelse vid årets slut.

Den interkommunala ersättningen, både intäkter och kostnader, genererade ett bättre utfall än budget.

Utfallet på skolskjutskostnader har minskat med 0,8 mnkr i jämförelse med föregående år och utfallet är ca 1,8 mnkr bättre än budget. Den stora sänkningen av skolskjutskostnaderna var resultat av det arbete som verksamheten genomförde under föregående år med att se över planeringen av skolskjutsturer.

Planeringsreserven på 0,9 mnkr var utnyttjad för året 2021.

5.1.3.2.2 Investeringar

I budget 2021 beviljades investeringsmedel om 1 030 tkr, men investeringsmedel avseende verksamhetsanpassning av lokaler genomfördes inte under 2020, och budgeterade medel fördes över till år 2021. Nämnden beslutade att medlen fick användas till inköp av inventarier till slöjd- och bildsalar under 2021 istället. Kommunstyrelsen beslutade även att tillskjuta medel på 325 tkr för delfinansiering av inventarierna. Projektet överskred budget.

Möbler till Centralskolan håller totalt sett budget och de tekniska investeringarna är genomförda enligt plan.

Lekutrustning i form av utemiljö till förskola genomfördes inte under 2021. Verksamheten kommer att föreslå att få flytta över budgeten på 100 tkr till 2022.

5.1.4 Kulturnämnden

5.1.4.1 Verksamhet och mål

Kultur och fritid visade trots pandemin en fortsatt positiv verksamhetsutveckling. En kreativ och engagerad personal skapar och tar tillvara på initiativ och tar ett stort ansvar för helheten och tillhandahåller en för omständigheterna god samhällsservice. Verksamheten möter uppskattning från kommuninnevånare i alla åldrar och det skapar tillförsikt. Enheten gör ett positivt ekonomiskt resultat vilket till stor del kan förklaras med uteblivna kostnader för personal och bidrag till allmänculturen.

Coronapandemin har i hög grad påverkat enheten och verksamheterna prövats och ställts om.

I enheten ingår folkbibliotek, tre skolbibliotek, Allaktivitetshuset med fritidsklubb och fritidsgård, allmäncultur, kulturskola, allmän fritidsverksamhet och idrottsanläggningar. Enheten har för närvarande tio tillsvidareanställda, inkl. chef. Utöver det två personer med anställningsstöd.

5.1.4.2 Ekonomi

5.1.4.2.1 Årets resultat

Resultatet per sista december uppgick till 12 866 tkr och var 586 tkr lägre än budget för perioden. Årets budget uppgick till 13 452 tkr.

Verksamheten hade ett högre utfall i jämförelse med budget för uthyrning av lokaler internt inom kommunen och hyran avsåg kunskapens hus som var en ny post i utfallet för 2021. I jämförelse med föregående år hade intäkter i form av bidrag ökat för perioden, och berodde till störst del på bidrag som finansierade musikfestivalen Tiveden Americana som genomfördes under hösten. Verksamheten hade även fått intäkter för onormalt höga sjuklönekostnader, ingen budget fanns avsatt så den genererade en positiv avvikelse i jämförelse med budget.

Utfallet på personalkostnader var lägre än budgeterat och avvikelsen hade upparbetats på biblioteket då flera av medarbetarna var budgeterade med en heltidstjänst men som hade gått ned i tjänstgöringsgrad. På fritid hade ett högre utfall än budget upparbetats, då medarbetare fick förlängd anställning.

Planeringsreserven var outnyttjad för året 2021.

5.1.4.2.2 Investeringar

Investeringsprojektet Hasselhoppa hade upparbetat ett utfall på 365 tkr mot budgeterat 495 tkr. Arbetet med Hasselhoppa pågick under 2021, och enligt tidsplanen skulle arbetet varit klart under hösten. Men då det var svårare att montera konstverket än förväntat försenades arbetet, och vid avstämning inför årsbokslutet var arbetet ännu inte klart. Resterande budget föreslås flyttas över till 2022.

5.1.5 Sydnärkes miljönämnd

5.1.5.1 Verksamhet och mål

Verksamheten 2021 har i stort utförts enligt plan. Fokus har varit den styrda tillsynen så att de verksamheter som betalar årsavgift skall få den tillsyn man betalar för.

Beskrivning av målet

Kommunen har 14 övergripande miljömål som ansluter till de nationella miljökvalitetsmålen (14 av

16 st. är relevanta för kommunen). Tidsramen är reviderad från 2020-2021 till 2027.

Kommentar

Vissa av de fastställda miljömålen har uppnåtts, andra är på väg och några kommer inte att uppnås. Utan de av fullmäktige fastställda miljömålen hade miljöarbetet inte varit så framgångsrikt som det ändå varit då det sker ett omfattande arbete med samtliga mål.

Arbetet med Agenda 2030 behöver styras upp och ekologisk hållbarhet är en del av de tre ben som det grundar sig på. Metod för hur det ska synas i det pågående miljöarbetet ses över.

5.1.5.2 Ekonomi

5.1.5.2.1 Årets resultat

Resultatet för Sydnärkes miljönämnd år 2021 blev ett nollresultat.

Intäkter

I april och maj fakturerades årsavgifterna för livsmedelstillsyn och miljötillsyn. Utfallet för livsmedelstillsyn blev 448 tkr sämre än budget för helåret 2021. För miljötillsyn blev utfallet 200 tkr sämre än budget för helåret 2021.

Årsavgifterna för hälsoskydd fakturerades till kommunala verksamheter under sommaren. För privata hälsoskyddsverksamheter genomfördes faktureringen under november månad. Utfallet för årsavgifterna för hälsoskydd blev 246 tkr sämre än budget för helåret 2021. Sammanfattningsvis blev det totala utfallet för årsavgifterna 4 271 tkr vilket var 894 tkr sämre än budgeten på 5 165 tkr.

Kontrollskuld för dessa tre olika årsavgifterna har under året arbetats ner med 715 tkr till totalt 562 tkr per 31 december 2021 från 1 277 tkr vid årsbokslutet 2020-12-31.

De rörliga förrättnings- och granskningsavgifterna fick ett utfall på 1 459 tkr vilket var 3 037 tkr sämre än budgeten på 4 496 tkr. Orsaken är bland annat fokusering på årsavgifterna.

Från år 2021 fördelas driftbidragsandelarna i enlighet av befolkningsandel. Avstämning av driftbidragen från alla tre kommunerna, för Laxå som förvaltande kommun som budgettram, har skett för år 2021 inför budgetarbetet med år 2022. Driftbidraget för Askersund är fastställt till 2 254 tkr och för Lekeberg 1 631 tkr. Totalt sätt är det 3 885 tkr vilket är 112 tkr mer än budgeten på 3 773 tkr. Till detta tillkommer Laxå kommuns budgettram på 1 127 tkr. Avvikelsen har uppkommit efter avstämningen av overheadkostnaderna från respektive kommun och fördelningsnyckeln som bygger på befolkningsandel.

Intäkter för tillfälliga smittskyddsåtgärder har erhållits med 206 tkr under året pga. pandemin.

Sammanfattningsvis blev intäkterna totalt sätt 2 677 tkr lägre än budget och utfallet blev 11 536 tkr mot en budget på 14 213 tkr. Prognosen var på 11 511 tkr för året.

Kostnader

Kostnaderna blev totalt sätt 2 677 tkr lägre än budget och hade ett utfall på 12 664 tkr.

På grund av tjänstledigheter, sjukskrivningar och ett inställt nämndmöte under våren blev utfallet för personalkostnader och arvode, 9 460 tkr för år 2021, 1 687 tkr lägre än budgeten på 11 147 tkr. Prognosen var på 9 358 tkr. Kostnaden för personalen redovisas från år 2021 som köp av huvudverksamhet eftersom den faktureras av Askersunds kommun, där personalen är anställd, till Laxå kommun som förvaltar Miljönämnden.

Övriga kostnader för miljönämnd och övriga verksamhetskostnader som system, konsulter och kurser blev 992 tkr lägre än budget.

Utfallet för kundförlusterna blev 191 tkr mot en budget på 87 tkr.

5.1.5.2.2 *Investeringar*

Det finns inga investeringar i budget 2021 och inga utfall 2021. Inga övriga investeringar utanför budget finns.

5.2 Intern kontroll

5.2.1 Kommunstyrelsen

Internt kontrollarbete har inom kommunstyrelsen under året genomförts utifrån antagen plan för intern kontroll år 2021. Därtill har också arbetet gjorts för att ta fram en intern kontrollplan för år 2022.

Cheferna inom kommunstyrelsen har träffats vid tre tillfällen under år 2021 för att följa upp hur arbetet med respektive enhets utvalda granskningsområden och kontroll av dessa har fortgått. I samband med delårsrapportering presenterades de punkter som var slutförda. Återstående kontrollpunkter stämdes av vid sista mötet i december. De flesta granskningsområden genomfördes utan avvikelse, men det kvarstår områden där fortsatt arbete behöver genomföras framåt för att säkra en än högre uppfyllelse.

Inför 2022 har arbete genomförts på varje avdelning för att kartlägga vilka rutiner och processer som finns. Rutinerna och processerna har sedan risk- och väsentlighetsbedömts utifrån den gemensamma matrisen. Detta har resulterat i en ny plan för intern kontroll som har antagits av kommunstyrelsen.

Granskningsområde	Metod	Resultat	Åtgärd
Schablonersättning Migrationsverket. Genomlysning årligen att rutinen har följts på månadsbasis och inför bokslut	Kolla att filen är körd i procapita och att prognos och MIG-plan är uppdaterad enligt rutin.	Ok	Ingen åtgärd
Matfrakt	Kontrollera att rutiner finns. Stickprov att de följs.	Godkänt	Fortsatta kontroller
Hantering fastigheter - rutiner för köp och sälj	Att rutiner finns upprättade. Stickprovskontroll om de följs.	Rutiner finns upprättade.	Ingen åtgärd.
Avtalstrohet	Stickprovskontroll av 10 handlingar	Granskningen visar att verksamheten till stor del handlar från avtalsleverantörer, när sådan finns. Det förekommer större fakturor där avtal saknas. De flesta avtalen finns sparade i ärendehanteringssystem.	Fortsätta informera chefer om vilka avtal vi har för att försöka lotsa cheferna att endast handla från avtalsleverantörer på avtalsprodukter. Alla ramavtal är publicerade på vårt intranät. Påminn chefer att se över avtal och omförhandla / konkurrensutsätta vid fortsatt behov.

Granskningsområde	Metod	Resultat	Åtgärd
Attest av leverantörsfakturor	Kontrollera attestlistan	Inga avvikelser funna vid granskning av att fakturor är beslutsattesterade enligt delegationsordning, men det saknas underlag för beloppsgränser	Ta fram rutiner för hur beloppsgränserna sätts
Specialkost, säker mat. Rutinavstämning, Skolmat-Sverige	Kontrollera att rutiner finns. Stickprovskontroller att den följs.	Kontroll har utförts med hjälp av verktyget Skolmat-Sverige, godkänt resultat på alla skolor	Ingen
Behörighetstilldelning, riktlinjer och rutiner följs	Kontrollera att rutiner finns upprättade och att ansvariga för tilldelningen finns utsedda.	Rutiner finns upprättade och ansvariga är utsedda.	Ingen
Uppföljning att nämndbeslut verkställs	Uppföljning av beslut av kommunstyrelsen. Att rutin finns framtagen samt stickprov av beslut.	Rutin är upprättad. Redovisning sker två gånger om året.	Ingen åtgärd
Systematiskt brandskyddsarbete, att organisation och rutiner finns samt följs	Uppföljning av att rutinerna används, granskningar genomförs. Stickprov	Alla medarbetare har genomfört grundutbildning. Kontroller enligt kontrollplan genomfört.	Ingen åtgärd.
Frånvarohantering Personec	Mäts genom intervju med 3 chefer med högt antal medarbetare. Innan intervjun utför chef stickprover för att se hur frånvarorapporteringen efterlevs bland medarbetarna	Ok	Ingen åtgärd
LAS-konvertering/företråde/varsel	Mäts genom (oförberedd) kunskapskontroll i form av muntlig intervju med 4 slumpmässigt utvalda chefer	Ok	Ingen åtgärd
Lönekartläggning	Genomförs årligen efter avslutad lönerevision	Genomförd HT-21	Ingen åtgärd

5.2.2 Social- och omsorgsnämnden

Granskningsområde	Metod	Resultat	Åtgärd
Systematiskt arbetsmiljöarbete	Stickprovskontroll	Stickprov gjorda över genomförda skyddsronder på enheterna IFO, Tallbacken, Gläntan och Ramundergården. Skyddsronder är genomförda och protokollförda på samtliga enheter. Fullständig kontroll av genomförd aktivitet mot antaget arbetsmiljömål för 2021 har genomförts. Ingen anmärkning.	Ingen ytterligare åtgärd krävs.
Avtalstrohet	Stickprovskontroll	Granskning av i vilken mån inköp av livsmedel på särskilt boende följer gällande ramavtal. Avtalstrohet 95 %. Granskning av i vilken mån placering av barn och unga följer gällande ramavtal. Avtalstrohet 68 %. Period för granskning jan-sept 2021.	Ny upphandling av barn- och ungdomsvård pågår i regional samverkan.
Behörighetstilldelning i verksamhetsystem	Stickprovskontroll	Revision 2020 påvisade att det har saknats riktlinjer och rutiner för behörighetstilldelning i kommunen och att åtgärder krävdes. Stickprov har därför inte tagits, utan fokus har legat på att ta fram en reglering för detta och det första steget var att ta fram en kommunövergripande rutin. Detta är gjort i december 2021.	Att utifrån den nya kommunövergripande rutinen för behörighetstilldelning ta fram specifika beskrivningar för vart och ett av verksamhetens system under 2022.

5.2.3 Barn- och utbildningsnämnden

Avser resultat punkt 1) Klagomålshantering. Kommunens webbplats har uppdaterats för att tydliggöra rutinen för klagomålshantering och vid behov har personlig kontakt tagits med vårdnadshavare för att ytterligare förankra rutinen. Det är svårt att bedöma huruvida rutinen är bättre förankrad än tidigare. Dock kan verksamheten se att antalet klagomål ökat sedan föregående år, detta troligen för att Skolinspektionen hänvisar till kommunens klagomålshantering som ett första

steg. Under året har totalt 6 klagomål inkommit.

Avser punkt 2) Barnomsorgsavgifter. Rutinen för uppföljning av barnomsorgsavgifterna har skärpts, och obetalda avgifter längre tillbaka i tiden har fångats upp för åtgärder. Antalet obetalda, äldre skulder har minskat. Vid avstämning med handläggare per 2021-12-13 finns två pågående ärenden där avbetalningsplan utreds.

Avser punkt 3) Avtalstrohet. Vid en övergripande kontroll är bedömningen att medarbetare inom barn- och utbildningsnämndens verksamhet till stor del handlar hos ramavtalsleverantörer, men det är svårt att avgöra om samtliga produkter är avtalsvaror. Det förekommer enstaka fakturor för exempelvis livsmedel från lokala aktörer, men dessa avser främst kompletteringsköp eller artiklar som ej är avtalade. Inköpssamordnare/ekonom mottar regelbundet frågor från verksamheten gällande vad de ska handla var, så bedömningen är att medvetenheten och viljan finns kring att följa avtal.

Avser punkt 4) Behörighetstilldelning och avslut av behörigheter i personaladministrativa system. Vid de genomförda kontrollerna har behörighetstilldelning givits till medarbetare som varit införstådda med innebörden och har undertecknat (vid behov) gällande ansvarsförsäkring och dylikt. Rätt behörigheter har tilldelats medarbetare enligt genomförd stickprovskontroll. Även avslut av behörigheter har genomförts enligt genomförd stickprovskontroll.

Avser punkt 5) Systematiskt brandskyddsarbete. Organisation och rutiner finns samt följs. Systematiskt brandskyddsarbete finns beskrivet på övergripande nivå och har beslutats om i nämnd under året. Eftersom ett stort antal personalbyten skett under året har det dock varit svårt att alltid ha uppdaterade listor med aktuella namn och kontaktuppgifter.

Granskningsområde	Metod	Resultat	Åtgärd
Klagomålshantering	Stickprovskontroll och kontakt vid behov med berörda	se ovan	Förslag om avslutat internkontrollområde
Barnomsorgsavgifter	Stickprovskontroller regelbundet	se ovan	Förslag om fortsatt internkontrollområde 2022
Avtalstrohet	Stickprovskontroll regelbundet	se ovan	Förslag om avslutat internkontrollområde
Behörighetstilldelning och avslut av behörigheter i personaladministrativa system	Stickprovskontroller på nyanställda och avslutade anställningar	se ovan	Förslag om avslutat internkontrollområde
Systematiskt brandskyddsarbete	Kontroll av övergripande dokument samt organisation	se ovan	Förslag om fortsatt internkontrollområde 2022

5.2.4 Kulturnämnden

Kulturnämnden har beslutat att en intern kontrollplan upprättats och avrapporteras 2021-11-30.

Ett antal granskningsområden har upprättats där olika områden valts ut utifrån olika frågeställningar, gällande fakturahantering för hallhyror där manuella rutiner använts, vidare diariehantering, gallring av låntagarregister, licenser för biblioteksverksamhet, rutiner för inköp, avtalstrohet och systematiskt brandskyddsarbete.

Granskningen har lett fram till att rutinerna bedöms fungera men kan i vissa fall förbättras.

Granskningsområde	Metod	Resultat	Åtgärd
Fakturering hallhyror. Avstämning av underlag, fakturahantering och bokning.	Redogörare och handläggare manuellt	Rutin bedöms fungera men kan förenklas	Fakturering implementeras i FRI-systemet
Avtal till diariet. Att ingångna avtal sänds till diariet. Att behörig person tecknar avtal.	Avtalsansvarig och nämndsekreteraren lägger inkomna avtal i diariet	Tillfredställande	Arbeta in rutiner
Register för låntagare. Att gallring av låntagare sker enligt rutiner.	Bookit larmar efter tre års inaktivitet. Listan genomgås manuellt och gallring sker därefter	Rutinen bedöms fungera	Ingen åtgärd
Nödvändiga licenser för biblioteksverksamhet hålls aktuella.	Ej relevant	Metod ej implementerad	Bedömning görs under 2022
Rutiner för inköp. Att behöriga personer beställer.	Behörig personal stämmer av med chef om tillkommande inköp behöver göras utöver behörighet.	Bedöms fungera	Ingen åtgärd
Avtalstrohet. Säkerställer att vi handlar hos korrekta leverantörer via ramavtal.	Avtalsregistret används vid inköp av nya produkter.	Tillfredställande	Fortsatt bevakning
Systematiskt brandskyddsarbete. Kontroll att organisation och rutiner finns, samt följs.	Årlig genomgång och revidering av skyddspärm	Rutinen bedöms fungera	Inga behov av rutinförändring

5.2.5 Sydnärkes miljönämnd

Även 2021 har den pågående pandemin påverkat tidpunkten när det varit möjligt att fakturera årsavgifterna. Problemet med att skjuta på tidpunkten för fakturering är att kommande årsfakturering kommer tätt inpå då det är lämpligt att årsfakturering behöver ske senast Q1. Livsmedelskontrollen har både uppfyllt kontrollplanen samt en stor del av den kontrollskulden vi haft. När det gäller det systematiska brandskyddsarbetet har det inte utförts under 2021. Den främsta anledningen till det är att vi arbetat på distans samtidigt som avsikten är att Samhällsbyggnad Sydnärke skall ha sin huvudarbetsplats i Askersund.

Granskningsområde	Metod	Resultat	Åtgärd
Årsfakturering livsmedel sker senast 2021-03-30	Kontrollera att fakturering skett	Utfördes 8:e april, klart	
Årsfakturering miljöskydd sker senast 2021-04-15	Kontrollera att fakturering skett	Utfördes 3:e maj, klart	
Årsfakturering Hälsoskydd sker senast 2021-04-30	Kontrollera att fakturering skett	Offentliga verksamheter har fakturerats i maj och de privata i november pga. pandemin.	Privata aktörer fakturerades i 25:e nov efter beslut från kommuncheferna.
Systematiskt brandskyddsarbete	Utreds	Inleds med en gemensam genomgång för lokalen i Laxå. Dock måste kontakter tas med Kultur.	Enligt plan.
Att kontrollen av livsmedelsobjekt följer planen	Hanteras i arbetsgruppen	Planen följs löpande och kontrollskulden åtgärdas.	Följer planen.

5.3 Kommunägda bolag, förbund och gemensamma nämnder

5.3.1 AB Laxåhem

5.3.1.1 Händelser av väsentlig betydelse

Pandemin har inneburit att vi fått strukturera om sättet som vi arbetar på. För att minimera smittspridningen och säkerställa att vi kan bedriva vår verksamhet så har vi fått anpassa vårt arbete utifrån de aktuella rekommendationerna från Folkhälsomyndigheten. Detta har bland annat inneburit att vi under större delen av året endast tagit emot bokade besök på vårt kontor.

Ett steg två för att skapa nya lägenheter på Linnéagatan 2 började under maj och lägenheterna blev färdiga för inflyttning 1 november. Där det tidigare har varit vandrarhem har det nu skapats totalt tolv stycken moderna och prisvärda lägenheter i centralt läge om 1, 2 och 3 rum och kök. Von Boijgatan 12 har under sommaren fått nytt betongtegeltak och fasadens puts har lagats och målats.

Precis innan sommaren skickades vår kundenkät ut och resultatet av denna var mycket glädjande. Det visade sig att vi fått förbättrat resultat, även fast vi har arbetat under speciella förutsättningar med mindre kundbesök under pandemin. Resultatet ger oss bra vägledning kring vilka fokusområden som vi ska arbeta med för att ytterligare stärka vårt arbete med att även i fortsättningen ge bra service till våra kunder. Det som framkom tydligt är att det är vår personliga service som är en av våra främsta styrkor men även att det finns en hel del att förbättra främst på fastighetsstandarden

5.3.1.2 Översikt över verksamhetens utveckling

De senaste åren har vi sett en minskad efterfrågan på bostäder i kommunen. Under året har vakanserna legat på i snitt 43 stycken (ca 7%) lägenheter/månad, vilket är ett mindre snitt/månad än 2020 och då har vi ändå utökat antalet bostäder till 640 stycken.

5.3.1.3 Förväntad utveckling

Fortsatt fokus på uthyrning och underhåll av beståndet är det som måste ligga i fokus även i fortsättningen. Arbetet med de lokaler som tidigare inhyste äldreboendet Edegården har mynnat ut i att de troligen kommer att renoveras och byggas om till bostäder i tre etapper med start under 2022. Ett åtgärdsprogram tas fram som ska möjliggöra en hållbar förnyelse av Mjölnergatans bostäder. Dessa åtgärder beräknas kunna genomföras under 4-6 år.

Arbetet med att ta fram en ny affärsplan blev klart under hösten och i december så antogs affärsplanen 2022–2026 av styrelsen. En affärsplan som tagits fram genom en väl förankrad process med stort engagemang av både styrelse och personal och som innebär att bolaget går ännu tydligare mot att bli hållbart i allt vi gör, såväl ekonomisk, ekologiskt och socialt.

5.3.1.4 Ekonomi

Ekonomiskt resultat landar på 997 tkr.

Ekonomi (tkr)	2021-12-31	2020-12-31
Omsättning	58 901	58 423
Årets resultat	997	1 422
Eget kapital	17 937	16 940
Soliditet (%)	5,9	5,5
Likviditet	-14 543	-20 407
Årets investeringar	9 938	45 419

5.3.2 Laxå Kommunfastigheter AB

5.3.2.1 Händelser av väsentlig betydelse

Pandemin har inneburit att vi fått strukturera om sättet som vi arbetar på. För att minimera smittspridningen och säkerställa att vi kan bedriva vår verksamhet har vi under delar av våren arbetat i två lag som undvikit att träffa varandra. Omstruktureringen har även inneburit att vi endast har tagit emot bokade besök på vårt kontor. En del administrativa tjänster har under perioden i större utsträckning utförts hemifrån.

I kommunhuset har arbete pågått med renovering av kontor samt planering för en ny entré.

Arbetet med planering inför renoveringen av Centralskolans kök har pågått under våren och i slutet av året påbörjades arbetet med att förbereda det tillfälliga köket som ska vara möjligt att tas i drift från påsklovet 2022. Det fysiska arbetet med förnyelsen av tillagningsköket beräknas att starta under våren 2022, för att vara klart att tas i bruk under hösten 2022.

I Finnerödja skola så har arbetet med att anpassa lokalen för flytt av Jordgubbens förskola påbörjats. Med anledning av längre leveranstider än vanligt så kommer vissa delar att slutföras i början av 2022.

Gata-park verksamheten har på uppdrag från kommunen genomfört ett projekt med en ny avfart från väg 205 in till Storängens industriområde. Arbetet startades i april och slutbesiktning utfördes under oktober.

Arbetet med säkra skolvägar vid Laxåhallen och utefter Idrottsvägen påbörjades under hösten. Arbetet färdigställs efter vintersäsongen.

5.3.2.2 Översikt över verksamhetens utveckling

Bolaget har samtliga uthyrningsbara lokaler uthyrda. Hysesavtalet gällande Jordgubbens förskola är dock uppsagt och avtalet upphör 31/12–2021. Då ingen annan kommunal verksamhet är i behov av denna lokal så kommer den aktuella byggnaden avyttras. För övrigt så är uthyrningsgraden god med relativt långa kontrakt.

5.3.2.3 Förväntad utveckling

Arbetet med att ta fram en ny affärsplan blev klart under hösten och i december så antogs affärsplanen 2022–2026 av styrelsen. En affärsplan som tagits fram genom en väl förankrad process

med stort engagemang av både styrelse och personal. Affärsplanen innebär att bolaget går ännu tydligare mot att bli hållbart i allt vi gör, såväl ekonomisk, ekologiskt och socialt

Den modell för hyresavtal som sedan en tid används vid avtal som tecknas allt eftersom ny- eller ombyggnation av lokaler utförs, möjliggör för Laxå kommunfastigheter AB att ta ett större helhetsgrepp för fastigheternas underhåll och ger de kommunala verksamheterna större möjlighet att påverka sina förbrukningar av el och avfall. Detta medför förhoppningsvis både minskade kostnader och minskad klimatpåverkan vilket är helt i linje inom en miljödiplomerad verksamhet.

5.3.2.4 Ekonomi

Ekonomiskt resultat landar på 745 tkr.

Ekonomi (tkr)	2021-12-31	2020-12-31
Omsättning	46 738	39 378
Årets resultat	745	630
Eget kapital	26 839	26 408
Soliditet (%)	18,3	18,6
Likviditet	11 509	13 727
Årets investeringar	3 861	5 805

5.3.3 Laxå Vatten AB

5.3.3.1 Händelser av väsentlig betydelse

Under 2021 har inga förändringar i skett i styrelsen. Styrelsen har under året hållit 6 sammanträden. I juli höjdes VA-taxan med 15%.

Bolaget har trätt ur Vätternvatten under 2021.

Bolaget har endast drabbats av små särskilda kostnader p.g.a. pandemin. Kostnaderna handlar om inköp av extra kontorsutrustning för att skapa förutsättning för hemarbete med mera. Inga kunder har gått i konkurs, det ser fortsatt bra ut. Laxå Vatten AB följer FHM:s råd, och vi har generellt besöksförbud på anläggningarna. Laxå Värme personal utgår från Värmeverket Lindåsen (tidigare från kontoret på avloppsverket i Laxå), detta p.g.a. att hålla isär personalen på Laxå Värme och Laxå Vatten. Bolaget har tagit fram riskbedömning och handlingsplan för eventuell händelse att någon blir smittad. Den administrativa personalen arbetar delvis hemifrån, bemanningen på kontoret är minimerad.

En ny ekonom har anställts

Måluppfyllelse

Vi bedömer att resultat och verksamhet för Laxå Vatten AB uppfyller de ändamål som anges i kommunens ägardirektiv. Bolaget arbetar för en långsiktighet inom VA-området, följer finanspolicy och samarbetar med kommunen i de tjänster där så är möjligt. Bolagets verksamhet sker på ett miljövänligt och ekonomiskt sätt.

5.3.3.2 Översikt över verksamhetens utveckling

Bolaget ser att den ekonomiska situationen förbättras. Vi går igenom utgifter och inkomster. I

samband med detta omförhandlar vi avtal och räknar igenom allt för att få rätt betalt för de tjänster vi utför.

5.3.3.3 Förväntad utveckling

F n pågår ett arbete med en långsiktig plan för VA-verksamheten. Vi ser över det ekonomiska läget och gör en plan för akuta investeringar som behövs i verksamheten.

5.3.3.4 Ekonomi

Resultatet för helåret är ett överskott på 318 tkr före bokslutsdisposition. 1 juli 2021 höjdes VA taxan med 15%. VA-verksamheten är avgiftsfinansierad i enlighet med självkostnadsprincipen enligt Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV). Detta positiva resultat nollas ut vid bokslut och läggs på balansen vilket följer LAV.

Investeringar

Investeringsprojekten, går enligt plan. Laxå ARV ny biobädd klart. Nytt reningsverk Sannerud klart. Alternativ för Vätternvatten, är avslutat. Ledningsförnyelse klart ca 3500meter. Renovering av Hasselfors reningsverk pågående avslutas början 2022.

Ekonomi (tkr)	2021-12-31	2020-12-31
Omsättning	20 646	15 871
Årets resultat	318	299
Eget kapital	3 959	3 975
Soliditet (%)	10	9
Likviditet	5 414	12 395
Årets investeringar	10 308	4 696

5.3.4 Laxå Värme AB

5.3.4.1 Händelser av väsentlig betydelse

Bolaget har endast drabbats av små särskilda kostnader p.g.a. pandemin. Kostnaderna handlar om inköp av extra kontorsutrustning för att skapa förutsättning för hemarbete med mera. Inga kunder har gått i konkurs, det ser fortsatt bra ut. Laxå Värme AB följer FHM:s råd, och vi har generellt besöksförbud på anläggningen. Personalen utgår även från Värmeverket Lindåsen (tidigare från kontoret på avloppsverket i Laxå), detta p.g.a. att hålla isär personalen på Laxå Värme och Laxå Vatten. Bolaget har tagit fram riskbedömning och handlingsplan för eventuell händelse att någon blir smittad. Den administrativa personalen arbetar delvis hemifrån, bemanningen på kontoret är minimerad.

Under 2021 har man investerat i Digital körjournal, samt nytt löne- och tidrapporteringsystem. Under 2021 har bolaget sett över möjligheten till att utveckla elproduktion med förnyelsebar energi, genom en ORC-turbin i anläggningen, men det föll p.g.a. att vi har för låg temperatur i vårt nät samt saknar ackumulatortank.

Måluppfyllelse

Laxå Värme AB bedöms uppfylla resultat, verksamhetskrav och de ändamål som anges i kommunens ägardirektiv. Bolaget arbetar för en långsiktighet inom energiproduktion, följer finanspolicy och

samarbetar med kommunen i de tjänster där så är möjligt. Bolagets verksamhet sker på ett miljövänligt och ekonomiskt sätt.

5.3.4.2 Översikt över verksamhetens utveckling

Laxå Värme har under året byggt ut fjärrvärme i industrilandskapet Storängen där avsättningar för framtida kunder till ej sålda industritomter är genomfört. Man har tecknat avtal med 3 nya kunder en industri, en idrottsanläggning och Laxås nya ÅVC. Man har även investerat i en ny huvudpump för att säkerställa redundansen på nätet. Bolaget står inför stora investeringar, nytt stofffilter sommar 2022, nytt styrsystem under sommaren 2023.

5.3.4.3 Förväntad utveckling

Bolaget står inför stora investeringar som, nytt styrsystem Panna 1 & 2, utbyte av ventiler i anläggningen, samt skapa avsättning för att kunna ansluta en mobil panna till nätet.

Bolaget står inför en framtida digitaliseringsresa, för att få en enklare och bättre administration.

5.3.4.4 Ekonomi

Resultatet för helåret är ett överskott på 496 tkr. Det som har vänt utvecklingen från tertialbokslutet i april 2021 är de nya bränsleavtalen från 2020.

Investeringar

2021 har bolaget byggt ut fjärrvärmenätet med ca 900 m fjärrvärmekulvert i Storängens industriområde. Man har anslutit 3 ST nya kunder i samband med utbyggnationen, en industri, en idrottsanläggning samt Laxås nya ÅVC. Samt satt avsättningar vid framtida industritomter.

Man har även investerat i en ny huvudpump. Anläggningen har nu full redundans med den nya pumpen.

Ekonomi (tkr)	2021-12-31	2020-12-31
Omsättning	22 917	26 512
Årets resultat	496	3 684
Eget kapital	6 414	5 917
Soliditet (%)	38 %	38 %
Likviditet	12 800	14 880
Årets investeringar	2 510	46

5.3.5 Sydnärkes Kommunalförbund

5.3.5.1 Händelser av väsentlig betydelse

Byggnationerna av de nya återvinningscentralerna i Lekeberg, Laxå och Hallsberg påbörjades. Även bygget av en omlastningsstation i Hallsberg där Hallsbergs och Lekebergs hushållsavfall ska omlastas för vidare transport påbörjades.

Den 23 oktober invigdes Återvinningscentralen i Lekeberg. Många ville vara med och fira invigningen och där vi fick höra mycket positiva kommentarer om återvinningscentralen.

Under året har Sydnärkes Kommunalförbund köpt Askersunds återvinningscentral från Askersunds kommun, det gör att det är lättare för oss att utveckla vår verksamhet när vi är ägare av fastigheten själva.

Inom förbundet har det fortsatt att jobba för att likrikta våra centraler med samma typ av skyltning, utbildning m.m. Detta för att minska kommuninnevånarnas osäkerhet när det gäller att sortera. "Grönt kort" har införts på Lekebergs återvinningscentral och när de andra centralerna är klara kommer det även införas där. Det kommer att ge en ökad tillgänglighet för våra kommuninnevånare, men med stort individuellt ansvar.

5.3.5.2 Översikt över verksamhetens utveckling

Byggnationen av omlastningsstationen i Tomta inleddes och planeras driftsättas under kommande vår. Rampen upp till tippningsplattformen visade sig mer utmanande än planerat och en del större justeringar behövde utföras. Efter färdigställandet kommer omlastningen av hushållsavfallet från Hallsberg och Lekeberg att omdirigeras från nuvarande stationer i Åmmeberg och Laxå till den nya stationen. Omlastningen i Laxå kommer helt att upphöra då omlastningen av Laxå-soporna flyttas till stationen i Åmmeberg.

I slutet på året har även utbildningen av invånare i Lekeberg och Laxå tilltagit och vi ser att det snart kommer att passera 3 000 Grönt kortinnehavare. Intresset för den nya centralen från andra kommuner var fortsatt stort och ett antal studiebesök på centralen genomfördes.

I Corona-pandemins spår ökade avfallsmängderna på våra centraler. Många som tvingades vara hemma satte igång med ombyggnationer och dylikt vilket genererade avfall som kördes till centraler, framför allt under våren.

Ökningen av antalet abonnenterna i medlemskommunerna fortsatte under året. Än så länge har förbundet kunnat hantera det utan ökade resurser men snart bör resurserna utökas i insamlingen. Inför övertagandet av insamlingen 2022 i Askersund och Laxå levererades tre nya sopbilar i slutet på året

5.3.5.3 Förväntad utveckling

Inför kommande förändringar i verksamheten avseende insamling av returpapper och annat kan behov av ytterligare avgiftshöjningar uppstå. För att inte belasta avgiftskollektiven med alltför stora höjningar behöver förbundet arbeta med kostnadsdelen. Här ligger arbetet med bland annat minskning av totala mängden avfall, bättre utsortering och återvinning av material. Hur insamlingen av förpackningen ska gå till från och med 2024 är okänt men möjligheterna är stora att förbättra kvalitén av de insamlade materialen. Även kommande förändringar av ansvaret för hantering av bygg- och rivmaterial från hushållen ger nya möjligheter att utöka sorteringsgraden av dessa råvaror. En ständig utmaning är att öka återvinningen av avfall/material på våra återvinningscentraler. Där ses en större möjlighet nu att i samverkan med entreprenören hitta lösningar på utsortering och omhändertagande av fler materialslag.

En utmaning som hör ihop med kommande nya återvinningscentraler är hur utbildningen av besökare för Grönt kort ska genomföras. Två nya centraler öppnas med relativt kort mellanrum och förbundets resurser för sådan utbildning får delas mellan centralerna. Detta innebär en begränsad möjlighet på varje central att snabbt få det Gröna kortet och att det därför kommer att ta lång tid att utbilda alla som vill.

Grovsopshämtningen är en förhållandevis dyr verksamhet i relation till insamlade mängder. I och med att nya centraler byggs med möjlighet till s.k. Grönt kort, minskar behovet avsevärt för grovsopshämtning. Denna service i kombination med en Budningstjänst, har bedömts eliminera behovet av grovsopshämtning. Direktionen har därför beslutat att utveckla grovsopshämtningen från

och med 2022.

5.3.5.4 Ekonomi

Förbundet har skuld till samtliga abonnentkollektiv. 2021 års resultat medför att skulden till abonnenterna ökar i alla fyra kommunerna. Den största skulden är fortfarande till Hallsbergs abonnentkollektiv, 4,4 mkr.

I Askersund uppgår skulden till 1,6 mkr, i Lekeberg till 3,0 mkr och i Laxå till 2,8 mkr den 31 december 2021.

Under året har förbundet lånat mycket pengar för att klara finansieringen av investeringsprojekten. Skulden vid årsskiftet uppgår till 121 850 tkr.

Förbundet har ansökt om, och beviljats, s.k. Gröna lån för alla fyra återvinningscentralerna. Det betyder att även finansieringen är "miljömärkt".

Kommunalförbundet äger alla fastigheter som nya Återvinningscentraler har eller ska uppföras på. Från den 1 november 2021 äger förbundet även Askersunds ÅVC, som förvärvats från Askersunds kommun.

5.3.6 Sydnärkes utbildningsförbund

5.3.6.1 Händelser av väsentlig betydelse

Förbundet har under året fortsatt det omställningsarbete som påbörjades 2018 med kostnadsreduceringar inom samtliga verksamheter. Förhållanden som väsentligt påverkat ekonomin under året är effekter av den distansundervisning som bedrivits inom gymnasieskolan och vuxenutbildning till följd av pandemin, omfattande efterfrågeökning inom vuxenutbildningen, att en högre andel elever från grundskolorna saknar gymnasiebehörighet samt högre kostnader för köpt gymnasieutbildning.

I augusti stod den nya fastigheten Hus M klar att tas i bruk. Nya ändamålsenliga lokaler kan nu erbjudas elever och medarbetare, och förbundet kan lämna de hyrda paviljongerna.

5.3.6.2 Översikt över verksamhetens utveckling

Både intäkter och kostnader ökade markant under åren 2016-2018 till följd av den ökade tillströmningen av asylsökande elever.

Under perioden 2016-2017 ökade antalet gymnasieelever till följd av den ökade tillströmningen av asylsökande elever. Stora insatser gjordes för att ta emot alla som sökte sig till skolan, personal rekryterades, lokaler hyrdes in och iordningställdes. Vid kulmen hade Alléskolan cirka 330 asylsökande elever, vilket motsvarade 20 % av elevantalet vid skolan. Antalet asylsökande elever har därefter minskat och de senaste åren har inneburit en omfattande omställningsprocess i syfte att minska kostnaderna till en nivå som motsvarar intäkterna. Trots stora kostnadseffektiviseringar uppvisar förbundet ett negativt resultat under de fyra senaste åren, vilket medfört en försämrad soliditet och balanslikviditet. Underskottet för 2021 är dock väsentligt mycket lägre än de tre föregående åren, -411 tkr.

Verksamhetens kostnader har minskat med 25,5 mkr mellan 2018-2021 vilket även inkluderar årliga löne- och kostnadsökningar.

Kostnadsminskningarna härrör sig i första hand genom personalreduceringar, vilket är en utmaning för förbundet då befolkningsprognosen visar på att ungdomar i gymnasieåldern i de tre medlemskommunerna nu ökar, liksom att efterfrågan på vuxenutbildning ökar snabbt.

5.3.6.3 Förväntad utveckling

Arbetet med att anpassa verksamheten för att uppnå en budget i balans, och samtidigt erbjuda attraktiva utbildningar av hög kvalitet är även fortsättningsvis i fokus.

Ekonomiska utmaningar under det kommande året är:

- Befolkningsökningen. Antalet ungdomar i gymnasieåldern ökar stadigt fram till slutet av 2020 talet, vilket ställer högre krav i en kraftigt reducerad organisation samt högre kostnader för interkommunal ersättning till andra kommuner.
- Ökad efterfrågan på vuxenutbildning. Besparingskraven under 2021 har lett till beslut om en minskning av vuxenutbildning i egen regi och en större volym av köpt distansutbildning. Att undvika kö till efterfrågade kurser blir en utmaning.
- Utbildningsskulden. Under 2020-2021 har undervisningen inom både gymnasieskolan och vuxenutbildningen bedrivits på distans i stor omfattning. Åtgärder för att kompensera effekter av detta har genomförts kontinuerligt men kommer att behövas även under 2022.

5.3.6.4 Ekonomi

Trots omfattande kostnadsreduceringar även under 2021 redovisar Sydnärkes Utbildningsförbund ett resultat på -400 tkr. De främsta orsakerna är sänkta statsbidrag, ökade kostnader för vuxenutbildningen, att kostnaderna för SFI inte kompenseras fullt ut, samt ökade interkommunala kostnader till följd av att en högre andel av medlemskommunernas ungdomar valt annan gymnasieskola.

Ekonomi (tkr)	2021-12-31	2020-12-31
Omsättning	323 510	316 102
Årets resultat	-411	-7 385
Eget kapital	22 461	22 872
Soliditet (%)	8,8 %	11,2 %
Likviditet	14 716	17 639
Årets investeringar	75 983	3 347

5.3.7 Nerikes Brandkår

5.3.7.1 Händelser av väsentlig betydelse

Flygolyckan

Den 8 juli 2021 inträffade en av de svåraste olyckor som drabbat Örebro län i modern tid, då ett mindre flygplan med åtta fallskärmschoppare ombord havererade direkt efter start på Örebro flygplats och samtliga ombord förolyckades. Räddningsarbetet inleddes med en släckinsats av flygplatsens egen räddningsstyrka. Därefter kunde de omkomna tas om hand på ett professionellt, systematiskt och effektivt sätt då mycket räddningspersonal var på plats. Ett arbete som utfördes i en mycket god samverkan mellan Nerikes Brandkår, ambulanspersonal från Region Örebro län samt polisen.

Händelsestatistik

Trots fortsatt många trafikolyckor kan vi ändå notera att skadeutfallet minskat väsentligt på grund av säkrare fordon och vägar, vilket är positivt. Utöver ovan nämnda flygolycka, kommer även de anlagda bostadsbränderna som drabbade Sörby i Örebro under juni/juli vara något som förknippas med

verksamhetsåret 2021. Boende i området upplevde en stor skräck då bränderna anlades nattetid och risken att bli innebränd var stor på grund av det snabba förloppet från upptäckt till övertändning. Polisen lyckade dock att gripa en person, vilket medförde att bränderna upphörde.

Österstationen

Under 2021 har följande hänt. En konsult och ett företag har handlat upp för att hantera saneringen av tomten vid Oskarsvägen/Universitetsallén som är avsedd för brandstation "Öster" i Örebro. Sanering krävs efter en smitta från det gamla gasverket som tidigare låg på tomten. De två arbetsgrupper på Nerikes Brandkår som jobbat fram förslag på bemanning och lokaldisposition för den nya stationen har avslutat och redovisat sitt arbete. En arkitekt kommer nu att ta fram ritningar för underlag till upphandling av byggandet.

Måluppfyllelse

Förbundet har fem inriktningsmål som speglar direktionens politiska prioriteringar. Till inriktningsmålen kopplas sedan mätbara prestationsmål. Vid årets slut är endast 2 av 11 mål uppfyllda. 6 st är delvis uppfyllda och många av dessa kommer att bli uppfyllda i början av 2022. Mycket har fått skjutas upp pga. coronapandemin. Antalet genomförda tillsyner är 255 mot målsättningens 350, vilket till största del beror på pandemin. Förbundet har också sju mål kopplat till god ekonomisk hushållning. De fyra finansiella målsättningarna är uppfyllda samt ett av verksamhetsmålen.

5.3.7.2 Översikt över verksamhetens utveckling

Utbyggnad av Byrsta brandstation

Nerikes Brandkårs övningsverksamhet växer och vi är i stort behov av fler lämpliga lokaler. En arbetsgrupp har tagit fram ett underlag för utbyggnad av brandstationen i Byrsta. Det är nu beslutat att byggnationen blir och om allt går enligt plan kan tillbyggnaden vara klar redan vid årsskiftet 2022/2023. Kostnaden för utbyggnaden av Byrstastationen kommer att belasta hela förbundet, då styrkor från samtliga ägarkommuner ska använda anläggningen för utbildning och övningsverksamhet.

Samverkancentralen (SLC)

Arbetet med den samhällsgemensamma larm- och ledningscentralen, med räddningstjänst, polis och SOS Alarm under samma tak, påbörjades 2015. Det är därför glädjande att vi nu kan berätta att bygget pågår för fullt och beräknas vara klar för invigning sista oktober 2023. I skrivande stund har man nått tredje våningen av den 12 800 kvm stora byggnaden, där polisen även kommer att ha utrymme för andra ändamål än larm- och ledning.

5.3.7.3 Förväntad utveckling

När vi tittar framåt kan vi se ett antal områden som vi vill lägga lite extra fokus på.

- Arbetet med jämställdhet och mångfald inom räddningstjänsten ska lyftas och en aktivitetsplan måste tas fram.
- Den förändrade tillsynsverksamheten kräver ny planering och inriktning.
- Den operativa ledningen, Räddningsregion Bergslagen (RRB), ska fortsätta att utvecklas.
- Se över kompetensutbildningen för RIB.
- Planera för räddningstjänst under höjd beredskap.
- Minska miljörisker vid brandsläckning (Ex kunna hantera släckvatten)

Nerikes Brandkår påverkas i stor omfattning av hur ekonomin ser ut i våra medlemskommuner. Den kommande treårs-perioden kommer förbundets planerade uppräknings av medlemsbidraget att ligga på 2,0-2,1 %. I den uppräknings ingår då även från och med 2023 en utökad ram pga. utbyggnaden

av stationen i Byrsta som alla medlemskommuner är med och finansierar.

Under 2021 har Nerikes Brandkår fortfarande påverkats i hög grad av Corona-pandemin. Bland annat har investeringar blivit försenade pga. att material inte kan tas fram och vår möjlighet att utföra tillsyner och utbildning har begränsats. Utbildningsenheten har ställt om och börjat utföra digitala utbildningar vilket ändå gett positivt resultat. Hur coronan kommer att påverka 2022 återstår att se.

5.3.7.4 Ekonomi

Årets resultat är ett överskott på 6 717 tkr, vilket är 6 411 tkr bättre än budget. Överskottet beror på flera saker, bland annat reavinster på placerade medel, högre intäkter avseende obefogade larm och externa avtal samt att vi hyr ut vår personal till ledningssamverkan inom Räddningsregion Bergslagen.

Ekonomi (tkr)	2021-12-31	2020-12-31
Omsättning	212 184	199 702
Årets resultat	6 717	2 427
Eget kapital	28 761	22 044
Soliditet (%)	19 %	15 %
Likviditet	16 271	18 037
Årets investeringar	10 067	7 037

5.3.8 Sydnärkes byggnämnd

Sydnärkes byggnämnd är en gemensam nämnd för Askersunds, Lekebergs och Laxå kommuner.

Förvaltningen Samhällsbyggnad Sydnärke bedriver verksamhet åt både Sydnärkes byggnämnd och Sydnärkes miljönämnd. De båda nämndernas budgetar är inte anpassade till en gemensam förvaltning, vilket innebär att vissa förvaltningsövergripande kostnader belastar Sydnärkes byggnämnd, bland annat personalkostnaden för förvaltningschefen, samtidigt som andra förvaltningsövergripande kostnader, som personalkostnaderna för stabschefen, belastar Sydnärkes miljönämnd.

Nämndens fokus 2021 främst varit att skapa förutsättningar för att klara lagstadgade handläggningstider för bygglov och samtidigt skapa förutsättningar för en långsiktigt hållbar arbetsbelastning för framför allt den del av personalen som arbetar med bygglov.

Bygglovverksamheten har därför prioriterats, vilket bland annat inneburit att inga konsulter handlats upp under 2021 för att ta fram nya detaljplaner. Omfattande tillfälliga och tidigare lagda permanenta förstärkningar av bygglovverksamheten har gjorts, vilket delvis finansierats av omfördelningen. Men de nämnda förstärkningarna är huvudorsaken till nämndens underskott på 1 208 tkr.

5.3.9 Sydnärkes it-nämnd

2021 har kännetecknats en relativt hög utvecklingstakt trots den pågående pandemin, genom både införandet av Microsoft 365 för majoriteten av alla användare, olika uppgraderingar och livscykelhantering av infrastrukturen samt fortsatt arbete med uppgradering av Sydnärke-kommunernas nätverk.

Vi har under årets tre första kvartal haft en bra tillgänglighet i Servicedesk med en försämring under det fjärde kvartalet, vilket främst beror på kraftigt ökade ärendevolym beroende på införandet av Microsoft 365. Totalt ökade antalet ärenden in till Servicedesk med 30% jämfört med året innan. Efter det att projektet avslutades i slutet av året ser vi nu en återgång till tidigare ärendevolym.

Moderniseringen av vårt nätverk inom ramen för projekt Sydnet 2.0 har på grund av komponentbristen förskjutits i tid och kommer behöva avslutas under 2022.

Gällande digitalisering och e-tjänster så har samtliga kommuner med hjälp av e-tjänsteplattformen Open-E etablerat en rad e-tjänster, både interna för personal samt externa för medborgare och företag. Användare i kommunerna har vidareutbildats för att möjliggöra en fortsatt bra etableringstakt. Vad gäller digitalisering så har det under året etablerats en digitaliseringsportfölj där verksamheterna kunnat söka medel för digitaliseringsinitiativ. Vid utgången av året hade inga ansökningar inkommit.

Digitaliserade flöden för anställningsprocessen och för ansökan om ekonomiskt bistånd har under året etablerats i alla fyra medlemskommuner. Digital signering har införts och är tillgänglig för alla chefer och beslutsfattare.

Vintern 2020 upphandlades Servicedesk som tjänst och från 1 mars upprätthålls funktionen via extern partner. Det fungerar i stort bra med regelbundna avstämningar med leverantören. Nästa steg i den kompetenstryggande strategin blir att se över leveransflödet av datorer från leverantör till slutkund i kommunerna.

Årets medarbetarmätning visade stora framsteg jämfört med 2020 års mätning och förvaltningen ligger nu väl i nivå med övriga förvaltningar i kommunen. Orsaken till framgången beror främst på rörlighet i organisationen, en del individer har lämnat och nya har tillkommit.

Ekonomi

Årets resultat för Sydnärkes IT-nämnd visar ett överskott med 2 tkr (1 700 kr). Nämnden budgeteras och redovisas som en enhet, där eventuellt över- eller underskott fördelas mellan medlemskommunerna. Då överskottet för 2021 är mycket litet kommer det att föras över till 2022 i stället för att fördelas ut på första fakturan 2022.

5.3.10 Taxe- och avgiftsnämnden

Taxe- och avgiftsnämnden är en samverkan mellan 7 medlemskommuner. Nämndens uppdrag är att hantera reglerade uppgifter avseende avgifter för äldreomsorgen och för lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Verksamhetens mål är att arbeta effektivt och rättssäkert. Kommuninvånarna ska känna trygghet i hanteringen av sina ärenden och uppleva professionellt och kompetent bemötande.

Under året har verksamheten upprättat flera skriftliga rutiner för att säkerställa likabehandling av ärenden. Styrdokument har setts över och reviderats. En digital tjänst har upprättats för kommunerna att använda vid inrapportering av debiteringsunderlag. Det har medfört en säkrare, och snabbare hantering av underlagen. Informationen i e-tjänsten blir mer regelstyrd vilket ökar rättssäkerheten. Under Pandemin har e-tjänsten varit till stor nytta för avgiftshandläggarnas arbete.

Digitala möten och möjlighet att dela dokument har skapat en flexibilitet i möten och dialog. På det viset har det kontinuerligt genomförts kompetensutveckling i verksamheten. Det pågår och kommer fortsätta pågå utveckling kring interna och externa rutiner.

Taxe- och avgiftsnämnden skall göra ett noll-resultat. De intäkter som inkommer i form av taxor och avgifter överförs till respektive kommun. Deltagande kommuner betalar personalkostnader och övriga driftskostnader som uppkommer inom nämnden enligt självkostnadsfördelning i gällande avtal.

5.3.11 Sydnärkes lönenämnd

Lönenämndens uppdrag är att se till att anställda i de sex medlemskommunerna och de två kommunalförbunden får rätt lön och andra ersättningar. Medlemskommunerna som ingår i lönenämnden är Askersund, Hallsberg, Kumla, Laxå, Lekeberg samt Ljusnarsbergs. Kommunalförbund som köper tjänster av lönenämnden är Sydnärkes utbildningsförbund samt Sydnärkes kommunalförbund.

Lönenämnden administrerar även pensioner och försäkringar för samtliga medlemskommuner och kunder. Lönenämnden utbildar medarbetare och chefer i hur man hanterar, registrerar och attesterar i lönesystemet.

De viktigaste händelserna under 2021 har varit att fortsatt anpassa verksamheten till Covid-19 med att få distansarbete att fungera. Vi har börjat titta på ett digitalt personalarkiv tillsammans med de andra medlemskommunerna. Askersund, Hallsberg och Laxå har även startat upp med att börja använda Sydnärkes digitala anställningsprocess (K2) vilket innebär att vi får anpassa vårt sätt att arbeta med den processen. Det har genomförts en uppgradering av lönesystemet. Samt att vi har börjat ett arbete

med att se hur vi på bästa sätt kan förbättra utbildning och information med hjälp av möjligheten att använda Teams. Vi har den 18 augusti genomfört en digital workshop med kommundirektörer/kommunchefer, personalchefer och IT-chefer i sydnärkekommunerna. Workshopen hade som mål att belysa vilket önskat läge man vill att löneförvaltningen skall nå i framtiden. Löneförvaltningen genom Lekebergs kommun har även startat en utredning om vad en utökning av medlemsantalet skulle kunna innebära för verksamheten.

Vi går mot en mer och mer digitaliserad löneprocess med allt vad det innebär med e-tjänster och robotar där löneadministratörsrollen går mer och mer mot att bli en lönekonsultsroll.

När det gäller systemförvaltning så går utvecklingen mer mot att integrationer skapas utan manuellt arbete. För att kunna vara med i den digitala utvecklingen måste vi även likställa löneprocessen i sydnärkekommunerna.

Ekonomi

Lönenämnden redovisar ett budgetöverskott på cirka 0,3 mkr före resultatet balanserats. Enligt samverkansavtal för gemensam nämnd ska resultatet regleras mot medlemskommunerna senast februari i året efter verksamhetsåret.